

Univerzita Karlova

Pedagogická fakulta

Katedra andragogiky a managementu vzdělávání

## DIPLOMOVÁ PRÁCE

Profesní vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie

Professional education of criminalistic technicians of the Military Police

Jaroslav Plitz

Vedoucí práce: doc. PaedDr. Ivan Pavlov, PhD.

Studijní program: Andragogika a management vzdělávání

Studijní obor: Andragogika a management vzdělávání

Odevzdáním této diplomové práce na téma Profesní vzdělávání kriminalistických techniků  
Vojenské policie potvrzují, že jsem ji vypracoval pod vedením vedoucího práce samostatně  
za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále potvrzují, že tato práce nebyla  
využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 16. dubna 2021

## **Poděkování**

Mé poděkování patří doc. PaedDr. Ivanu Pavlovovi, PhD, za odborné vedení, vstřícný přístup a cenné rady, které mi poskytl jako vedoucí práce. Dále bych rád poděkoval pplk. Ing. Bc. Tomáši Vokálkovi, za konzultace odborných témat a za konzultaci při vytváření dotazníkového šetření v rámci výzkumu.

## **ABSTRAKT**

Diplomová práce je zaměřena na profesní vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie. V první, teoretické části diplomové práce, se autor zabývá vzděláváním a profesní přípravou kriminalistických techniků Vojenské policie v kontextu vymezení základních teoretických pojmů z oblasti dalšího profesního vzdělávání, stručné představení struktury Vojenské policie a objasnění základních pojmů z oblasti kriminalisticko-technické činnosti Vojenské policie. Cílem druhé, praktické části diplomové práce, je analýza současného profesního vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie se zaměřením na jejich potřeby.

## **KLÍČOVÁ SLOVA**

Vojenská policie, kriminalistický technik, kriminalistika, kriminalistická technika, profesní vzdělávání, andragogika, celoživotní vzdělávání.

## **ABSTRACT**

The thesis is focused on the professional education of criminalistic technicians of the Military Police. In the first, theoretical part of the thesis, the author deals with education and training of criminalistic technicians of the Military Police in the context demarcating basic theoretical concepts from the area of further professional education, brief introduction to the structure of the Military Police and clarification of basic concepts from the area of criminalistic and technical activities of the Military Police. The aim of the second, practical part of the thesis, is to analyze the current professional education of criminalistic technicians of the Military Police with a focus on their needs.

## **KEYWORDS**

Military police, forensic technician, forensics, forensic technology, vocational education, andragogy, lifelong learning.

## Obsah

Úvod .....	8
<b>TEORETICKÁ ČÁST .....</b>	<b>10</b>
1 Celoživotní vzdělávání a vzdělávání dospělých .....	10
1.1 Celoživotní vzdělávání .....	10
1.2 Celoživotní učení .....	12
1.3 Vzdělávání dospělých .....	14
1.4 Další vzdělávání dospělých.....	15
2 Profesní vzdělávání dospělých .....	17
2.1 Základní teoretické vymezení pojmu profesního vzdělávání .....	17
2.2 Metody a formy profesního vzdělávání .....	18
2.2.1 Systém firemního vzdělávání .....	19
2.3 Cíle profesního vzdělávání .....	22
2.3.1 Motivace .....	23
2.4 Vzdělávání zaměstnanců a význam takového vzdělávání pro organizaci .....	23
2.4.1 Nabídka a poptávka .....	26
3 Vojenská policie .....	27
3.1 Vojenská policie v České republice .....	27
3.2 Právní rámec Vojenské policie .....	28
3.3 Struktura Vojenské policie.....	28
3.4 Působnost Vojenské policie .....	30
3.5 Úkoly Vojenské policie .....	30
3.6 Kriminální služba Vojenské policie.....	32
4 Kriminalisticko-technická činnost v kontextu Vojenské policie.....	34
4.1 Kriminalistika .....	34

4.2	Kriminalistická technika .....	35
4.3	Kriminalistický technik.....	36
4.4	Pracovní náplň kriminalistického technika.....	37
4.5	Kriminalistický technik Vojenské policie versus technik Policie ČR .....	38
4.5.1	Kompetenční profil kriminalistického technika Vojenské policie .....	39
4.6	Policie České republiky – Kriminalistický ústav.....	42
4.7	Oddělení kriminalistické techniky a expertiz Vojenské policie .....	43
4.7.1	Kriminalistický znalec Vojenské policie.....	44
5	Celoživotní vzdělávání příslušníků Kriminální služby Vojenské policie .....	45
5.1	Možnosti dalšího vzdělávání příslušníků Kriminální služby Vojenské policie....	45
5.2	System dalšího vzdělávání příslušníků Kriminální služby Vojenské policie .....	47
6	Profesní vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie.....	48
6.1	Garant profesního vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie .....	49
6.2	Výběrové řízení na post kriminalistického technika Vojenské policie.....	50
6.3	Získání osvědčení kriminalistického technika Vojenské policie .....	51
6.3.1	Odborná příprava kriminalistického technika Vojenské policie .....	52
6.3.2	Kvalifikační kurz kriminalistického technika.....	53
6.4	Prolongace osvědčení kriminalistického technika .....	55
6.5	Osobní zkušenosti s profesním vzděláváním kriminalistických techniků Vojenské policie .....	56
	<b>PRAKTICKÁ ČÁST</b> .....	59
7	Cíle výzkumného šetření .....	60
7.1	Stanovené hypotézy .....	60
8	Výzkumné metody.....	61
9	Výzkumný vzorek .....	62

10	Realizace výzkumného šetření .....	62
11	Výsledky dotazníkového šetření.....	63
11.1	Vyhodnocení základních informací o respondentech .....	64
11.1.1	Shrnutí první části dotazníkového šetření .....	66
11.2	Vyhodnocení dostatečné úrovně profesního vzdělání kriminalistických techniků Vojenské Policie .....	67
11.2.1	Shrnutí druhé části dotazníkového šetření.....	72
11.3	Vyhodnocení otázek zjišťujících zájem kriminalistických techniků VP o profesní vzdělávání v odvětvích kriminalistické techniky .....	73
11.3.1	Shrnutí třetí části dotazníkového šetření .....	79
11.4	Vyhodnocení otázek zjišťujících motivaci k profesnímu vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie .....	80
11.4.1	Shrnutí čtvrté části dotazníkového šetření.....	82
11.5	Vyhodnocení otázek zjišťujících dostupnost a srozumitelnost systému profesního vzdělávání pro kriminalistické techniky Vojenské Policie .....	83
11.5.1	Shrnutí páté části dotazníkového šetření .....	86
11.6	Vyhodnocení výzkumných hypotéz .....	87
12	Konfrontace výsledků dotazníkového šetření s garantem profesního vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie .....	89
13	Osobní doporučení na základě zjištěných poznatků.....	93
	Závěr.....	96
	Seznam použitých informačních zdrojů .....	98
	Právní předpisy:.....	99
	Internetové zdroje:.....	99
	Seznam zkratk.....	100
	Seznam příloh.....	100

## Úvod

V současném rychle se rozvíjejícím světě se nerozvíjejí pouze věci a možnosti, které jsou pro lidstvo a společnost prospěšné. Současně se rozšiřuje, zdokonaluje a často i podceňuje zločin. Zločin, který ohrožuje společnost a jedince v ní. Zločin je všude kolem nás, někdy a někde je ho více, jinde zase méně. Často, když někdo hodnotí práci policie, není hodnocení pozitivní, bývá spíše negativní a vůči policii až hanlivé. Za takovými hodnoceními se většinou skrývá nevědomost pisatele, který se pouze snaží o pošpinění mnohdy bohužel již zašlého dobrého jména policie. Ve veřejném sektoru platí, že dobrou firmu tvoří dobří lidé. Stejně tak je tomu i u policie a ostatních ozbrojených a bezpečnostních sborů. Kvalitní příslušníky takovýchto sborů, tvoří vzdělaní a ve svém oboru fundovaní lidé. Takovými bezesporu musejí být i kriminalističtí technici Vojenské policie, kteří na místech zločinu tvoří základní kámen počátku každého šetření trestného činu či přestupku.

Tato diplomová práce se zabývá profesním vzděláváním kriminalistických techniků Vojenské policie. Vzděláváním, které bývá často opomíjeno a v rámci Vojenské policie potlačováno do pozadí na úkor jiných činností, které musí kriminalistický technik - vojenský policista provádět. V minulosti a do jisté míry i nyní se u Vojenské policie objevuje spíše nahodilé vzdělávací aktivity, které nejsou schopny pokrýt potřeby techniků Vojenské policie. Z praxe je známo, že nejefektivnějším způsobem, jak udržet u jakýchkoliv pracovníků výkon a kvalitu odvedené práce, je soustavné a systematické vzdělávání.

Cílem této práce je tedy u kriminalistických techniků analyzovat vzdělávací potřeby kriminalistických techniků na poli nejenom kriminalisticko-technickém, ale i v obecné kriminalistice tak, aby technici byli připraveni na situace, které jim připraví současní pachatelé na místech činu. Tuto analýzu pak dále konfrontovat s garantem pro další profesní vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie, který by zjištěné vzdělávací potřeby a návrhy techniků mohl implementovat do budoucích osnov dalšího profesního vzdělávání.

Diplomová práce je rozdělena do dvou částí, teoretické a praktické. Teoretická část práce využívá metodu literární a metodu obecně logickou. V praktické části je pak využita

metoda výzkumné techniky dotazování, konkrétně se jedná o techniku dotazníku pro kriminalistické techniky Vojenské policie.

V teoretické části je nejprve v obecné rovině zpracován pohled na celoživotní vzdělávání a vzdělávání dospělých a dále na profesní vzdělávání dospělých. Další část, s využitím analýzy zdrojů a vlastních zkušeností autora, je zaměřena na popis státní organizace Vojenské policie. Zde je čtenáři stručně nastíněn právní rámec Vojenské policie, její struktura, úkoly a v neposlední řadě Kriminální služba Vojenské policie. V dalších částech se teoretická část práce věnuje tématům kriminalisticko-technickým v kontextu Vojenské policie, celoživotnímu vzdělávání všech příslušníků Vojenské policie a tématu profesního vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie.

Praktická část diplomové práce sleduje projekt, realizaci a vyhodnocení průzkumného šetření z oblasti profesního vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie. K tomuto je využito dotazníkového šetření určeného pro všechny stávající kriminalistické techniky Vojenské policie. Součástí praktické části je též vyhodnocení použitého dotazníku, dále ověření stanovených hypotéz a konfrontace závěrů plynoucích ze zjištěných skutečností s garantem profesního vzdělávání kriminalistických techniků při Vojenské policii.

Hlavním cílem teoretické části práce je seznámit čtenáře obecně s celoživotním vzděláváním, vzděláváním dospělých a profesním vzděláváním dospělých. Dále seznámit čtenáře s Vojenskou policií, jejími částmi a organizací, s činností kriminalistických techniků u Vojenské policie a s profesním vzděláváním těchto techniků v rámci Vojenské policie.

Hlavním cílem praktické části práce je vytvoření představy si o současném vzdělávacím procesu kriminalistických techniků a stanovení nových, či jiných potřeb v profesním vzdělávání techniků, to vše z pohledu samotných kriminalistických techniků Vojenské policie.

## TEORETICKÁ ČÁST

Aby bylo možné porozumět pojmům, spjatým se vzděláváním a dále pak s profesním vzděláváním, je třeba vymezit jejich význam a místo, které v diplomové práci mají. Pro účely této práce byly vybrány zejména klíčové, ale také relevantní pojmy z oblasti celoživotního vzdělávání, vzdělávání dospělých a rozvoje. Pojmy jsou uvedeny zejména v kontextu dalšího „profesního“ prostředí, jehož vzdělávání bude v této práci řešeno.

### 1 Celoživotní vzdělávání a vzdělávání dospělých

Pojem celoživotní vzdělávání je pojmem mimořádně širokým, uchopeným různým způsobem řadou autorů. Pro potřeby této práce byli vybráni ti, kteří definují složitou oblast výstižně a zároveň se odtud odvíjí zřetelná linka až k firemnímu prostředí. **Vzdělávat se** v obecnosti znamená práci na sobě samém, smysluplné zpracovávání výsledků vzdělávacího procesu a jejich využívání v životě

Z toho pramení přímý vliv na kvalitu lidského života a to nejen vzhledem k ekonomické významnosti, ale též v posilování schopnosti orientovat se ve složitém světě, uvádí Mužík. (2013, s. 6)

Od obecného pojmu vzdělávání, které je v moderní společnosti (ve smyslu získávání informací, vědomostí, dovedností, návyků či kompetencí) institucionalizovanou činností (Mužík, 1999, s. 4) lze volně přejít k rozvinutějšímu celoživotní vzdělávání.

#### 1.1 Celoživotní vzdělávání

V předchozí kapitole bylo zmíněno vzdělávání jako institucionalizované činnosti, potom právě celoživotní vzdělávání danou roli akcentuje tak, jak je uvedeno v následující tabulce. Celoživotní vzdělávání je pak chápáno jako propojený, interně navazující celek, probíhající v následujících etapách:

Tab. 1: Celoživotní učení jako navazující celek

Předškolní výchova a vzdělávání
Základní výchova a vzdělávání po dobu povinné školní docházky na základních školách
Všeobecné vzdělávání realizované na gymnáziích, profesní vzdělávání (příprava na povolání) realizované na středních odborných učilištích, středních odborných školách, vyšších odborných školách a školách vysokých
Profesní vzdělávání (příprava na povolání) realizované na středních odborných učilištích, středních odborných školách, vyšších odborných školách a školách vysokých
Vzdělávání dospělých zahrnujících období jejich produktivního věku i období skončení jejich ekonomické aktivity

Zdroj: (Mužík, 2013, s. 6)

„Celoživotní vzdělávání, tj. školský systém a systém vzdělávání dospělých, je stále více vnímáno jako relativně samostatná část terciární sféry národního hospodářství.“ (Mužík, 2013, s. 20).

Celoživotní vzdělávání, výzkum, věda a lidské zdroje takto společně vytváří samostatný terciární sektor moderních, rozvinutých ekonomik, což jsou nové přístupy, doplňuje autor. Účastníku vzdělávání, tedy jednotlivci v různých stádiích jeho vývoje, by měla být

poskytována v každém z těchto stádií (viz tabulka výše) **možnost** se dále vzdělávat, realizovat tím rozmanité životní přechody mezi vzděláváním, učením a zaměstnáním či profesí.

Mužík (2013, s. 6) má na mysli zajištění přístupu ke vzdělávání po celý život, možnost učení se až do úrovně možností a mezi osobnosti.

Je vhodné dodat, že vzdělávání není pouze prostředek k získání kvalifikace pro výkon určité profese. Jedním z nejvýznamnějších cílů je osobnostní růst a rozvoj jednotlivce a zásluhou toho rovněž hladká integrace do společnosti. V dané souvislosti jde o předávání společenského a kulturního dědictví, sdílení hodnot příslušné společnosti, cesta k sebeuvědomění, k odpovědnosti a k uplatňování lidských práv. (Mužík, 1999, s. 4)

Na závěr kapitoly, ve smyslu základního členění lze za celoživotní vzdělávání pokládat spojení vzdělávání **formálního**, **neformálního** a také **informálního**, které tvoří přirozenou součást každodenního života a vůbec nemusí být vnímáno jako vzdělávání.

## 1.2 Celoživotní učení

**Učení** je interaktivní proces co nejrozmanitějšího, intenzivního osvojování, což vyhovuje intencím učení se dospělých a také při výkonu profese jednotlivců. Učení v moderním pojetí je možno nově definovat i jako chtěné, zájmem vyvolané, k cíli směřující, tematicky i časově jednoznačné aktivování možností jednotlivce zdokonalovat své jednání, zmnožovat své vědomosti a udržovat si přitom fyzickou a psychickou rovnováhu. **Celoživotní učení** je potom termín, který vysvětluje veškeré účelné formalizované i neformální činnosti propojené s učením, které se realizují s cílem dosáhnout zdokonalení dovedností, znalostí a odborných předpokladů. (Průcha a Veteška, 2012, s. 52)

V řadě odborných publikací je celoživotní učení považováno za nepřetržitý proces. V životní realitě jde o neustálou připravenost jednotlivce k učení. Není tím však, v intencích dospělého věku, myšleno neustálé „školské“ studium. Vychází se přitom ze skutečnosti, že konkrétní získané kompetence nejsou tak cenné, jako samotná **schopnost** se učit, získávat nové znalosti a dovednosti. To je důvod, proč je užíván pojem celoživotní učení. Tím se lépe zdůrazní význam takových učebních aktivit, které nemají

organizovaný ráz daného procesu učení. Pavlov (2018, s. 11) uvádí určité charakteristiky, dokládající učení jako celoživotní proces:

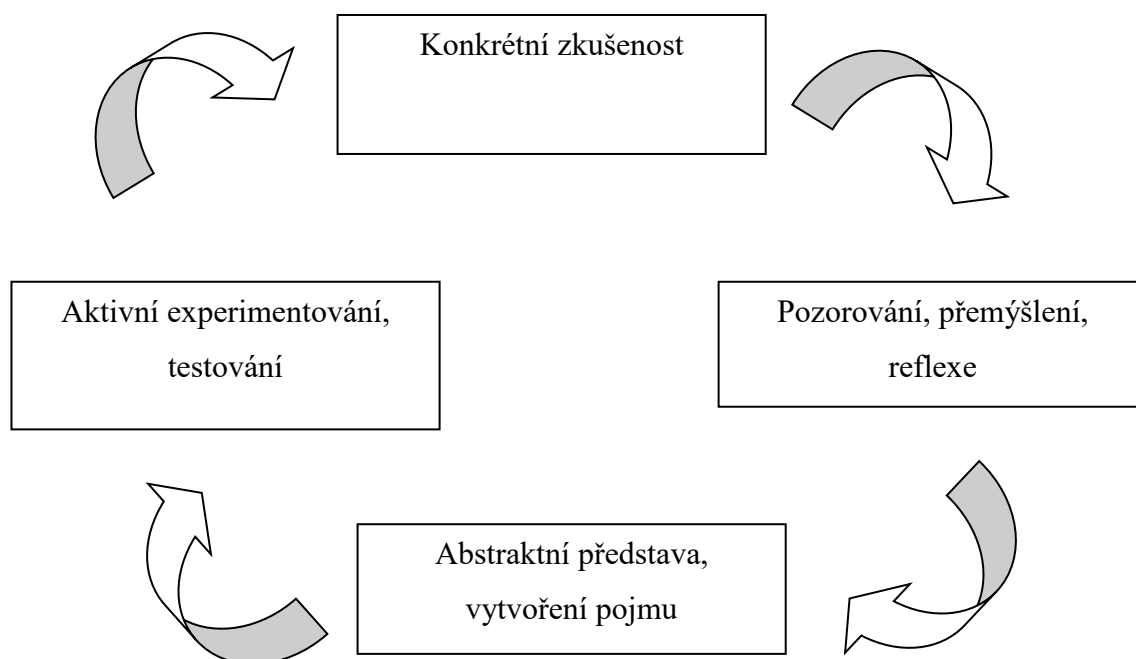
- učení je aktivní a tvořivý celoživotní proces,
- učení rozšiřuje vrozené genetické dispozice o nové možnosti,
- učení je přizpůsobované novým situacím,
- učení je osvojování vědomostí, dovedností a postojů,
- učení provází změny v osobnostních charakterových vlastnostech.

Uvedené procesy jsou s procesy výchovy a vzdělávání nedílně spjaty.

V rámci operacionalizace schopnosti učení se, se objevuje nový pojem, tzv. **docilita**. Je to schopnost (míra lidského potenciálu) pro učení se, a to v tom nejširším slova smyslu. Jde o habituální vlastnost jedince, dispozici pro učení se osobnímu rozvoji. Každý jedinec disponuje určitou mírou schopnosti se učit. (Pavlov, 2018, s. 43)

Na následujícím obrázku je demonstrována jedna z teorií učení a získávání znalostí. Je zde dobře patrný proces, jak „učení se“ funguje.

Obr. č. 1: Kolbův cyklus učení



Zdroj: vlastní pojetí

**Kolbův cyklus učení** je jedna z teorií učení, vycházející z toho, že 80% lidského poznávání vychází z vlastních zážitků a zásadním způsobem tak zvyšuje zapamatovatelnost nových poznatků. V cyklu jsou přítomny čtyři fáze tak, jak se dle Kolba v běžném životě odehrávají. Jde o:

Konkrétní zkušenost = setkání s konkrétní zkušeností, zážitek.

Pozorování, přemýšlení, reflexe = pozorování, přemýšlení, reflexe zkušenosti.

Abstraktní představa, vytvoření pojmu = vytvoření abstraktního pojmu, představy.

Aktivní experimentování, testování = experimentování na základě získané zkušenosti. (Managementmania, 2021)

Kolbův cyklus je na tomto místě uveden proto, že je vhodný pro zkoumání profesního vzdělávání, neboť nosný princip cyklu je učení se z vlastní zkušenosti.

### 1.3 Vzdělávání dospělých

Mužík (1999, s. 4) říká, že „*od pojmu celoživotní učení, resp. vzdělávání, je třeba odlišit pojem vzdělávání dospělých, přestože se vzdělávání dospělých stává jednou z jeho nejvýznamnějších složek*“. Vzdělávání dospělých podle něj zahrnuje v rámci konceptu celoživotního vzdělávání celou řadu systémových prvků.

Jiný autor (Palán, 1997, s. 12) uvádí, že vzdělávání dospělých je právě „*obecný pojem pro vzdělávání dospělé populace a zahrnuje vzdělávací aktivity, realizované jako řádné školské vzdělávání dospělých (získání stupně vzdělání) nebo jako vzdělávání další*“.

Prezentuje se jako:

1. **Vzdělávací proces**, tj. proces systematického i cílevědomého osvojování, zprostředkování a upevňování schopností, dovedností, znalostí, hodnotových postojů, návyků i společenských forem chování a jednání jedinců, kteří již absolvovali školu a jsou na trhu práce.
2. **Vzdělávací systém**, tj. systém institucionálně organizovaných i individuálních (sebe-vzdělávacích) aktivit, které nahrazují, rozšiřují, doplňují, inovují, pozměňují

nebo jinak vylepšují či obohacují počáteční vzdělání dospělých. Tyto aktivity jsou potřebné pro výkon profese a plnění životních i společenských rolí.

**Vzdělávání dospělých** jako obor se vyvíjelo v historii v závislosti na vývoji společnosti, přičemž vznik vzdělávací teorie determinovaly samotné vzdělávací potřeby. Od 2. poloviny 20. století, v úzkém propojení s vědecko-technickým rozvojem, se vzdělávání dospělých stává jako součást celoživotního procesu konstitutivním rysem kultury a civilizace. Důkazem jsou i významné mezinárodní dokumenty. (Palán, 1997, s. 43)

#### 1.4 Další vzdělávání dospělých

V této kapitole je podrobněji zacíleno na základní členění vzdělávání dospělých, které může být **dalším profesním** vzděláváním (včetně získání vyššího stupně), dále i **občanským** a **zájmovým** vzděláváním.

Pokud jde o **praktické důvody**, tak ty jsou zřejmě dvojího druhu. Buď jde o naplňování osobních zájmů mimoprofesionálního charakteru, anebo je o splnění nutnosti vyhovět požadavkům zaměstnavatele či při výkonu určité profese. (Mužík, 2013, s. 12)

Další vzdělávání by nemělo být odtrženo od předchozích systémů vzdělávání, právě naopak, mělo by na ně do určité míry navazovat. Časově jej lze zařadit za absolvování některého z uvedených školských stupňů. Zatímco občanské a zájmové zmíním pouze krátce, u profesního se podrobněji zastavím v úvaze nad jeho smyslem a účelem.

**Definičními znaky dalšího vzdělávání** tedy jsou jeho spjatost s celoživotním vzděláváním, období, ve kterém je konzumováno, jeho struktura a – jak bude uvedeno dále – také jeho význam, smysl a poslání. (Mužík, 2013, s. 14)

Tab. č. 2 Přehledné členění dalšího vzdělávání

Další profesní vzdělávání	Občanské vzdělávání	Zájmové (sociokulturní) vzdělávání
---------------------------	---------------------	------------------------------------

Zdroj: (Palán, 2002, s. 22)

**Občanské vzdělání** je charakterizováno odbornou literaturou jako vzdělávání, zaměřené na formování vědomí práv a povinností jako součásti výkonu občanských, společenských, politických, ale i rodinných rolí. Zabývá se také formováním způsobů, jakými se jmenované role naplňují. Je předpokladem pro kultivaci člověka jako občana, k dotváření socializace a hodnotové orientace v příslušné společnosti. Zde však je nutné upozornit na zřídka negativní jev, a sice možný skluz ke zneužití vzdělávání, vedoucí až k indoktrinaci, chopí-li se náboženského a politického vzdělávání okrajové uskupení k podpoře jejich politiky a názorů, říká Palán. (2002, s. 22)

Tím se také liší další, **zájmové** (také socio-kulturní) **vzdělávání**, které je charakteristické dotvářením osobnosti, třibením její hodnotové orientace nebo umožněním seberealizace ve volném čase. Dokáže vytvořit širší předpoklady pro kultivaci osobnosti z hlediska osobních zájmů, v souladu s osobním zaměřením jednotlivce. Samotná obsahová orientace zájmového vzdělávání je široká tak, jak široké jsou zájmy každého člena dané společnosti, a právě proto míří v posledních letech zájmové vzdělávání k posilování vlastních specifík, tzn. k individualizaci učení. Palán se domnívá, že zde leží prostor také pro firmy, které si uvědomují, že kultivovat osobnost je možné také v rámci vzdělávání profesního.

Ukotvení pojmu další **profesní vzdělávání**, bude v této práci věnována další kapitola. Jde o vzdělávání, které je realizováno ve firemním prostředí. Palán na něj nazírá z hlediska celého životního běhu. Říká, že jde o všechny formy profesního a odborného vzdělávání v průběhu **aktivního pracovního života**, a to po skončení přípravy na povolání ve školském systému. Nezřídka má vazbu na profesní zařazení, ale, jak už bylo zmíněno ve smyslu kultivace lidských zdrojů, může být zaměřeno na všechny zaměstnance bez ohledu na role. (Palán, 2002, s. 22)

## 2 Profesní vzdělávání dospělých

Kapitola profesní vzdělávání dospělých je věnována ukotvení a operacionalizaci pojmů z prostředí, které je organizované, předpokládá se u něj struktura a systém, tedy z firemního prostředí. Profesní vzdělávání může být však uskutečněno vně firemního prostředí, to však nenabízí takovou variabilitu ke zkoumání, nastavování procesů a systematické práci.

### 2.1 Základní teoretické vymezení pojmu profesního vzdělávání

*„Podstatou profesního vzdělávání je vytváření a udržování pokud možno optimálního souladu mezi kvalifikací člověka a kvalifikovaností práce“* (tzn. mezi subjektivní a objektivní kvalifikací). (Palán, 1997, s. 86)

Kvalifikace subjektivní znamená reálnou způsobilost jednotlivce a objektivní znamená nároky na výkon konkrétní profese či pozice. (Mužik, 2013, s. 7)

Oproti tomu firemní vzdělávání je chápáno jako **proces**, interně organizovaný firmou. Může zahrnovat akce v podniku, nebo i mimo podnik (externí vzdělávání na objednávku ve speciálním zařízení, agentuře nebo škole. (Palán, 1997, s. 86)

**Další profesní vzdělávání**, vztahující se přímo k pracovní pozici (k získání nebo udržení), případně k profesní přípravě před nástupem na roli, je možné dále rozdělovat na rekvalifikaci (získání nové kvalifikace), na zvýšení kvalifikace za pomoci rozšíření, prohlubování nebo doplnění či obnovení, anebo i takové kvalifikace, vyplývající z konkrétních právních předpisů jako podmínky odborné způsobilosti pro výkon konkrétní pracovní pozice. Tuto problematiku ošetřuje zákon **č. 435/2004, o zaměstnanosti**, ve znění pozdějších předpisů, v paragrafech 108-110 v páté části zákona s názvem „Aktivní politika zaměstnanosti“.

Za profesní vzdělávání můžeme považovat nejen rekvalifikaci, ale také adaptační vzdělávání, periodické vzdělávací akce ve firmách. Pro firmy je životně důležité, aby s vyspělými technologiemi pracovali lidé technicky a vědomostně zdatní, tvořiví, nápavití, schopní pružně reagovat na neustálé změny a výzvy současného světa. Je-li

na tomto místě popisováno firemní prostředí, je nezbytně nutné provést na úvod stručný exkurz také do oblasti řízení lidí, do tzv. **řízení lidských zdrojů**, jehož je rozvoj potenciálu zaměstnanců jednou z důležitých koncepčních částí.

*„Řízení lidských zdrojů lze koncepčně chápat jako strategický a promyšlený logický přístup k řízení nejcennějšího majetku firmy – lidí, který v ní pracují a kteří individuálně i kolektivně přispívají k dosahování jejich cílů.“* (Armstrong, 1999, s. 149; Vodák a Kucharčíková, 2007, s. 41)

Dalším firemním nástrojem v dané oblasti je jednotné označování znalostí, vědomostí a dovedností jako competence a competency. Pojem **competence** více odpovídá pojmu kvalifikace či odborná způsobilost, oproti tomu se pojem **competency** vztahuje k chování, je možné je nahrazovat pojmem schopnost. (Vodák a Kucharčíková, 2007, s. 70; Armstrong, 2002, s. 280). Competence se úzce vztahují k osobnostním charakteristikám člověka. (Mužík, 2013, s. 24)

Competence se rozvíjí i získávají v rámci profesního rozvoje ve firmách, v rámci řízení lidských zdrojů. Pro ukotvení do systému řízení lidských zdrojů firmy často využívají jakési záměrná zjednodušení reality tzv. kompetenční modely, spjaté s pracovními pozicemi.

## **2.2 Metody a formy profesního vzdělávání**

Každé vzdělávání a profesní obzvláště, se odehrává v určitých formách a jedním z hlavních předpokladů je jeho plánování. Firma musí to a musí to a musí to a v systému je řada metod.

**Metody** vzdělávání jsou vnímány jako nástroj, který zabezpečuje vzdělávací proces. Výběr metod a jejich konkrétní použití optimálně vždy akcentuje individuální potřeby a také požadavky firmy, ale také vhodně reaguje na vývojové trendy. Výběr nejlepších metod je determinován různými faktory (počet a věk účastníků, současná a dále požadovaná úroveň vědomostí, úroveň dovedností, v neposlední řadě motivace, potřeby samotných účastníků, obsah pracovní role).

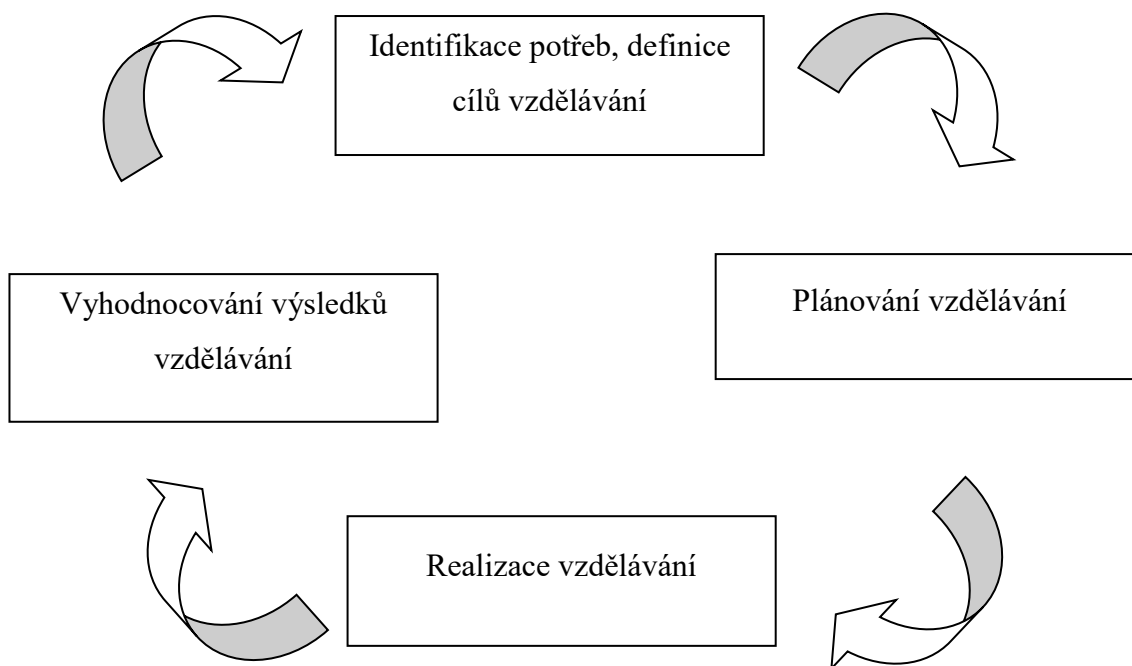
Pro lepší znázornění metod a forem je potřeba představit celý systém plánování firemního vzdělávání a jejich roli v něm.

### 2.2.1 Systém firemního vzdělávání

Jak již bylo řečeno, firemní vzdělávání je interní firemní proces. **Plán** systematického vzdělávání je často koncipován do klasického schématu, v němž se opakují čtyři základní fáze: identifikace vzdělávacích potřeb, plánování vzdělávání, realizace vzdělávacího procesu a hodnocení.

Pro demonstrační účely bylo zvoleno jednoduché schéma, v němž se neustále opakují čtyři fáze:

Obr. č. 2: Cyklus systematického vzdělávání



Zdroj: vlastní pojetí

## Identifikace potřeb

Pro navrhování efektivního vzdělávání je ve firmě, v rámci řízení profesního rozvoje, vhodná již předem definovaná úroveň znalostí a dovedností pro samotné pracovní pozice. Je užíván pojem **Standardy dovedností**. Ty vymezí požadavky k naplnění a pomohou k naplnění cílů. Podmínkou je srozumitelnost, jednoznačnost a snadná vyhodnocení. Co však standardy nezajistí, je zjištění mezer ve výkonnosti, které pomůže odhalit identifikace (analýza) vzdělávacích potřeb. (Vodák a Kucharčíková, 2007, s. 59)

Mužík říká (2013, s. 83) že, *„každý vzdělávací produkt, každé školení či kurz splní své poslání (zadání) efektivně jen tehdy, když „měří“ na předem „změřené“ potřeby nezbytných, důležitých informací, vědomostí či dovedností.“*

Odborná literatura nabízí řadu metod, jak analýzu zrealizovat. K průzkumu vzdělávacích potřeb je možné ve firmě realizovat i empirické dotazníkové šetření, jehož výsledky je nutno porovnat s jinými zdroji zjišťování, jimiž může být především formalizované hodnocení zaměstnanců. (Mužík, 2013, s. 85)

## Plánování

Při vytváření vzdělávací aktivity je nejprve nutné ujasnit si cíle a zaměření. Pracuje se s pěti elementy: kontext, účastník, obsah, lektor, prostředí. Po ujasnění si těchto pěti elementů je vytvářen koncept, který je následně rozpracován do vzdělávacího programu. (Hroník, 2007, s. 143). Firmy volí analýzy, které jim umožní odhalit mezery, přičemž výsledek bude transferován do vybraných rolí (ideálně popisů rolí, pokud firma kvalitně řídí lidské zdroje). Výsledek se může stát základem systému a standardů, pokud jimi firma ještě nedisponuje.

## Realizace

Realizace je vrcholem celého vzdělávacího cyklu. O úspěšnosti vzdělávací aktivity se rozhodlo již při analýze potřeb, kterou je nutno nepodcenit. Realizace není jen setrvačností, se kterou se cyklus otáčí a přechází z fáze do fáze. Co bylo dříve vytvořeno, lze však ještě obohatit. (Hroník, 2007, s. 161). Ve firmách se často sestavuje plán školení s informacemi o tématech, termínech a časových dotacích, místech realizace a realizátorech. Program každé jednotlivé akce obsahuje cíl, téma, časový rámec, cílovou

skupinu, případně také rozpočet. (Mužík, 2013, s. 86). Firmy volí učební metody, jejichž základem je uspořádání činnosti lektora a účastníků, například pomocí následujících indikátorů:

**Pasivní:**

- Poskytují účastníkům hotové poznatky. Nerozvíjí jejich praktické využití.  
Jde o: přednášky, pasivní účast na konferencích.

**Aktivní:**

- Účastník sám odhaluje, hledá a také si pamatuje znalosti, způsoby postupu.  
Jde o: simulace, hry, případové studie, simulace.

**Individuální:**

- Zaměřeny na jednotlivce, spojeny s přímým přizpůsobováním se tempu přebírání znalostí a výuky dovedností.
- Jde o: instruktáž, mentoring, koučing a řadu dalších.

**Skupinové:**

- Konference, symposia, outdoorová školení, atp.

**Školení na pracovišti, on-the-job:**

- Konzultace, koučing, instruktáž, rotace pozic (tady už od str. 87), stáž, stínování.

**Školení mimo pracoviště, off-the-job:**

- Přednášky, semináře, konference, simulace, apod.

Metody je možné také různým způsobem kombinovat, přizpůsobovat okolnostem vnitřním i vnějším. Vodák a Kucharčíková (2007, s. 96) říkají, že je důležitá také odbornost a zkušenosti lektorů, dále i prostorové možnosti realizace programů.

Co se týče forem, vyjmenovaná vzdělávání se obvykle odehrávají v prezenční, výjimečně také v kombinované formě (prezenční a distanční). V současné době suverénně převažují on-line formy vzdělávání.

## Vyhodnocování

Proces vyhodnocování vzdělávání ve firemním prostředí má dvojí účel. Jednak by měl sloužit ve smyslu povzbuzení účastníků k lepším vzdělávacím výsledkům, a jednak by měl motivovat lektory k využití takových metod, které přinesou co největší rozvoj zaměstnanců. (Mužík, 2013, s. 87)

Témata k hodnocení:

1. Osnovy, znalosti a jejich užitečnost pro profesi.
2. Způsob předávání znalostí, kvalifikace a příprava lektorů, formální stránka.
3. Realizace školení.
4. Náklady na školení a měřitelné výsledky.

V praxi se používají různé modely vyhodnocování efektivity školení. Například: model D. Kirkpatricka (čtyři úrovně hodnocení: reakce, učení, chování, výsledky), návratnost kapitálu a model C-I-P-O. (Mužík, 2014, s. 88) Optimálním nástrojem pro hodnocení efektivity však bývá ten, který byl použitý již při analýze potřeb, což mohou být také **metriky a škály z kompetenčního modelu**. Úroveň předem stanovených kompetencí se měří dle **Maticе kompetencí a dovedností**. (Hroník, 2017, s. 64) Výsledek vyhodnocení porovná stav před zahájením a po ukončení a je důležitý pro další (personální) plánování. Vhodné je sledovat i přenos informací do praxe a jejich dlouhodobé využití.

## **2.3 Cíle profesního vzdělávání**

Konkrétními cíli vzdělávání jsou rozvinutí dovedností a schopností zaměstnanců, zlepšení jejich výkonů, a pomoc zaměstnancům obecně k tomu, aby ve firmě rostli a rozvíjeli se. Pro firmu je výhodné, aby při hledání nových zaměstnanců mohli využít především vlastní zdroje. Profesní vzdělávání ve firmách tak představuje zároveň důležitý **motivační** faktor nejen pro zvýšení (stabilizaci, udržení) pracovního výkonu, ale též k identifikaci jednotlivce s firmou. Představuje výrazný motivační bonus. Vedle toho působí stejně intenzivně a pozitivně také v rámci adaptačního procesu nově příchozího, na kariérní postup a na loajalitu. (Mužík, 2012, s. 90)

### 2.3.1 Motivace

Od účastníků profesního vzdělávání, často ve smyslu vzdělávání celoživotního, je vyžadován aktivní přístup, ochota a potřeba se sebezdokonalovat, což bývá těžké, na druhou stranu v dnešní době roste enormně jeho význam. Jde o přímý důsledek rozvoje informačních technologií, přístupu k informacím a vědomostem. (Mužík, 2013, s. 87)

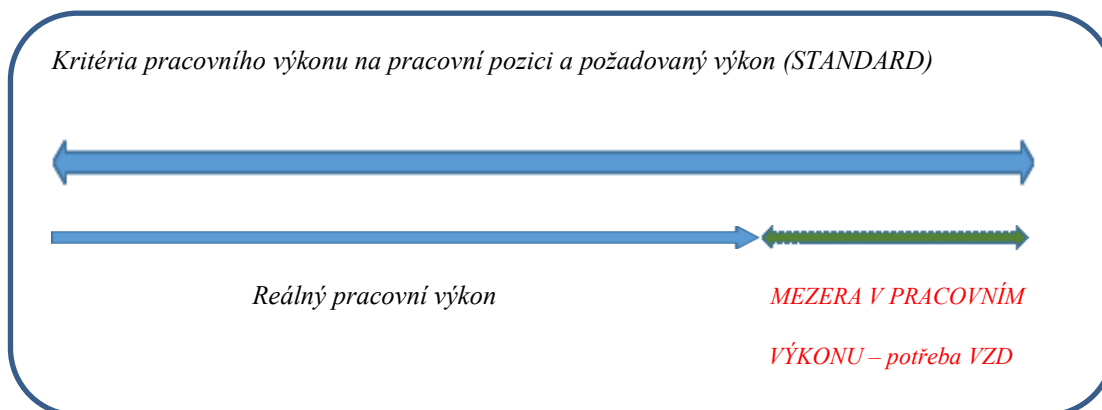
Významnou roli v těchto etapách hraje osobní motivace. Frekventanti kurzů dalšího vzdělávání musejí být především silně motivováni. Kromě vnějších motivů, uvedených výše, tj. těch, jež vyplývají ze sociálně – ekonomického statusu jednotlivce nebo z jeho potřeb uspokojit některý ze svých intelektuálních zájmů (také hobby), také se může jednat o určitý druh potěšení ze vzdělání samého. (Mužík, 2013, s. 12)

## 2.4 Vzdělávání zaměstnanců a význam takového vzdělávání pro organizaci

Firma tím, že vzdělává své lidi, dává zároveň najevo, že si jich váží. Zároveň tak přispívá ke zkvalitňování a zvyšování efektivity vnitřních procesů. V praxi se neodlišují rozvojové metody a vlastní vzdělávací aktivity, lze je považovat za jeden celek. Znamená to také flexibilní adaptaci firmy na vnější okolí, což se odráží zpětně na chodu firmy samotné, a to je v aktuální celosvětové situaci nezbytné. Ještě výše stojí **řízení kariéry**, které často vyžaduje vzdělávací strategii, schopnou připravit zaměstnance pro další příležitosti ve firmě do budoucna. Je obvyklé, že vzdělávání zaměstnanců je úzce spjato s hodnocením pracovních výkonů, respektive návrh vzdělávacího plánu je často výstupem takového hodnocení.

Další kolektiv autorů pracuje s pojmem standard, ve smyslu s požadovaným výkonem. Firma by se měla zajímat o to, jak co nejlépe umožnit zaměstnancům jejich pracovní výkon udržovat či zlepšovat a tak splnit standard, který se váže ke konkrétním pracovním rolím. (Horvátová Suleimanová, Wojčák a Poláková, 2019, s. 10) Tento přístup je podobný také kompetenčnímu řízení, zmíněnému výše.

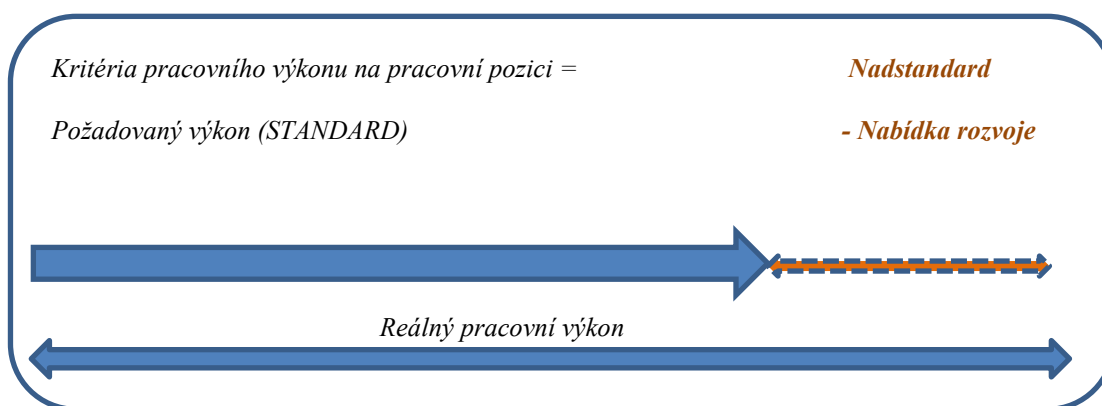
Obr. č. 3 Vztah pracovního výkonu zaměstnance a potřebou jeho vzdělávání



Zdroj: (Horvátová Suleimanová, Wojčák a Poláková, 2019, s. 10)

Autoři upozorňují, že mezera může mít souvislost s motivací, avšak pokud souvisí úrovní znalostí, dovedností a schopností, je to signál k poskytnutí vzdělání. Cíl vzdělávacích programů je právě dosáhnout daného standardu, jak jsem již zmínil. Oblast rozvoje má své specifikum (právě na rozdíl od vzdělávání), pracuje se v něm také s pojmem nadstandard. Je-li pracovní výkon vyšší, než standard, potom firma nabízí zaměstnanci zdokonalení ve vybrané oblasti rozvojem zvolených charakteristik a tak umožní jednotlivci i kariérový posun. (Horvátová Suleimanová, Wojčák a Poláková, 2019, s. 11)

Obr. č. 4 Vztah pracovního výkonu zaměstnance a nabídka rozvoje v nadstandardu



Zdroj: (Horvátová Suleimanová, Wojčák a Poláková, 2019, s. 11)

Je však třeba rozlišovat mezi vzděláváním a rozvojem zaměstnanců. **Vzdělávání** lze definovat jako **systematický proces** změny pracovního chování, úrovně vědomostí a motivace zaměstnanců firmy, který zlepšuje soulad charakteristik zaměstnance a požadavky firmy na vykovávání pracovní role. Oproti tomu **rozvoj** je chápán jako

dlouhodobě orientovaná aktivita s cílem připravit vybrané zaměstnance na budoucí pracovní pozice ve firmě. Jde o vývojový proces, umožňující progresivní postup ze současného stavu znalostí a schopností k budoucímu stavu, ve které je potřebná úroveň vyšší, jak dále ukazuje tabulka. (Horvátová Suleimanová, Wojčák a Poláková, 2019, s. 10)

Tab. č. 3: Porovnání procesů rozvoje a vzdělávání

	<b>Vzdělávání</b>	<b>Rozvoj</b>
Zaměření	Aktuální pracovní role	Budoucí pracovní role
Identifikace potřeb	Neuspokojivé pracovní výkony	Nadprůměrné pracovní výkony
Využití vlastních pracovních zkušeností	Nízké	Vysoké
Vytváření přidané hodnoty v průběhu učení se	Ne	Ano
Cíl	Standardizace	Diferenciace, příprava na změnu
Spoluúčast	Povinná	Dobrovolná
Postavení zaměstnanců	Zaměstnanec jako objekt učení se	Zaměstnanec jako subjekt učení se
Délka programu	Časově ohraničený program	Program převážně bez jednoznačného časového ohraničení
Metody	Převaha off-the-job metod	Převaha on-the-job-metod

Zdroj: (Horvátová Suleimanová, Wojčák a Poláková, 2019, s. 10)

Značné výzvy do firem vnáší pojmy jako týmová práce, vedení lidí, motivace, úspěšná komunikace, pro-zákaznická orientace, sdílení společných hodnot. Investovat do lidského kapitálu zaměstnanců a rozvoj jejich kompetencí zůstává stále živé téma a aktuální potřeba každé firmy.

### 2.4.1 Nabídka a poptávka

Poskytování dalšího profesního vzdělávání představuje z ekonomického hlediska službu (Mužík, 2013, str. 9), představím tak stručně oba aspekty této služby.

**Poptávka po profesním vzdělávání** vzniká v takovém případě, kdy zaměstnavatel (za své zaměstnance) je připraven investovat finanční prostředky jako protihodnotu za získané vědomosti, informace, dovednosti nebo návyky. Skutečně se v takové situaci jedná o klasickou firemní investici ve smyslu vydání prostředků za produkt, který má být déle využíván. Na rozdíl od nákladů na profesní vzdělávání, které se dají snadno kvalifikovat i kvantifikovat (jako náklady na produkt a alternativní náklady) je následný užitek profesního vzdělávání kvantifikovatelný jen obtížně. Je to personální politika a strategie firem, která formování poptávky ovlivňuje, a je to také motivace zaměstnanců. Čím kratší dobu bude mít platnost a použitelnost získaných vědomostí, informací, dovedností i návyků, tím rychleji poptávka poroste. (Mužík, 2013, s. 9)

Na straně druhé, **nabídka profesního vzdělávání dospělých** je označení pro širokou plejádu nabídek školení a kurzů na trhu profesního vzdělávání. Označuje se tímto způsobem množství produktů z oblasti dalšího vzdělávání, které jsou jednotliví nabízející (agentury, společnosti) na daném trhu za konkrétních podmínek ochotni nebo schopni na trh umístit. Velkou výhodou je, když se v rámci nabídek profesního vzdělávání objeví konkrétní kurz „šitý na míru“, který připraví vzdělávací agentura pro konkrétní firmu. (Mužík, 2013, s. 10)

Závěrem je vhodné uvést, že trendem je vzdělávat v takových oborech, které jsou obory budoucnosti, neboli cíle profesního vzdělávání musí odpovídat potřebám dynamicky se vyvíjejícího trhu práce po roce 2021. To samozřejmě v plném významu platí i pro profesní vzdělávání kriminalistických techniků nejenom u Vojenské policie, ale i u ostatních složek státu, kde jsou kriminalističtí technici využíváni.

### **3 Vojská policie**

Za vojenskou polici lze obecně považovat policejní složku, která působí v armádě. V některých státech stojí vojenská policie dokonce mimo armádu, ačkoliv její působnost a úkoly jsou primárně určeny pro armádu a její příslušníky. Náplň činnosti vojenské policie v různých zemích je v podstatě stejná. Vojenská policie zde zajišťuje dodržování kázně a pořádku ve vojenských objektech a mezi vojáky, zabezpečuje ostrahu vojenských objektů, dbá na silniční provoz vojenské techniky včetně vedení agendy spjaté s evidencí a provozem vojenské techniky a je-li to třeba, řídí dopravu, provádí doprovody vojenských konvojů, šetří trestné činy a přestupky vojáků, jakožto trestné činy a přestupky, které jsou páchany proti armádě. V některých zemích, jejichž právní systém má oddělený soudní a vězeňský systém pro vojáky, vojenská policie spravuje i nápravná zařízení určená pro vojáky, kterým byl nařízen trest odnětí svobody. Ve válečném stavu země pak vojenská policie zajišťuje především kázeň a pořádek mezi vojáky v týlu a bezpečnostní ochranu týlu, nebývá proto přímo nasazena do bojových frontových linií. Tím však není vyloučeno, že se příslušníci vojenských policií nemohou do přímého boje dostat. Ve válečném stavu země se též vojenská policie podílí na střežení zajatců a udržování kázně a pořádku mezi těmito.

#### **3.1 Vojenská policie v České republice**

Vojenská policie v České republice byla založena na základě rozkazu ministra obrany České a Slovenské Federativní Republiky č. 76/1990 dne 21. 1. 1991 a to jako policejní složka přímo podléhající ministrovi obrany. Hlavním představitelem Vojenské policie je jmenován a odvoláván ministrem obrany náčelník Vojenské policie, který tímto ministrovi přímo podléhá. Tento je jmenován do generálské hodnosti. Hlavní velitelství Vojenské policie sídlí v pražských Dejvicích, odkud jsou náčelníkem Vojenské policie řízeny podřízené útvary dislokované v Praze, Táboře a Olomouci. (Dolejší 2011 s. 10)

### **3.2 Právní rámec Vojenské policie**

Právní úprava upravující činnost Vojenské policie se začíná psát od roku 1991, kdy byl vytvořen a vládě předložen první návrh zákona o Vojenské policii. První zákon byl pak vyhlášen ve Sbírce zákonů pod číslem 124/1992 Sb., účinnost tohoto zákona je datována k 1. květnu 1992. Zákon tak stanovil hlavní úkoly Vojenské policie, její postavení a působnost, základní práva a povinnosti a oprávnění vojenských policistů. Tento zákon ovšem nezabezpečil úplnou nestrannost od Armády České republiky, proto dne 8. února 1995 Parlament České republiky schvaluje zákon č. 39/1995 Sb., kterým se změnil a doplnil zákon č. 124/1992 Sb., o Vojenské policii. To zapříčinilo, že Vojenská policie se přetvořila na monogamní orgán vedená jedním náčelníkem, který v plném rozsahu odpovídá za činnost a řízení Vojenské policie. Dále také odpovídá za strukturu Vojenské policie, kterou předkládá ministrovi obrany ke schválení. V této době též vznikají jednotlivá velitelství podléhající Hlavnímu velitelství Vojenské policie. (Dolejší 2011 s. 32-36) V roce 2013 se zákon o Vojenské policii pod tíhou potřeby novelizuje a je transformován do zákona č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii ve kterém přetrvává doposud.

Vojenská policie se dále řídí zákonem č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, zákonem č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, zákonem č. 200/1990 Sb., o přestupcích a dále vnitřními předpisy ministra obrany a závaznými pokyny, které vydává náčelník Vojenské policie.

### **3.3 Struktura Vojenské policie**

Organizační strukturu Vojenské policie stanovuje na návrh náčelníka Vojenské policie ministr obrany České republiky. Struktura je tvořena Hlavním velitelstvím vojenské policie, které má celorepublikovou působnost a dále třemi teritoriálními velitelstvími. Velitelství ochranné služby Vojenské policie Praha, Velitelství Vojenské policie Tábor a Velitelství Vojenské policie Olomouc.

Hlavní velitelství Vojenské policie je řízeno náčelníkem Vojenské policie, který současně řídí celou Vojenskou policii. Je organizačním útvarům, který se zabývá tvorbou a realizací

koncepte výstavby a rozvoje Vojenské policie. Dále řídí ochranu vojenských objektů, vojenského materiálu, Ministerstva obrany a komplexně ozbrojených sil, včetně majetku státu, s nímž hospodaří Ministerstvo obrany. V rámci nadřazenosti Hlavního velitelství Vojenské policie nad teritoriálními velitelstvími je v kompetenci Hlavního velitelství VP soustavná i nahodilá komplexní kontrola podřízených útvarů. V rámci Hlavního velitelství VP jsou též zřizovány pověřené orgány Vojenské policie, které jsou na základě zákona o Vojenské policii a dle §12 odst. 2 písm. e) Zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) oprávněny šetřit a vyšetřovat trestné činy spáchané v objektech Armády České republiky či proti nim, vojáky páchající trestnou činností nebo osoby páchající trestnou činností společně s vojáky či proti nim a osoby páchající trestnou činností proti majetku státu, s nímž hospodaří Ministerstvo obrany. Tyto orgány jsou souhrnně označovány jako Kriminální služba Vojenské policie.

Velitelství ochranné služby Vojenské policie Praha bylo zřízeno za účelem plnění úkolů dopravní a pořádkové služby, policejní ochrany a doprovodů určených osob včetně doprovodů vojenské letecké přepravy. K zabezpečení úkolů spolupracuje s Policií České republiky, jakožto s Městskou policií hlavního města Prahy.

Velitelství Vojenské policie Tábor nositel čestného řádu „Táborských husitů“ Mimo jiné velitelství Tábor zodpovídá za zajišťování policejní ochrany vojenských výcvikových prostorů Hradiště a Boletice, policejní ochranu leteckých základen Sedlec, Čáslav a Vícenice u Náměště nad Oslavou. Velitelství též zodpovídá za zajišťování policejní ochrany muničních skladů Trávčice a Dobronín.

Velitelství Vojenské policie Olomouc plní úkoly dopravní a pořádkové služby, policejní ochrany a doprovodů. Dále velitelství zajišťuje policejní ochranu vojenských výcvikových prostorů Libavá a Březina a zajišťování policejní ochrany zásobovacích úseků.

Všechna velitelství kromě Hlavního velitelství jsou pak vybavena pohotovostními odděleními, která na základě rozhodnutí náčelníka Vojenské policie plní speciální úkoly ve smyslu ochrany, doprovodů a kontrolní činnosti a to i mimo vymezená teritoriální území. (Dolejší 2011 s. 40-51)

### 3.4 Působnost Vojenské policie

Podle Zákona o Vojenské policii č. 300/2013 Sb., ustanovení § 2 působí Vojenská policie teritoriálně především na území České republiky, kde plní úkoly stanové zákonem o Vojenské policii. Obecně plní úkoly v oblastech policejní ochrany ozbrojených sil. Při plnění úkolů policejní ochrany ozbrojených sil může též Vojenská policie působit i v jiných státech, v těchto případech se v současné době jedná zejména o působení Vojenských policistů v zahraničních operacích, někdy též nazýváno jako vojenských misí. V současné době vojenští policisté působí v především v zahraničních operacích v Afghánistánu a Mali, kde se kromě ochrany svých a aliančních jednotek, podílí i na výcviku vojáků armády daného zvacího státu.

Dle § 3 Zákona o Vojenské policii působí Vojenská policie osobně vůči vojákům v činné službě, osobám, které se nacházejí ve vojenských objektech a v prostorech ve kterých ozbrojené síly plní své úkoly, na vojenských cvičeních, nebo tam kde je zajišťována ochrana chráněné osoby. Dále Vojenská policie působí vůči osobám, které jsou podezřelé, nebo páchají trestnou činnost nebo přestupky vůči, nebo společně s vojáky, ve vojenském objektu nebo prostoru, kde ozbrojené síly plní své úkoly nebo kde se koná vojenské cvičení. (§2 - § 3 zákona č. 300/2013 Sb. o Vojenské policii a o změně některých zákonů (Zákon o Vojenské policii))

### 3.5 Úkoly Vojenské policie

Úkoly Vojenské policie jsou taxativně vymezeny Zákonem o Vojenské policii. Za kvalitní provádění daných úkolů je zodpovědný náčelník Vojenské policie, potažmo velitelé jednotlivých velitelství, tak jak jsou vymezeni v kapitole 3.1.2.. Samozřejmostí pak je, že stanovené úkoly provádí pouze vojenští policisté. Pro úplnost uvádím, že policistou se může stát pouze voják z povolání zařazený ve Vojenské policii, či voják v záloze, který je povolán k činné službě k Vojenské policii.

Úkoly Vojenské policie:

- a) *odhaluje trestné činy a zjišťuje jejich pachatele a činí opatření k předcházení trestné činnosti,*

- b) působí v řízení o trestných činech jako policejní orgán a šetří přestupky,
- c) pátrá po hledaných nebo pohřešovaných vojácích a po ztraceném nebo odcizeném vojenském materiálu nebo po dalších věcech v majetku státu, s nímž je příslušné hospodařit ministerstvo, zpravidla ve spolupráci s Policií České republiky,
- d) podílí se na ochraně vojenského materiálu a ostatního majetku státu, s nímž je příslušné hospodařit ministerstvo,
- e) dohlíží na zabezpečování kázně v chráněných objektech a na dodržování kázně vojáků na veřejnosti,
- f) zajišťuje ochranu vojenských objektů určených ministrem obrany a dohlíží na zajišťování režimu vstupu a vjezdu do vojenských objektů,
- g) dohlíží nad bezpečností provozu vozidel ozbrojených sil a nad bezpečností provozu ostatních dopravních prostředků v chráněných objektech,
- h) řídí provoz vozidel na pozemních komunikacích při pohybu vozidel ozbrojených sil na pozemních komunikacích,
- i) vykonává dohled nad výcvikem a zdokonalováním odborné způsobilosti řidičů vozidel ozbrojených sil a provádí zkoušky odborné způsobilosti žadatelů o řidičská oprávnění,
- j) schvaluje technickou způsobilost vojenských vozidel,
- k) zajišťuje ochranu a doprovod ministra obrany a jím určených osob (dále jen „chráněná osoba“),
- l) podílí se na zajišťování ochrany oficiálních delegací České republiky a občanů České republiky v místech nasazení ozbrojených sil České republiky mimo území České republiky,
- m) zajišťuje ochranu vyčleněných vojenských dopravních letadel pro přepravu ústavních činitelů a ostatních osob využívajících přepravy vojenskými dopravními letadly a vojenských objektů určených pro odbavení a prostor určených ke vzletu a přistání vojenských dopravních letadel,
- n) zajišťuje na vyžádání bezpečnostním doprovodem ochranu vojenské letecké dopravy a přepravy,
- o) vede evidence a statistiky potřebné k plnění svých úkolů, zejména evidenci vozidel ozbrojených sil a evidenci případů Vojenské policie.

(§ 4 odst. 1 zákona č. 300/2013 Sb. o Vojenské policii a o změně některých zákonů  
(Zákon o Vojenské policii)

Vojenská policie též může plnit další úkoly, které jsou nezbytné pro splnění právních povinností vůči jinému zákonu, či mezinárodním smlouvám. V praxi se lze s touto variantou setkat např. v § 79 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, kde je uvedeno, že zastavovat vozidla je oprávněn též vojenský policista ve stejnokroji.

### **3.6 Kriminální služba Vojenské policie**

Vojenská policie se vnitřně člení na kriminální službu, dopravní a pořádkovou službu a ochranou službu. Pro potřeby této práce se dále budeme zabývat pouze Kriminální službou Vojenské policie.

Kriminální služba Vojenské policie je poměrně mladou součástí Vojenské policie. Vznikla transformací jednotlivých oddělení obecných kriminalit, které působily při útvarcích Vojenské policie. Velký posun Kriminální služba VP zaznamenala novelizací trestního řádu, která byla provedená s účinností od 1. července 2016 zákonem č. 150/2016 Sb.. Tato novelizace postavila pověřené orgány Vojenské policie v řízení o trestných činech příslušníků ozbrojených sil a osob, které páchají trestnou činností proti příslušníkům ozbrojených sil ve vojenských objektech anebo proti vojenským objektům, vojenskému materiálu nebo ostatnímu majetku státu, s nímž jsou příslušné hospodařit Ministerstvo obrany ČR nebo jím zřízené organizační složky státu nebo s nímž jsou příslušné hospodařit anebo s nímž mají právo hospodařit státní organizace zřízené nebo založené Ministerstvem obrany ČR na úroveň útvarů Policie České republiky, a tedy je nemyslitelné, aby Vojenská policie pro plnění uvedených úkolů měla jiné podmínky, než jsou vytvořeny pro Policii České republiky; resp. aby pro ně byla (ne) vybavena jinými prostředky a nástroji. Provedení právní úpravy, která musí tyto podmínky sjednotit je nutné také proto, že v praxi se předpokládá logická spolupráce mezi Vojenskou policií a Policií České republiky,

a bylo by proto nesprávné, aby při plnění shodných úkolů spolupracovaly dva policejní orgány vybavené zcela odlišnými pravomocemi. (Zákon č. 150/2016 Sb.)

Trestním řádem nově založená působnost pověřeného orgánu Vojenské policie jakožto policejního orgánu činného v trestném řízení, také rozšiřuje oprávnění konat podle ustanovení § 161 odst. 7 trestního řádu vyšetřování.

V současné době je Kriminální služba Vojenské policie přímo podřízena náčelníkovi Vojenské policie a v čele Kriminální služby stojí náměstek náčelníka Vojenské policie pro Kriminální službu, který je současně i jedním ze zástupců náčelníka Vojenské policie.

Pro ucelenou představu o struktuře Kriminální služby Vojenské policie je přílohou č. 2 této práce grafické znázornění Kriminální služby VP.

## 4 Kriminalisticko-technická činnost v kontextu Vojské policie

Kriminalisticko-technická činnost je veškerá činnost policejních orgánů, která se používá v kriminalistice pro vyhledávání, zajišťování a vyhodnocování kriminalisticky relevantních stop. Pro potřeby Vojské policie tuto kriminalisticko-technickou činnost zpravidla provádějí kriminalističtí technici a kriminalističtí znalci. V rámci Vojské policie jsou kriminalističtí technici zařazováni na pozice vrchních inspektorů při odborech Kriminální služby Vojské policie (OKS VP) a kriminalističtí znalci Vojské policie jsou zařazováni na pozice vedoucích důstojníků na Oddělení kriminalistické techniky a expertiz Vojské policie. Pro úplnost nutno též zmínit inspektory dopravní služby Vojské policie, kteří v rámci své odbornosti technicky zajišťují kriminalistické stopy vzniklé při dopravních nehodách.

Pro správné pochopení a další interpretaci bude v dalších podkapitolách této kapitoly představeno několik nejdůležitějších pojmů z obecné kriminalistiky. Jedná se zejména o pojmy, které čtenáři pomohou pochopit systém kriminalisticko-technické činnosti vedený v rámci Vojské policie.

### 4.1 Kriminalistika

Ačkoliv pojem kriminalistika má v odborné literatuře velice interpretací, žádná není natolik ucelená, aby byla prezentována jako oficiální definice. Často se stává, že je kriminalistika v publicistice a v populárně odborné literatuře zaměňována za jí příbuzné obory jako je nauka o policii, nauka o trestním právu a nejčastěji za kriminologii. Pro potřeby této práce je jistě nejvýstižnější definice kriminalistiky jako samostatného vědního oboru „*sloužícího k ochraně občanů a státu před trestnými činy tím, že objasňuje zákonitosti vzniku, trvání a zániku stop a zákonitosti vyhledávání, shromažďování a zkoumání stop a tím, že vypracovává podle potřeb trestního zákona a trestního řádu metody, postupy, prostředky a operace v zájmu úspěšného odhalování, vyšetřování a předcházení trestné činnosti.*“ (Musil, Konrád, Suchánek, 2004, s. 6)

Kriminalistika je poměrně mladou vědní disciplínou, která vzniká na konci 19. století. Do této doby kriminalistika nebyla pokládána za samostatnou vědní disciplínu,

spíše tvořila pracovní činnost policisty či soudce k praktickému boji s kriminalitou. Kriminalistika tak byla považována za součást trestního práva a toto přesvědčení je v některých státech ctěno dodnes.

Kriminalistika jako vědní disciplína si klade za cíl přispět k potírání zločinnosti poskytováním účinných poznávacích nástrojů organům činným v trestním řízení. Na základě poznatků z vědy a fyzikálních procesů poskytuje zásadní poznatky, které jsou využívány k odhalení trestných činů a odhalení jejich pachatelů. Kriminalistika se proto soustřeďuje zejména na dva okruhy zákonitostí, nazývanými jako předmět kriminalistiky:

1. *„Zákonitost vzniku, trvání a zániku stop a jiných kriminalisticky relevantních informací o spáchaných trestných činech,*
2. *Zákonitost vyhledávání, shromažďování a zkoumání stop a jiných kriminalisticky relevantních informací o spáchaných trestných činech.“* (Musil, Konrád, Suchánek, 2004, s. 6)

V policejní praxi se můžeme tradičně setkat se zjednodušeným členěním kriminalistiky:

- a) kriminalistická technika,
- b) kriminalistická taktika,
- c) metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů.

Tomuto dělení samozřejmě odpovídají i speciální odborná pracoviště Kriminální služby Vojenské policie.

## **4.2 Kriminalistická technika**

Kriminalistickou techniku lze chápat jako neoddělitelnou složku samotné kriminalistiky, která si klade za cíl za pomoci technických metod a prostředků přispívat k odhalování trestné činnosti. Pro svou činnost kriminalistická technika používá technických prostředků a znalostí, které slouží zejména pro vyhledávání, zajišťování a zkoumání materiálních kriminalistických stop. Kriminalistická technika je též hojně využívána orgány činnými v trestním řízení pro dokumentaci materiálních stavů věcí, dějů, jevů a procesních úkonů.

Ačkoliv kriminalistická technika přímo souvisí s kriminalistikou a je na kriminalistice závislá, z principu dokazování se nezabývá posuzováním procesní hodnoty kriminalistických stop a vztahy mezi nimi.

Interní předpis, který přímo definuje kriminalisticko-technickou činnost je Pokyn policejního prezidenta č. 175 z roku 2016, který stanoví, že kriminalisticko-technická činnost spočívá „zejména v ohledání místa činu, ve vyhledání a zajištění předmětů a stop, dokumentaci místa činu, provádění identifikačních úkonů a dalších činností a úkonů, která může přispět k objasnění a zjištění skutkového stavu a která je prováděna v souladu s právními předpisy, interními akty řízení, zásadami kriminalistiky a zásadami zajištění systému managementu kvality.“ (PPP 175/2016)

Tento a obdobné interní předpisy jsou na základě dohody o vzájemné spolupráci mezi Policií České republiky a Vojenskou policií plně závazné i pro příslušníky Vojenské policie. Příslušníci Vojenské policie na základě pokynu č. 175/2016 získávají odbornou způsobilost k výkonu znalecké a kriminalisticko-technické činnosti.

### **4.3 Kriminalistický technik**

Kriminalistickým technikem je příslušník Policie ČR, či Vojenské policie, který je ve služebním poměru a je zařazen na místo kriminalistického technika. Širší veřejnost má osobu kriminalistického technika spjatou s osobami, kteří na místech činů provádějí prvotní ohledání místa. Tito jsou vybaveni ochrannými (bílými) převleky, rukavicemi, rouškami a brýlemi, to právě z toho důvodu, aby do místa nezanесли stopy nesouvisející s ohledáním místa činu. Často lze kriminalistické techniky spatřit v televizních seriálech, kdy provádějí fotodokumentaci, či zajišťují kriminalistické stopy z místa činu.

Kriminalistický technik musí pro svou činnost splňovat spoustu kritérií. Kromě minimálního středoškolského vzdělání musí splňovat odborné vzdělání ze všech odvětví kriminalistické techniky, tak aby byl schopen vyhledávat, zajišťovat a pracovat s kriminalistickými stopami různých druhů. Stopy správně a svědomitě balit, popisovat a odesílat ke zkoumání na příslušná pracoviště kriminalistických expertiz. Dále musí bezpodmínečně umět obsluhovat techniku, s jejíž pomocí vyhledává a zajišťuje

kriminalistické stopy, včetně obsluhy videokamer, fotoaparátů, nahrávacích zařízení a světel.

Dle pokynu policejního prezidenta č. 175/2016 „*se kriminalistickým technikem rozumí policista zařazený v kriminalisticko-technickém pracovišti, v jehož náplni služební činnosti je výkon odborných kriminalisticko-technických činností a který splnil nebo plní podmínky stanovené tímto pokynem*“. (PPP 175/2016)

Kriminalističtí technici Vojenské policie jsou pak vojenskými policisty zařazeni u příslušných odborů Kriminální služby. Tito policisté jsou podle zákona o ozbrojených silách vojáky z povolání, dosahují minimálně středoškolského vzdělání a plní požadavky na službu ve služebním poměru vojáka z povolání dle příslušného zákona.

#### **4.4 Pracovní náplň kriminalistického technika**

Pracovní náplň kriminalistického technika je velmi různorodá a mnohdy náročná. Kriminalistický technik musí disponovat odbornými znalostmi a profesními návyky, určitou praxí, dobrým zdravotním stavem a pro svou práci musí být vybaven potřebnými kriminalisticko-technickými prostředky. Od kvality jeho práce se odvíjí efektivnost veškeré kriminalisticko-technické činnosti, včetně činnosti znalecké, protože naprostá většina materiálních stop, srovnávacích materiálů, podkladů do kriminalistických sbírek a evidencí je získána od kriminalistických techniků. Kriminalistický technik též vykonává celou řadu úkonů samostatně, např. úkony používané při zjišťování totožnosti osob, které nemohou nebo nechtějí sdělit svou totožnost, jako jsou daktyloskopování, fotografování, popisování apod.

Kromě kriminalisticko-technické činnosti plní kriminalistický technik i celou řadu dalších úkolů vyplývajících ze služebních předpisů. Kriminalističtí technici Vojenské policie musejí pravidelně procházet profesními přezkoušenými z vojenské problematiky a vzdělávat se v této problematice stejně jako ostatní vojáci. Musejí plnit roční zdravotní prohlídky a přezkoušení z tělesné připravenosti. V neposlední řadě musejí být jazykově vybaveni, nejčastěji anglickým jazykem. I přesto, že kriminalističtí technici Vojenské policie mají pevně stanovenou pracovní náplň, tak jak je uvedeno výše, mohou být

právoplatně využívány i k jiným činnostem v rámci Armády České republiky, včetně jejich nasazování do zahraničních operací, kde plní úkoly rozličných charakterů, které nejsou nijak spojeny s kriminalisticko-technickou činností.

Na tomto místě je vhodné připomenout, že kriminalistický technik Policie ČR má oproti kriminalistickému technikovi Vojenské policie stanoven kompetenční profil v rámci charakteristiky povolání v národní soustavě povolání, kterou spravuje Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Podle této databáze jsou příslušníci Vojenské policie zařazováni do oblasti Armády ČR.

#### **4.5 Kriminalistický technik Vojenské policie versus technik Policie ČR**

Kriminalita je v dnešní době v podstatě všudypřítomná. Pachatelé se nevyhýbají jakýmkoliv objektům ani postupům spjatými s pácháním trestné činnosti. Kriminalita v rámci Ministerstva obrany ČR, potažmo Armády ČR není sice tak vysoká jako kriminalita páchaná v rámci civilního prostředí ČR, avšak principiálně je páchaná stejnými postupy jako kriminalita spadající do příslušnosti Policie ČR. Ačkoliv Vojenská policie prověřuje méně trestné činnosti než-li Policie ČR, což je samozřejmě dáno její místní, funkční a věcnou příslušností, jsou postupy orgánů činných v trestním řízení totožné. Ve fázích šetření a vyšetřování trestných činů se Vojenská policie řídí stejnými zákony jako Policie ČR. S tím souvisí i vlastní profesní vzdělávání kriminalistických techniků, které je téměř totožné se vzděláváním kriminalistických techniků Policie ČR. Rozdíly mezi uvedenými techniky tedy spíše pramení z jejich původu, respektive kdo techniky zřizuje. Jak již bylo uvedeno, kriminalistický technik Vojenské policie musí být vojákem z povolání a právě to s sebou přináší další penzum znalostí a dovedností, které musí kriminalistický technik Vojenské policie splňovat oproti technikovi Policie ČR. Zde se pak jedná zejména o činnosti přímo související s výkonem služby vojáka z povolání, jako řízení nákladních a obrněných vozidel, či ovládání zbraní a zbraňových systémů, které jsou v armádě zavedeny. Částečnou znalost cizího jazyka, nebo plnění přísnějších zdravotních podmínek pro výkon služby vojáka. Samozřejmě i technik Policie ČR, jistě plní nejrůznější školení, které jsou typická pro Ministerstvo vnitra, tak aby byl stále udržován tzv. v obraze. Každopádně co se týče odborné způsobilosti, jsou technici

Vojenské policie a Policie ČR pro výkon přípravování stejnými postupy a získávají stejné znalosti podle stejných předpisů, které jsou závazné pro jakéhokoliv kriminalistického technika bez ohledu na jeho původ. Jelikož v rámci Vojenské policie působí cca 38 kriminalistických techniků, je pro resort obrany nemožné tyto odborně vzdělávat. V rámci resortu obrany pro kriminalistické techniky Vojenské policie nejsou zřizovány žádné vzdělávací aktivity, tyto jsou prováděny pod hlavičkou Ministerstva vnitra ČR, konkrétně policejního prezidia, které spravuje Vyšší policejní školu pro kriminální službu a vyšetřování v Pardubicích, resp. Opatovicích nad Labem. Garantem soustavného profesního vzdělávání kriminalistických techniků jsou u Policie ČR jednotlivé Odbory kriminalistické techniky a expertiz, které jsou dislokované na jednotlivých krajských ředitelstvích policie. Za udržování a prohlubování odborných znalostí kriminalistických techniků Vojenské policie je pak odpovědné Oddělení kriminalistické techniky a expertiz Vojenské policie, které je zřízené Ministerstvem obrany ČR. Zastřešujícím útvarem, který vzdělává, kontroluje práci kriminalistických techniků, vydává kriminalisticko-technické osvědčení a vede evidenci kriminalistických techniků je Kriminalistický ústav.

#### **4.5.1 Kompetenční profil kriminalistického technika Vojenské policie**

Jak již bylo zmíněno, kriminalistický technik Vojenské policie nemá v databázi povolání v národní soustavě povolání stanoven kompetenční profil, na tomto místě je proto pro představu znázorněn možný kompetenční profil kriminalistického technika Vojenské policie.

Kompetenční profil kriminalistického technika byl sestaven s ohledem na fakt, že kriminalistický technik Vojenské policie není pouze technikem z pohledu Policie ČR, ale také policistou Vojenské policie a v neposlední řadě též vojákem Armády České republiky. Z tohoto pohledu je kompetenční profil kriminalistického technika pestřejší a mnohdy složitější. V rámci níže uvedené tabulky s kompetencemi jsou rozdíly mezi kriminalistickým technikem Policie ČR a technikem Vojenské policie označeny barevně. Světle zeleně jsou tedy označeny kompetence, kterými by měl technik Vojenské policie disponovat nad kompetencemi technika Policie ČR. Dále jsou v tabulce jednotlivé rozsahy kompetencí barevně označeny podle významové důležitosti od nejdůležitějších - označeny

tmavě červeně, po méně důležité – označeny zeleně. Samotné kompetence jsou v tabulce hodnoceny v rámci důležitosti na stupnici od jedné do pěti, kdy jedna znamená málo a pět znamená velmi hodně. Nutno podotknout, že důležitost kompetencí byla posuzována na základě vlastních pocitů s ohledem na vlastní praxi autora práce v oblasti kriminalistické techniky a taktiky.

Obr. č. 5: Kompetenční model KT VP

<b>Kompetenční model kriminalistického technika Vojenské police</b>		málo	spíše méně	spíše více	hodně	velmi hodně
<b>oblasti kompetencí - rozsah</b>		<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>5</b>
<b>obecné dovednosti</b>						
Počítačová způsobilost			●			
Řidičská způsobilost			●			
Občanská způsobilost			●			
Právní povědomí				●		
Jazyková způsobilost (česká)					●	
Jazyková způsobilost (anglická)			●			
Dobrá manuální zručnost					●	
<b>osobní působení</b>						
Iniciativa v rámci povolání						●
Smysl pro povinnost vůči vlasti (voják není žoldák)			●			
Schopnost držet krok s novými trendy v oboru kriminalistika					●	
Umění adaptace na změny ve výkonu kriminalisticko - technické činnosti					●	
<b>Odborné dovednosti</b>						
<b>obecné</b>						
Řízení motorových vozidel na dobré úrovni			●			
Pokročilá uživatelská počítačová znalost (grafické editory)			●			
Dobrá práce s fotografií (tvorba, úprava)					●	
Právní povědomí na dobré úrovni (znalost zákonů)			●			
Znalost policejní činnosti					●	
Znalost procesů v rámci AČR		●				
Plnění úkolů v bojových podmínkách a v zahraničních vojenských operacích		●				
Vedení boje se zbraní v sestavě vojenské jednotky vyplývající z rozsahu příslušného služebního místa		●				
Obsluha a údržba vojenské výzbroje a výstroje		●				

Plnění úkolů při vojenském výcviku, odborné přípravě a vzdělávání		•			
Právní základy bezpečnostní činnosti			•		

### přímé

Výkon kriminalisticko technických úkonů při odhalování trestné a přestupkové činnosti				•	
Zajišťování kriminalisticko relevantních stop, důkazů, vzorků					•
Samostatné vykonávání kriminalisticko technických činností					•
Používání nástrojů a pomůcek z různých kriminalistických odvětví					•
Ovládání a bezpečná manipulace se střelnými zbraněmi				•	
Pokročilé ovládání zrcadlového fotoaparátu v režimu manuál					•
Řešení situace na místě činu z taktického hlediska				•	
Pokročilá komunikace v cizím jazyce - Aj	•				

### Odborné znalosti

Znalosti zbraňových systémů vlastní i jiných armád	•				
Vojenská taktika a strategie vedení boje	•				
Vnitřní předpisy AČR		•			
Závazné předpisy pro Kriminální službu Vojenské policie			•		
První pomoc (v boji, na místě činu)		•			
Bezpečnost práce a požární ochrana		•			
Metody vzdělávání, kariérového postupu a odborné přípravy (v ozbrojených silách ČR, Policie ČR)			•		
Činnost kriminální policie				•	
Metody a postupy pátrání a vyšetřování, práce s informacemi			•		
Nakládání a uchovávání utajovaných informací			•		
Jazyková znalost na komunikativní a oborové úrovni - Aj	•				

### Měkké kompetence

Efektivní komunikace		•			
Spolupráce a kooperace			•		
Kreativita				•	
Flexibilita			•		
Výkonnost				•	
Samostatnost					•
Řešení problémů			•		
Plánování a organizace vlastní činnosti				•	
Celoživotní učení					•
Aktivní přístup				•	
Zvládání zátěže				•	
Objevování a orientace v informacích z oboru kriminalistika				•	

Zdroj: vlastní pojetí

## 4.6 Policie České republiky – Kriminalistický ústav

Kriminalistický ústav je útvarům Policie ČR a poskytuje znalecké služby především orgánům činným trestním řízení více než 60 let. Kriminalistický ústav má celostátní působnost a specializuje se na znaleckou činnost v oborech kriminalistika, chemie, písmoznalectví, strojírenství, elektrotechnika a tyto provádí podle normy ČSN EN ISO/EC 170025:2005, podle které ústav obdržel osvědčení o akreditaci. Ústav je též výzkumnou institucí, která vykonává již řadu let aplikovaný výzkum v oboru kriminalistika. V současné době Kriminalistický ústav zaměstnává více než 180 kvalifikovaných odborníků, kteří garantují vysokou kvalitu znaleckých a vědeckých výstupů ústavu.

Kromě své hlavní činnosti zpracovávání znaleckých posudků a odborných vyjádření pro orgány činné v trestním řízení a vědeckovýzkumné činnosti se Kriminalistický ústav zásadní měrou podílí na výchově a vzdělávání specialistů v jednotlivých odvětvích kriminalistiky, ve kterých je ústav zapsán v seznamu znaleckých ústavů kvalifikovaných pro znaleckou činnost vedeném Ministerstvem spravedlnosti České republiky. Ústav je také metodicko-řídícím orgánem dalších specializovaných forenzních laboratoří, kterými jsou specializované útvary policie a Vojenské policie na území České republiky. Jsou to Odbory kriminalistické techniky a expertiz Policie ČR a u Vojenské policie se jedná o Oddělení kriminalistické techniky a expertiz. Nezastupitelný podíl ústavu je v oblasti vědeckého výzkumu, zejména při zavádění nových metod a postupů do kriminalisticko-technické a znalecké praxe. Kriminalistický Ústav se také věnuje publikaci odborných studií, závazných pokynů pro příslušníky Policie ČR a vydává interní policejní časopis Kriminalistický sborník. ([www.policie.cz/clanek/o-nas-56.aspx](http://www.policie.cz/clanek/o-nas-56.aspx), online)

#### **4.7 Oddělení kriminalistické techniky a expertiz Vojenské policie**

Oddělení kriminalistické techniky a expertiz (OdKTE) je specializované kriminalisticko-technické pracoviště Vojenské policie. Jeho hlavním úkolem je zpracovávat znalecké posudky a odborná vyjádření v oboru Kriminalistika, odvětvích daktyloskopie, trasologie, mechanoskopie, pyrotechnika, analýza dat a zkoumání dat a technické zkoumání dokladů a písemností. OdKTE bylo zřízeno v roce 1999 na základě požadavku na zefektivnění a urychlení úkonů v trestním řízení a rostoucí potřeby zpracování odborných posudků ve specifickém prostředí armády a práce s utajovanými skutečnostmi. Pracoviště úzce spolupracuje na základě meziresortní smlouvy s obdobnými laboratořemi Policie ČR. OdKTE je též využíváno ke znalecké a dokumentační činnosti zejména specializovanými útvary PČR a vzájemně Vojenská policie využívá kapacit PČR ke zpracování posudků zejména v oborech, kde by to nebylo pro potřeby Armády efektivní – např. analýza DNA.

Vzhledem k neustálému vývoji nových postupů a technologií je také na tomto pracovišti prováděno testování a posuzování vzorků kriminalisticko-technických materiálů z hlediska jejich praktické využitelnosti pro kriminalistickou praxi – např. sady na testování drog, diagnostické programy pro analýzu dat, nové druhy daktyloskopických prášků apod.

Odborné publikace a dokumentace OdKTE jsou využívány odbornou veřejností v ČR i v zahraničí – trasologický katalog vzorků pneumatik, instruktážní dokumentace pro výcvik specialistů VP, atd..

OdKTE Vojenské policie je jedinečným znaleckým ústavem v resortu Ministerstva obrany ČR, je zřízeno nezávisle na činnosti ministerstva a Armády ČR a je zapsáno jako Znalecký ústav Ministerstva obrany ČR vedený v seznamu ústavů kvalifikovaných pro znaleckou činnost v oboru „KRIMINALISTIKA“. I přes zaměření ústavu na trestnou činnost páchanou proti, nebo v rámci Ministerstva obrany ČR, OdKTE také úzce spolupracuje se všemi orgány činnými v trestním řízení (Vojenské obranné zpravodajství, BIS - Bezpečnostní informační služba, GIBS - Generální inspekce bezpečnostních sborů, všechny útvary Policie České republiky a Generální ředitelství cel). OdKTE Vojenské policie má stejně jako Kriminalistický Ústav a Pyrotechnická služba celorepublikovou působnost.

Nezastupitelnou roli zaujímá OdKTE Vojenské policie na poli profesního vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie. Ačkoliv tyto nejsou přímo funkčně podřízeni OdKTE, OdKTE je plně odpovědné za jejich další vzdělávání v kriminalistické technice a kontrole výkonu jejich vlastní kriminalisticko-technické činnosti. Konkrétně pak OdKTE Vojenské policie organizuje studijní pobyty na svých odborných pracovištích, dle znaleckých odvětví. Instruktážně metodická zaměstnání, semináře, školení, přednášky, organizace účasti na jednáních před soudem, či účast kriminalistických techniků na nejrůznějších odborných prezentacích firem, které prezentují zejména pomůcky, nástroje a přístroje pro zajišťování kriminalistických stop na místech činů.

Pro ucelenou představu o struktuře OdKTE Vojenské policie je v této práci přílohou č. 3 grafické znázornění OdKTE VP.

#### **4.7.1 Kriminalistický znalec Vojenské policie**

Kriminalistickým znalcem Vojenské policie je vojenský policista zařazený ve znaleckém pracovišti (OdKTE Vojenské policie) v souladu se zákonem č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii, ve znění pozdějších předpisů. Znalec vykonává znaleckou činnost na základě zkušeností a dovedností, které získal vstupní profesní přípravou a později na základě vlastní odborné zkušenosti. Vstupní profesní příprava se skládá ze znalecké odborné přípravy, znaleckých studijních pobytů, kvalifikačního kurzu kriminalistických znalců, znalecké zkoušky a slibu kriminalistického znalce. Součástí každého znalce Vojenské policie, je také profesní vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie. Nejedná se pouze o vzdělávání v odvětví kriminalistiky, v němž je znalec zapsán, ale i o vzdělávání techniků v obecně praktických otázkách kriminalistické techniky.

## **5 Celoživotní vzdělávání příslušníků Kriminální služby Vojenské policie**

Celoživotní vzdělávání příslušníků Kriminální služby Vojenské policie si klade za cíl získávání a udržování si profesionalizace, kvalifikace, motivace a v neposlední řadě i zachovávání si vysokého etického standardu policisty. Vzdělávání příslušníků Kriminální služby Vojenské policie by proto mělo být založeno na kompetenčním přístupu a osobní odpovědnosti každého příslušníka služby v rámci výkonu služby.

Jelikož kriminalističtí technici jsou zařazeni na odborech Kriminální služby Vojenské policie, jsou jako ostatní příslušníci těchto odborů (policejní komisaři) vysíláni do vzdělávacích kurzů, které těmto příslušníkům poskytují nové informace a trendy z oblasti kriminalistické techniky ale i také policejní taktiky. V rámci Vojenské policie jsou totiž kriminalističtí technici využíváni nejen pro technické činnosti, ale i pro činnosti související s agendou trestního řízení, či jednodušších úkonů prováděných v rámci přípravného trestního řízení. Někteří ze zdatnějších techniků jsou tak dokonce hlavními zpracovateli méně závažných trestních a přestupkových řízení.

Jak již bylo zmíněno, kriminalističtí technici Vojenské policie jsou vojáci z povolání zařazeni ve Vojenské policii. Z tohoto důvodu musí i vojenští policisté podstupovat vzdělávání v rámci kariérového řádu, který je v Armádě ČR zaveden. Ačkoliv tento celoživotní systém vzdělávání je vcelku dobře propracovaným systémem, není přímo určený pro Vojenské policisty. Je konstruovaný pro vojáky z povolání na všech stupních velení a řízení, včetně celoživotního vzdělávání mužstva. Takováto vzdělávání probíhají v zařízeních ministerstva obrany, zejména pak ve Vojenské akademii Vyškov a na Univerzitě obrany v Brně a Hradci Králové.

### **5.1 Možnosti dalšího vzdělávání příslušníků Kriminální služby Vojenské policie**

Jak již bylo v předchozí kapitole nastíněno, další vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie je z pohledu věcné příslušnosti prováděno ve dvou rovinách. V rovině policejní a v rovině vojenské. Ačkoliv by policejní rovina dalšího vzdělávání měla z logiky

věci přesahovat rovinu vojenskou je tomu u Vojenské policie spíše naopak. Větší důraz je stále kladen na vzdělávání v rovině vojenské. Může za to karierní systém, který je v současné armádě nastaven. Vojáci z povolání, tedy včetně vojenských policistů, nemají stanoveny služební poměry na dobu neurčitou. Služební poměry jsou jim prodlužovány různě cca po dvou až deseti letech na základě výročního služebního hodnocení, zdravotního stavu, délky doby rozhodné, dosažené úrovně anglického jazyka a splnění odborných požadavků. Právě odborné požadavky pro službu vojenských policistů jsou od vojáků odlišné, přesto musí vojenští policisté absolvovat další vzdělávání ve vojenských, doslova „bojových“ odvětvích.

V rámci vojenské odbornosti vojenští policisté, včetně tedy příslušníků Kriminální služby, absolvují karierní kurzy ve Vojenské akademii Vyškov a na Univerzitě obrany v Brně. V těchto případech se jedná zejména o kurzy v rámci celoživotního vzdělávání, které jsou nezbytné pro zařazení, či udržení si tabulkového místa. Konkrétně se jedná o základní vojenský kurz, rotmistrovský, praporčícký, důstojnický, kapitánský kurz, kurz vyšších důstojníků, kurz generálního štábu. V rámci odborného zařazení vojáka se pak jedná o kurzy specializované podle odborného zařazení vojáka. Je-li voják například spojař, bude vyslán do kurzu spojaře, je-li řidič, bude odeslán do kurzu řidičské přípravy. Takovéto kurzy připravuje a realizuje centrálně pro celou armádu Vojenská akademie Vyškov.

Pro příslušníky Kriminální služby Vojenské policie, tedy i pro kriminalistické techniky Vojenské policie jsou zajímavější a jistě i přínosnější vzdělávací kurzy zohledňující jejich odbornost v oblastech kriminalistické techniky i taktiky. V rámci Vojenské policie se lze tématu kriminalistiky dotknout pouze při vstupu vojáka k Vojenské policii. Tento musí absolvovat kurz vojenského policisty, který realizuje Odborná škola Vojenské policie ve Vyškově. Tato škola zabezpečuje odbornou a speciální přípravu příslušníků ozbrojených sil zařazených na služební místo ve Vojenské policii. V rámci této přípravy je pro studenty připraven předmět „Základy kriminalistiky“ kde se studentovi dostává základům kriminalistiky a jejího odvětví. Spíše než kriminalistická technika, je v tomto předmětu kladen důraz na kriminalistickou taktiku. Nejpodstatnější část profesního vzdělávání získávají příslušníci Kriminální služby na půdě vzdělávacích zařízení Policie ČR. Na základě dohody o vzájemné spolupráci mezi Policií ČR a Vojenskou policií jsou

příslušníci Kriminální služby Vojenské policie vysílání do specializačních kurzů, nejčastěji na Policejní akademii ČR a do Vyšší policejní školy Ministerstva vnitra pro kriminální službu v Opatovicích nad Labem. Zde účastníci celoživotního vzdělávání dostávají hlubší povědomí o policejní práci v kriminalisticko-technickém a taktickém smyslu.

## **5.2 Systém dalšího vzdělávání příslušníků Kriminální služby Vojenské policie**

Jediným rezortním vzdělávacím zařízením poskytujícím odbornou a speciální přípravu příslušníkům Vojenské policie je Odborná škola Vojenské policie, viz předchozí kapitola. Ovšem tato není schopna pokrýt vzdělávací potřeby pro tak úzce specializovanou službu Vojenské policie, jímž je Kriminální služba VP. De-facto ihned po vzniku této služby vyvstala potřeba profesně vzdělávat příslušníky Kriminální služby VP a proto na základě mezirezortní dohody o vzájemné spolupráci mezi rezortem obrany a rezortem vnitra jsou příslušníci Kriminální služby VP pravidelně zařazováni do specializačních kurzů poskytující vzdělávací zařízení Ministerstva vnitra ČR.

Pro vzájemnou komunikaci v oblasti profesního vzdělávání mezi oběma rezorty byl za Kriminální službu Vojenské policie určen styčný důstojník. Tento je přímo napojen na vzdělávací systém Ministerstva vnitra v oblasti dalšího vzdělávání příslušníků Kriminální služby VP. Zejména se jedná o nabídku kurzů v rámci rezortního vzdělávání na Policejní akademii ČR a na Vyšší policejní škole Ministerstva vnitra pro kriminální službu v Opatovicích nad Labem. Nabídka kurzů z těchto zařízení je přes styčného důstojníka Kriminální služby Vojenské policie nabízena příslušníkům služby a samotná realizace přihlašování a vysílání na tyto kurzy je zabezpečována právě a jenom tímto styčným důstojníkem. I přesto, že tento systém nabídky a využívání vzdělávacích programů Policie ČR je dlouhodobě funkční, nejeví se jako dostatečně pružný. Příslušníci Kriminální služby VP si nejčastěji stěžují na opožděnost při nabídce vzdělávání styčným důstojníkem. Vzdělávací programy jsou pak naplněny příslušníky služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR dříve, než-li jsou dány na vědomí příslušníkům Kriminální služby Vojenské policie.

## **6 Profesní vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie**

Profesní vzdělávání v sobě zahrnuje celkovou přípravu na výkon profese. Jde tedy jak o přípravu školskou, tak i o všechny dostupné formy vzdělávání dospělých, které jsou obsahově spjaty s výkonem profese. Profesní vzdělávání kriminalistických techniků lze nazývat jako profesní rozvoj. Má řadu pozitivních efektů, hraje roli podpory a je jedním z klíčových nástrojů motivace. Malé, ale také větší firmy vzdělávají své lidi a tím jim dávají najevo, že si jich váží. O to více uvedené platí ve státních zaměstnaneckých sférách, kde mnohdy přetrvávají jakési sklony k zatuchlým systémům dalšího vzdělávání. Ty mnohdy pramení z přesvědčení vedoucích organizačních celků, že ve státní správě stačí vytrvat na pozici a pokud se něco nepokazí lze bez výrazných znalostních posunů vytrvat až do penze. Tento stav ovšem neplatí pro výkon tak specializovaného zaměření, jakým kriminalistický technik bezesporu je. Pravidelným a řádným profesním vzděláváním kriminalistických techniků lze zaručovat zkvalitnění a zvyšující efektivitu Kriminální služby Vojenské policie. Profesní rozvoj kriminalistických techniků pak pro Kriminální službu a potažmo pro Vojenskou policii a Ministerstvo obrany ČR znamená flexibilní adaptaci na stále se měnící a zdokonalující se postupy při páchání trestné činnosti, což se zpětně pozitivně odráží na samotné objasněnosti spáchaných trestných činů a přestupků. Vzhledem k dnešním mimořádným a turbulentním změnám, dopadajícím na téměř všechny oblasti lidské činnosti, jsou na znalosti a dovednosti kriminalistických techniků kladeny jiné, často enormní požadavky. Pro úspěšný profesní rozvoj kriminalistického technika je nutné klást značný důraz na přístup k profesnímu vzdělávání. Ještě výše, z pohledu každého technika, stojí řízení kariéry, které však vyžaduje pečlivě promyšlenou strategii, schopnou připravit kriminalistické techniky na nové výzvy v rámci současných trendů kriminalistiky. Profesní vzdělávání znamená investovat do kriminalistických techniků za účelem dosažení jejich lepšího výkonu a nejlepšího využívání i rozvoje jejich přirozených schopností.

## **6.1 Garant profesního vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie**

Odpovědnost za efektivní a bezvadnou kriminalisticko-technickou činnost kriminalistického technika nese primárně technik sám za sebe. Zejména pak samotné neodkladné a neopakovatelné úkony spjaté s ohledání místa činu jsou plně v kompetenci kriminalistického technika, který po pachateli a případném svědkovi na místo činu z policejních orgánů přichází jako první. Z těchto důvodů musí být technik průběžně profesně vzděláván a seznamován s novými trendy, technikou a postupy používanými v kriminalisticko-technické činnosti. Takovéto profesní vzdělávání a v budoucnu efektivní využívání nových poznatků v praxi u Vojenské policie garantuje Oddělení kriminalistické techniky a expertiz Vojenské policie (OdKTE VP). Za hlavního garanta komplexního vzdělávání lze tedy bez nadsázky označit náčelníka Oddělení kriminalistických technik a expertiz VP. Tento z podstaty své funkce a možností garantuje, že kriminalističtí technici a znalci jsou dostatečně profesně průběžně vzděláváni k výkonu svých profesních činností.

OdKTE VP je z podstaty své odbornosti podřízeno Kriminalistickému ústavu v Praze (KÚ), který je jediným ústavem s věcnou garancí za odpovědnost profesního vzdělávání kriminalistických techniků a znalců bez rozdílů jejich zařazení u různých ozbrojených složek České republiky. KÚ zpracovává vstupní požadavky a profil absolventa kriminalistického technika. Na základě tohoto profilu je připravován a aplikován daný vzdělávací program, který zabezpečí vhodnými formami a metodami vybavení kriminalistického technika potřebnými znalostmi a dovednostmi. V rámci Policie ČR KÚ vede dle pokynu policejního prezidenta č. 175/2016 evidenci kriminalistických techniků a vydává a odebírá osvědčení o způsobilosti k vykonávání kriminalisticko-technické činnosti. Tento doklad deklaruje, že služebně zařazený policista na funkci kriminalistického technika je oprávněn v souladu s Pokynem policejního prezidenta č. 175/2016 k vykonávání kriminalisticko-technické činnosti Policie ČR. KÚ též kontroluje platnost těchto osvědčení a na základě splněných prolongačních kurzů je každých sedm let prodlužuje.

V rámci Vojenské policie vydávání, odebírání a prolougace osvědčení k výkonu činnosti kriminalistického technika Vojenské policie je tato činnost z praktických důvodů

delegována na OdKTE VP. OdKTE VP resp. náčelník tohoto oddělení je plně odpovědný za profesní vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie a na základě jeho rozhodnutí jsou vydávána, odebírána a prolongována osvědčení techniků. Seznam kriminalistických techniků Vojenské policie včetně služebních údajů se stavem vydaných, odebraných a prolongovaných osvědčení pravidelně náčelník OdKTE dokladuje KÚ. Tento systém je pak výhodný pro obě strany, KÚ má v rámci vedení evidence kriminalistických techniků Vojenské policie prostředníka v podobě OdKTE VP, který evidenci a úkony s ní spjatými fakticky provádí.

## **6.2 Výběrové řízení na post kriminalistického technika Vojenské policie**

Příslušník, který se chce stát kriminalistickým technikem Vojenské policie, musí být vojákem ve služebním poměru k České republice a samozřejmě Vojenským policistou s úspěšně absolvovanou základní odbornou přípravou. Základní odbornou přípravu absolvuje v Odborné škole Vojenské policie ve Vyškově. V minulosti mohla být tato příprava nahrazena základní odbornou přípravou Policie ČR a to pouze v případech, kdy k Vojenské policii nastoupil, resp. přestoupil, policista z Policie ČR. V současné době jsou do základní odborné přípravy Vojenské policie zařazováni všichni nově příchozí k Vojenské policii bez rozdílu jejich předchozího působení.

Kriminalistickým technikem Vojenské policie se tedy vždy stává voják z povolání zařazen ve Vojenské policii na funkci kriminalistického technika. Jelikož technici jsou zařazováni na jednotlivé odbory Kriminální služby Vojenské policie, jsou jejich výběry především v gesci samotných náčelníků odborů. Nejčastěji jsou noví kriminalističtí technici rekrutováni z řad ochranné, pořádkové a dopravní služby Vojenské služby na základě ústních pohovorů s náčelníky odborů Kriminální služby a jim podřízenými vedoucími techniky (dříve nazývanými staršími techniky). Vedoucí technici vedou odbornou přípravu nového technika na jednotlivých pracovištích (expoziturách) Kriminální služby Vojenské policie. Odborná příprava probíhá před i po vyslání technika do kurzu k získání odborné způsobilosti k vykonávání kriminalisticko-technické činnosti. Kromě této klasické cesty výběru nových kriminalistických techniků je náčelníky odborů též využívána možnost příjmu nových techniků z řad jiných bezpečnostních sborů. Takto se lze v praxi setkat

zejména s techniky přichozích např. od Policie ČR či Celní správy. Výhodou těchto náborů, je již získaná odborná způsobilost techniků a po absolvování základní odborné přípravy Vojenské policie, mohou technici přímo vykonávat kriminalisticko-technickou činnost na příslušných odborech Kriminální služby Vojenské policie.

Ať už noví kriminalističtí technici přicházejí z řad Vojenské policie, či z jiných bezpečnostních sborů, je při jejich výběru zohledňován názor náčelníka Oddělení kriminalistické techniky a expertiz VP, jakožto garanta za řádně prováděnou kriminalisticko-technickou činnost v rámci Vojenské policie. Náčelník tohoto odboru se po přezkoumání dosavadní praxe vojenského policisty, nebo příslušníka jiných sborů závazně vyjadřuje k přijetí, či nepřijetí uchazeče.

### **6.3 Získání osvědčení kriminalistického technika Vojenské policie**

Po úspěšném absolvování výběrového řízení na místo kriminalistického technika, je příslušník Vojenské policie služebně zařazen na místo kriminalistického technika v rámci některého z odborů Kriminální služby Vojenské policie. Takovíto technik ovšem nemůže ještě samostatně vykonávat kriminalisticko-technickou činnost, jelikož ještě není držitelem osvědčení k výkonu kriminalisticko-technické činnosti. Osvědčení k výkonu kriminalisticko-technické činnosti získá technik nejprve absolvováním odborné přípravy, studijního pobytu na Oddělení kriminalistických technik a expertiz VP a v neposlední řadě absolvováním kvalifikačního kurzu pro kriminalistické techniky.

Kompletní odborná profesní příprava kriminalistického technika je realizována dle Pokynu policejního prezidenta č. 175 ze dne 22. července 2016. Tento pokyn stanovuje vstupní profesní přípravu a prodloužení oprávnění příslušníka policie k vykonávání činnosti kriminalistického technika, vedení celostátních evidencí kriminalistických techniků a spolupráci mezi útvary policie na zajištění vzdělávání ve vybraných oblastech kriminalisticko-technické činnosti. Na základě tohoto dokumentu se nový kriminalistický technik, jakožto odborný pracovník, v minulosti též nazýván pomocný technik, účastní činností spočívajících zejména v ohledání místa činu. Zde je přítomen činnosti vedoucího technika, který v reálných situacích vyhledává a zajišťuje předměty a stopy. Společně

s vedoucím technikem též dokumentuje místa činu, provádí identifikační úkony a další činnosti, které mohou přispět k objasnění a zjištění skutkového stavu věci. Tyto činnosti jsou prováděny v souladu s právními předpisy, interními akty řízení, zásadami kriminalistiky a zásadami zajištění systému managementu kvality v kriminalisticko-technickém prostředí.

### **6.3.1 Odborná příprava kriminalistického technika Vojenské policie**

Odborná příprava kriminalistického technika začíná plynout dnem ustanovení vojenského policisty na místo kriminalistického technika Vojenské policie. V rámci odborné přípravy je nový technik veden služebně starším vedoucím kriminalistickým technikem ze stejného odboru, či expozitury Kriminální služby VP. Vedoucí technik je zkušený technik s minimálně tříletou praxí v kriminalisticko-technické činnosti. Kriminalisticko-technická odborná příprava trvá zpravidla minimálně půl roku a její součástí je taktéž absolvování studijního kriminalisticko-technického pobytu na Oddělení kriminalistických technik a expertiz Vojenské policie v Praze a absolvování kvalifikačního kurzu pro kriminalistické techniky v rámci Vyšší policejní školy pro kriminální službu a vyšetřování v Opatovicích nad Labem, viz kapitola 6.3.2.

Absolvování studijního kriminalisticko-technického pobytu na Oddělení kriminalistických technik a expertiz Vojenské policie v Praze je zpravidla pětidenní a nový kriminalistický technik se zde prakticky seznamuje s jednotlivými odvětvími kriminalistiky pod dohledem jednotlivých kriminalistických znalců. Část studijního pobytu lze též absolvovat v Kriminalistickém ústavu v Praze, nebo na jiných odborech kriminalistických technik a expertiz při Policii ČR.

Odborná příprava probíhá na základě plánu kriminalisticko-technické odborné přípravy, jehož plnění se na závěr přípravy vyhodnotí. Plán zpracovává zkušený vedoucí kriminalistický technik, pod jehož odborným vedením kriminalisticko-technická příprava probíhá.

Plán kriminalisticko-technické odborné přípravy obsahuje tři hlavní části:

- I. **Úvod do problematiky, právní úprava, bezpečnost a hygiena práce** – v tomto bodě se technik seznamuje s plněním úkolů vlastního Odboru kriminální služby, se základními pojmy kriminalisticko-technické práce (druhy kriminalistických stop, jejich vyhledávání, zajišťování, uchovávání a balení), se zásadami kriminalistické dokumentace se zaměřením na ohledání místa činu a s právní úpravou kriminalisticko-technické činnosti.
- II. **Metody, postupy, technické prostředky kriminalisticko-technické činnosti** – v této části se kriminalistický technik seznamuje s metodami, pracovními postupy a zásadami zajišťování všech druhů kriminalistických stop, s technickými prostředky používanými v kriminalisticko-technické praxi, s výjezdovým dopravním prostředkem, zpracování jednotlivých druhů kriminalistické dokumentace z míst činů a domovních prohlídek, ohledání živých osob a těl mrtvol, včetně všech identifikačních úkonů kriminalistické praxi.
- III. **Studijní pobyt, vzdělávání, výjezdy na místa činu** – zde se jedná zejména o studijní pobyt na Oddělení kriminalistických technik a expertiz Vojenské policie, kvalifikační kurz pro kriminalistické techniky a další vzdělávací aktivity v oboru (instruktážně metodická zaměstnání pro kriminalistické techniky, školení, výstavy, jednání u soudu, účast na prezentacích firem a samostudium). Dále výjezdy na místa činu společně s vedoucím starším kriminalistickým technikem.

### **6.3.2 Kvalifikační kurz kriminalistického technika**

Kvalifikační kurz pro kriminalistického technika a to nejenom kriminalistického technika Vojenské policie je určen pro všechny kriminalistické techniky, kteří jsou ustanoveni na služební místo kriminalistického technika. Hlavním předpokladem, pro absolvování tohoto vzdělávacího kurzu jsou již získané zkušenosti s policií obecně. Zejména jsou pak pro studenty cenné zkušenosti ze základních útvarů ochranné, pořádkové a dopravní policie a to nejenom z prostředí Vojenské policie, ale snad i lépe z Policie ČR. Nejcenějšími jsou pak zkušenosti z reálných situací, kdy nový technik ohledává místo

činu společně a pod dohledem jiného zkušeného technika, většinou se jedná o vedoucího technika, který vede odbornou přípravu nového technika.

Kvalifikační kurz kriminalistického technika je pořádán zpravidla jednou za rok cca pro 15-20 studentů. V současnosti je kurz pořádán Vyšší policejní školou Ministerstva vnitra pro kriminální policii a vyšetřování v Opatovicích nad Labem v prezenční formě v délce cca 56 dnů. V průběhu kurzu se studenti postupně seznamují se všemi odvětvími kriminalistické techniky a s metodami vyhledávání, zajišťování, uchovávání a balení kriminalisticky relevantních stop, včetně kriminalistické dokumentace míst činů. Kurz je zaměřen více na praktickou výuku, která oproti teoretické tvoří cca 2/3 obsahu kurzu. Po nezbytných teoretických přednáškách jsou studenti doslova vhozeni do modelových situací, které simulují nejčastější místa činů. Zde si studenti nejprve za asistence lektorů osvojují chování na místech činů a zkouší zajišťovat kriminalistické stopy sami a posléze tyto činnosti vykonávají plně samostatně. V průběhu kurzu jsou nabyté znalosti a dovednosti pravidelně přezkušovány a kurz samotný je pak ve svém závěru zakončen závěrečnou zkouškou. Závěrečné zkoušky se může zúčastnit pouze student, který v průběhu kurzu prokázal dostatečné znalosti a schopnosti z teoretické a praktické části kurzu. Závěrečné zkouška studentů kurzu je konána dle Nařízení Ministerstva vnitra č. 37 z roku 2013, konkrétně podle čl. 21. Jedná se o zkoušku před minimálně tříčlennou komisí, která je složena z předsedy kurzu, kterým zpravidla bývá jeden z náčelníků odborů kriminalistických technik a expertiz a minimálně dvou dalších členů, kteří mohou být určení ředitelem školy z řad lektorů samotné školy. Závěrečná zkouška se skládá z teoretické a praktické části. V rámci teoretické části studenti skládají ústní zkoušku z tematických okruhů kriminalisticko-technické činnosti. Obsahem praktické části závěrečné zkoušky je samotné ohledání nasimulovaného místa činu. V rámci této části studenti sami vyhledávají, zajišťují, manipulují, dokumentují a balí relevantní kriminalistické stopy včetně provedení jejich fotografické a topografické dokumentace. Svůj postup a činnost na místě činu pak obhajují před zkušební komisí, včetně obhajoby kriminalistických dokumentací pořízených na místě činu. Závěrečná zkouška je komisí vyhodnocena hodnocením „splnil“ či „nesplnil“. V případě úspěšného splnění závěrečné zkoušky je studentovi vydáno osvědčení o úspěšném absolvování kurzu podle Nařízení Ministerstva vnitra č. 37/2013 a student získává kvalifikaci „kriminalistický technik“. Je-li

student hodnocen „nesplnil“, je možné závěrečnou zkoušku jednou opakovat a to do půl roku od složení první závěrečné zkoušky. (NMV č. 37/2013)

#### **6.4 Prolongace osvědčení kriminalistického technika**

Práce kriminalistického technika je vysoce specializovaná a zodpovědná. Kriminalistický technik má za úkol na místech činů zajistit co možná nejvíce kriminalisticky relevantních stop, které v ideálních případech mohou vést k dopadení pachatele. Tak aby kriminalistický technik neztratil krok s novými trendy v kriminalistice a neustále si udržoval svou odbornost na dostatečné úrovni, je nezbytné jeho další profesní vzdělávání. Zodpovědný technik sám zvyšuje svůj přehled v kriminalistické technice samostudiem. Kromě toho je další vzdělávání kriminalistických techniků zajišťováno v rámci prolongačních řízení, která jsou realizována podle Pokynu policejního prezidenta č. 175 z roku 2016. Tento předpis stanoví, že kriminalistický technik, který aktivně vykonává funkci kriminalistického technika je povinen se minimálně jednou za sedm let účastnit kriminalisticko-technického studijního pobytu a jednou za 42 měsíců se technik musí účastnit prolongačního kurzu. Rozhodným okamžikem započetí sedmileté lhůty je dle předpisu den ukončení kvalifikačního kurzu kriminalistických techniků. Pokud by kriminalistický technik po dobu delší než dva roky nevykonával kriminalisticko-technickou činnost, může jeho nadřízený rozhodnout, že takovíto technik bude nejméně jeden měsíc vykonávat kriminalistickou činnost pod odborným vedením zkušeného, zpravidla vedoucího, technika.

Kriminalisticko-technický prolongační studijní pobyt je pro kriminalistické techniky Vojenské policie realizován primárně na Oddělení kriminalistické techniky a expertiz Vojenské policie. Pokud by technik vyžadoval prolongační pobyt na jednom z odborů kriminalistické techniky a expertiz při Policii ČR, může mu tak jeho nadřízený na základě žádosti vyhovět. Prolongační pobyt je dle předpisu stanoven s minimálním trváním tři pracovních dnů. Obsahem pobytu je pak prohloubení si znalostí a dovedností v jednotlivých odvětvích kriminalistiky, ve kterých je příslušný expertizní ústav zapsán v seznamu znaleckých ústavů.

Prolongační kurzy jsou organizovány současně pro kriminalistické techniky všech bezpečnostních sborů a tyto pak zajišťuje Vyšší odborná škola pro kriminální policii v Opatovicích nad Labem. Tyto kurzy jsou tematicky zaměřeny na trendy a oblasti kriminalisticko-technické činnosti. Ačkoliv témata kurzů jsou pevně stanoveny, obsahy kurzů jsou průběžně měněny tak, aby reflektovaly současné trendy v kriminalistické technice. V současné době škola nabízí celkem deset odborných prolongačních kurzů, přičemž se jedná o následující:

- Kurz zajišťování daktyloskopických stop
- Kurz kriminalistické odorologie (problematika pachových stop)
- Kurz částice GSR versus zplodiny výstřelu
- Kurz zajišťování nekrofágního hmyzu
- Kurz kriminalistické fotografie
- Kurz ohledání místa po výbuchu
- Kurz ohledání místa požářiště
- Kurz výkonu kriminalisticko-technických úkonů při ohledání místa události
- Kurz ohledání místa události, kde byla použita zbraň
- Kurz základy operačního systému Linux

## **6.5 Osobní zkušenosti s profesním vzděláváním kriminalistických techniků Vojenské policie**

V této kapitole bych se rád pozastavil nad některými palčivými tématy, které se týkají nejenom profesního vzdělávání kriminalistických techniků. Jde o téma, která jsou často diskutována mezi vojenskými kriminalistickými techniky, nebo mezi jejich nadřízenými. Sám působím v řadách Vojenské policie jako kriminalistický technik bezmála deset let a v současnosti vykonávám činnost kriminalistického znalce na Oddělení kriminalistické techniky a expertiz Vojenské policie. Z této pozice mám možnost pozorovat, a v odvětví mechanoskopie též ovlivňovat, profesní vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie.

Jedním z palčivých témat je samotný výběr nových kriminalistických techniků Vojenské policie. Ačkoliv by se mělo jednat o výběr nestranný a o výběr pramenící z technických a dovednostních předpokladů osobnosti nového technika, je výběr nových techniků u Vojenské policie častěji prováděn na základě osobních empatií mezi budoucím nadřízeným a uchazečem o místo kriminalistického technika. Takto vybraný technik nemusí vždy splňovat předpoklady zejména dovednostních charakterů a později se ukáže, že často není schopen vykonávat kriminalisticko-technickou činnost s dostatečnou kvalitou, péčí a oblibou. Takový technik je pak spíše motivován vidinou vyšší hodnosti a potažmo tak vyššího platu. Jiným úskalím při výběru nových kriminalistických techniků pro Vojenskou policii jsou tzv. boční vstupy, jimiž do řad vojenských kriminalistických techniků přichází technici z jiných bezpečnostních sborů, zejména pak z Policie ČR. Výhodou těchto vstupů je pro náčelníky odborů Kriminální služby Vojenské policie okamžité zapojení techniků do výkonu kriminalisticko-technické činnosti. Nevýhodou je pak fakt, že takovíto technik přechází od Policie ČR k Vojenské policii za vidinou vyššího platu a menšího pracovního vytížení. Často se pak jedná o techniky vyššího věku, kterým chybí dostatečný progres, který by mohli nabídnout právě mladší uchazeči z řad Vojenské policie, kteří znali vojenského prostředí, nemusí být vždy motivováni pouze finančním ohodnocením.

Dalším často diskutovaným tématem je vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie. Zejména se pak jedná o samostudium techniků. Ačkoliv by technici rádi rozvíjeli své schopnosti a prohlubovali si odborné znalosti, nemají proto dostatečný prostor. Prostor, který by měl být technikem využit pro samostudium je tak nejčastěji, na popud nadřízeného, využíván k jiným činnostem. Činnostem, které souvisejí s běžným chodem oddělení (expozitur) Kriminální služby Vojenské policie. Kriminalističtí technici jsou tak netradičně využíváni jako logističtí pracovníci evidující materiál využívaný nejen pro kriminalisticko-technickou činnost.

System a podpora dalšího profesního vzdělávání je o to důležitější z pohledu náplně práce kriminalistických techniků Vojenské policie, jelikož penzum kriminálního nápadu u Vojenské policie není tak široké jako nápad šetřený Policií ČR. Z těchto důvodů by mělo být na průběžné profesní vzdělávání nahlíženo s větším důrazem a to jak na samostudium,

tak na vzdělávání probíhající ve školských zařízeních Ministerstva vnitra ČR, nebo ještě lépe účast na stážích u služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR. Konkrétně uvedené stáže jsou dle mého názoru pro techniky Vojenské policie vůbec nejprínosnější variantou osvojení si a průběžné oživování si kriminalisticko-technických metod v praxi. Ze své praxe mohu potvrdit, že takovéto zkušenosti ze stáží jsou nedocenitelné při výkonu kriminalisticko-technické činnosti pro jiné dožadující orgány, kterými nejčastěji bývají Bezpečnostní informační služba, Vězeňská služba, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Národní protidrogová centrála, Hasičský záchranný sbor a další. Tyto subjekty, dožadují kriminalistické techniky na základě dohody o vzájemné spolupráci a kriminalisticko-technická činnost je pak vskutku rozmanitá. Sám například vzpomínám na spolupráci s Generální inspekcí bezpečnostních sborů, pod jejíž záštitou kriminalističtí technici Vojenské policie ohledávali místo činu úmyslného zabití. Obzvláště spolupráce s Generální inspekcí je pro kriminalistické techniky Vojenské policie častá. Generální inspekce s oblibou využívá kriminalistické techniky Vojenské policie pro jejich určitou nestrannost vůči příslušníkům Ministerstva vnitra ČR. Ovšem jakým způsobem vnímají takovouto nestrannost samotní kriminalističtí technici Vojenské policie, je otázkou.

Taktéž samotný systém prolongací osvědčení k výkonu činnosti kriminalistických techniků je citlivé téma nejenom pro kriminalistické techniky Vojenské policie, nýbrž pro techniky obecně. Dle mého názoru je studijní pobyt na Oddělení kriminalistických technik a expertiz Vojenské policie v délce minimálně tří dnů jednou za sedm let zcela nedostačující. Jelikož sám kriminalistické techniky při jejich prolongačních pobytech školím, jsem si dobře vědom, že tři dny technikovi nestačí ani se na našem pracovišti OdKTE VP pořádně rozkoukat. Též nutnost v rámci prolongačního řízení absolvovat nejméně jednou za 42 měsíců prolongační kurz, je dle mého názoru dosti chabá v kontextu rychle se rozvíjejících metod, které při páchání trestné činnosti pachatelé využívají. Nabídka prolongačních kurzů by si tak jistě zasloužila ze strany pořádajících vyšší rozmanitost a praktičnost. Zejména mi pak v nabídce prolongačních kurzů chybí více kurzů zaměřených na kyberkriminalitu, která v současné době doslova expanduje.

## PRAKTICKÁ ČÁST

Výzkumná část této práce je zaměřena na problematiku profesního vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie. Ačkoliv se v této oblasti v posledních letech udála spousta změn, podle mého názoru stále není profesní vzdělávání kriminalistických techniků na takové úrovni, aby dostatečně zabezpečilo ucelený systém a obsah profesního vzdělávání v kriminalisticko-technických oblastech. Povolání kriminalistického technika je bezesporu v řadách bezpečnostních sborů povoláním prestižním. Na dobrém úsudku a kvalitní práci technika lze postavit efektivní vyšetřování, které vede k rychlému vyhledání a usvědčení pachatele. Přesto je v rámci Vojenské policie trendem nahrazovat smysluplná zaměstnání a školení v kriminalisticko-technických oblastech zaměstnáními, které jsou pouze okrajově důležitá pro skutečný výkon techniků na místech činů. Technici jsou tak často ochuzováni o čas, který by byl efektivně použit ke vzdělávání v oblastech, které s výkonem kriminalisticko-technické činnosti přímo souvisejí. Právě proto jsem se rozhodl teoretickou část této práce věnovat problematice profesního vzdělávání kriminalistických techniků a zjištěné poznatky pak použít pro zlepšení systému vzdělávání vojenských kriminalistických techniků. Aby této vize mohlo být dosaženo, výsledky výzkumného šetření budou konfrontovány s garantem profesního vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie. Ten ze svého postavení může navrhnout změny nejenom v systému a možnostech profesního vzdělávání, ale i v komplexní nabídce a obsahu profesního vzdělávání jak ze strany Vojenské policie, tak i Policie ČR.

## **7 Cíle výzkumného šetření**

Cílem praktické části této diplomové práce je analýza profesního vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie a vzdělávacích potřeb v oblastech kriminalistické techniky. Tento hlavní cíl byl definován jednotlivými hypotézami, na základě kterých byl sestaven vhodný dotazník pro kriminalistické techniky Vojenské policie. V rámci praktické části této diplomové práce je též vyhodnocení získaných údajů z dotazníkového šetření, které jsou dále konfrontovány formou konzultace s garantem profesního vzdělávání kriminalistických techniků u Vojenské policie, jímž je náčelník Oddělení kriminalistické techniky a expertiz Vojenské policie. Záznam z provedené konzultace je taktéž obsahem praktické části této práce.

### **7.1 Stanovené hypotézy**

Hypotézy byly sestaveny podle potřeby hlavního cíle – analyzovat profesní vzdělávání kriminalistických techniků z pohledu dostupnosti, dostatečnosti, zájmu a motivace pro profesní vzdělávání kriminalistických techniků v kriminalisticko-technických oblastech.

Pro výzkum této diplomové práce byly zformulovány následující výzkumné hypotézy:

#### **HP1**

Současné profesní vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie v odvětvích kriminalistické techniky je dostatečné a pokrývá potřeby kriminalistických techniků Vojenské policie pro kvalitní výkon jejich činnosti.

#### **HP2**

Kriminalističtí technici Vojenské policie mají zájem o další profesní vzdělávání v odvětvích kriminalistické techniky.

### **HP3**

Kriminalističtí technici Vojenské policie mají dostatečnou motivaci k profesnímu vzdělávání v odvětvích kriminalistické techniky v průběhu služebního zařazení u Vojenské policie.

### **HP4**

Profesní vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie je dostupné a srozumitelně nabízené pro všechny kriminalistické techniky Vojenské policie.

## **8 Výzkumné metody**

V rámci výzkumného šetření byla využita metoda dotazníkového šetření. Tato metoda byla zvolena s ohledem na možnost hromadného sběru údajů od respondentů. Dotazníkové šetření tak zajistilo dostatek informací při vcelku malé časové náročnosti a to zejména díky využití online dotazování. Dotazník byl navržen tak, aby korespondoval s potřebami hlavního cíle výzkumu. (Gavora, 2010, s. 124-129)

Pro potřeby této práce byl vytvořen jednoduchý dotazník, který obsahuje celkem 25 položek. Těchto 25 položek je systematicky rozděleno celkem do pěti částí, které reflektují stanovené hypotézy. První část dotazníku tvoří položky se sociodemografickým zaměřením. Druhá část dotazníku tvoří celkem osm otázek, které zjišťují data o dostatečné úrovni profesního vzdělání kriminalistických techniků Vojenské policie. Třetí část dotazníku je sestavena celkem z osmi otázek zjišťujících zájem kriminalistických techniků o další profesní vzdělávání v odvětvích kriminalistické techniky. Čtvrtou část dotazníku tvoří celkem tři otázky, které mapují motivaci k dalšímu profesnímu vzdělávání v odvětvích kriminalistické techniky v průběhu služebního zařazení na pozici kriminalistický technik u Vojenské policie. Poslední pátá část dotazníku je tvořena celkem třemi otázkami zjišťujících, jak je profesní vzdělávání pro techniky dostupné a srozumitelně nabízené. Položky v dotazníku tvoří uzavřené a polouzavřené otázky. Na uzavřené otázky respondenti odpovídali formou online zaškrtnutí vhodné z nabízených odpovědí. U polouzavřených otázek pak respondenti mohli buďto zaškrtnout z nabízených odpovědí, či využít otevřenou odpověď, kde se mohli stručně písemně vyjádřit. Online

dotazník byl opatřen krátkým vysvětlením, za jakým účelem byl pro respondenta připraven a informací, jakým způsobem dotazník vyplnit. V rámci vysvětlení byl respondent též upozorněn, že dotazník je anonymní a bude použit pouze pro zpracování této diplomové práce. Použitý dotazník je přílohou této diplomové práce.

## **9 Výzkumný vzorek**

Výzkumným vzorkem pro potřeby této diplomové práce se rozumí kriminalističtí technici Vojenské policie. Na základě evidence kriminalistických techniků u Vojenské policie byli osloveni aktivní kriminalističtí technici, jejichž náplní práce je zajišťování kriminalisticko-technické činnosti u Vojenské policie. V současné době v rámci Vojenské policie působí celkem 32 kriminalistických techniků. Jelikož sám jsem kriminalistickým technikem a nyní působím též jako znalec v oboru kriminalistiky na Oddělení kriminalistické techniky a expertiz Vojenské policie, osobně znám všech 31 techniků. Pro zajímavost uvádím, že u Policie ČR v současné době působí bezmála 500 aktivních kriminalistických techniků. U Vojenské policie tedy nebyl problém osobně oslovit všechny respondenty (kriminalistické techniky) a požádat je o vyplnění dotazníků. Celkem tedy bylo osloveno 32 respondentů a následně získáno celkem 32 řádně vyplněných dotazníků.

## **10 Realizace výzkumného šetření**

Výzkumné šetření bylo započato v prosinci roku 2020, kdy bylo s náčelníkem OdKTE VP, jakožto s garantem profesního vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie, obecně konzultováno profesní vzdělávání techniků. Na základě této konzultace byl vypracován návrh dotazníku pro kriminalistické techniky Vojenské policie. Počátkem ledna byl navržený dotazník distribuován ke zkušebnímu vyplnění třem kriminalistickým technikům Vojenské policie působících na území hlavního města Prahy. Po vyplnění těchto zkušebních dotazníků došlo k úpravě dotazníků. Dotazníky byly po konzultaci s techniky a náčelníkem OdKTE VP upraveny tak, aby byly srozumitelnější a jejich vypovídající hodnota byla v kontextu se zadanými hypotézami.

Vlastní dotazníkové šetření pak probíhalo v období od ledna až března roku 2021. Jelikož pracoviště kriminalistických techniků Vojenské policie jsou rozmístěny po celém území České republiky, bylo přistoupeno k distribuci dotazníků pomocí elektronické cesty. Pomocí webové služby dotazníkových šetření Survio.com byl vytvořen odkaz na elektronický dotazník pro kriminalistické techniky Vojenské policie a těmto byl odkaz zaslán služební elektronickou poštou v rámci elektronického informačního systému Vojenské policie. Jelikož vnitřní služební emailová komunikace nemůže být propojena s veřejnou sítí internet, byl do emailu též nahrán QR kód, po jehož načtení např. mobilním zařízením byl technik přesměrován přímo k vyplnění dotazníku. Některým kriminalistickým technikům, kteří poskytli své soukromé emailové adresy, byl odkaz na dotazník zaslán na tyto adresy. V polovině ledna roku 2021 bylo uvedeným způsobem osloveno celkem 31 techniků, kteří dotazníky řádně vyplnili. Do konce měsíce března roku 2021 se včetně mého dotazníku navrátilo celkem 32 správně vyplněných dotazníků.

## 11 Výsledky dotazníkového šetření

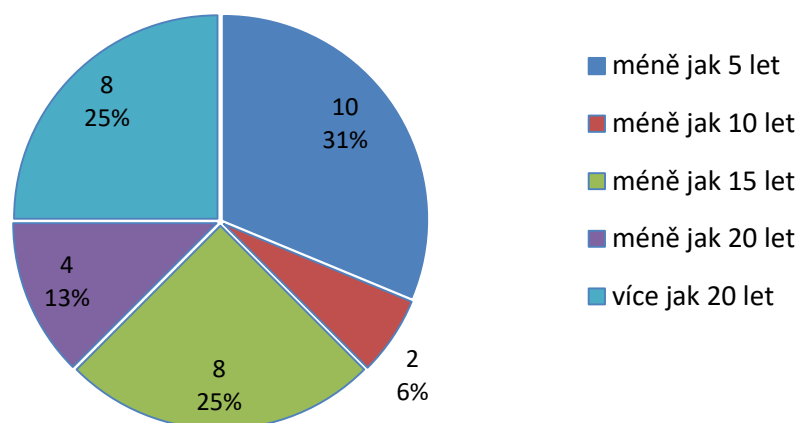
V následujících kapitolách jsou shrnuty výsledky z provedeného výzkumného šetření. Výzkumné šetření bylo provedeno dotazníkovou metodou. Na základě zjišťujících dat byl dotazník rozdělen do pěti částí, které reflektovali stanovené hypotézy. Z důvodu lepší orientace bylo vyhodnocení rozděleno do pěti částí:

1. část – vyhodnocení otázek zjišťující základní informace o respondentech (viz **kapitola 11.1**),
2. část – vyhodnocení otázek zjišťující data o dostatečné úrovni profesního vzdělání kriminalistických techniků Vojenské policie (viz **kapitola 11.2**),
3. část – vyhodnocení otázek zjišťujících zájem kriminalistických techniků o profesní vzdělávání v odvětvích kriminalistické techniky (viz **kapitola 11.3**),
4. část – vyhodnocení otázek mapující motivaci k profesnímu vzdělávání v odvětvích kriminalistické techniky v průběhu služebního zařazení na pozici kriminalistický technik u Vojenské policie (viz **kapitola 11.4**),
5. část – vyhodnocení otázek zjišťujících, jak je profesní vzdělávání pro techniky dostupné a srozumitelně nabízené (viz **kapitola 11.5**).

## 11.1 Vyhodnocení základních informací o respondentech

První část dotazníkového šetření tvořily tři otázky. V rámci základních informací o respondentech byla zjišťována délka služebního zařazení na pozici kriminalistického technika Vojenské policie, výše dosaženého vzdělání respondenta a věk respondenta. V této části byla záměrně vynechána otázka na pohlaví respondenta. Z celkového počtu kriminalistických techniků je techničkou pouze jedna žena, což je zřejmé z evidence kriminalistických techniků. Zjištěné informace jsou v této části vyhodnocení zobrazeny kruhovými grafy s barevnými výsečemi včetně slovního popisu.

**Otázka č. 1:** Délka služebního zařazení na pozici kriminalistického technika VP.

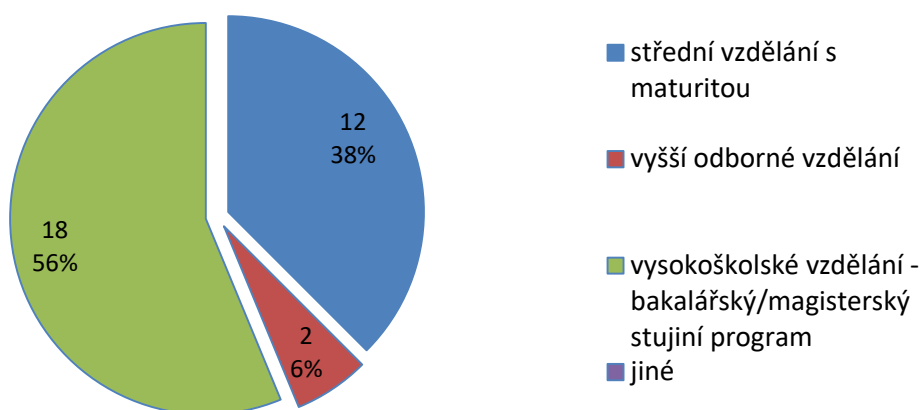


*Graf č. 1 Délka služebního zařazení*

Otázka č. 1 sleduje délku služebního zařazení na pozici kriminalistického technika VP. Jak je z grafu zřejmé, zastoupení techniků dle délky služebního zařazení je vcelku rovnoměrné. Nejpočetnější skupinu tvoří technici zařazení na pozici méně jak pět let. V těsném závěsu je pak zastoupení techniků, kteří jsou na pozici zařazení více jak 20 let. Tento stav je pro kriminalisticko-technickou praxi velice výhodný, jelikož dostatek starších (zkušenějších) techniků zaručuje předávání praktických zkušeností technikům služebně mladším. Z celkového počtu 32 techniků je tedy 10 techniků služebně nejmladších, naopak

8 techniků je služebně nejstarších. Podle evidence je právě těchto osm techniků vedoucími techniky.

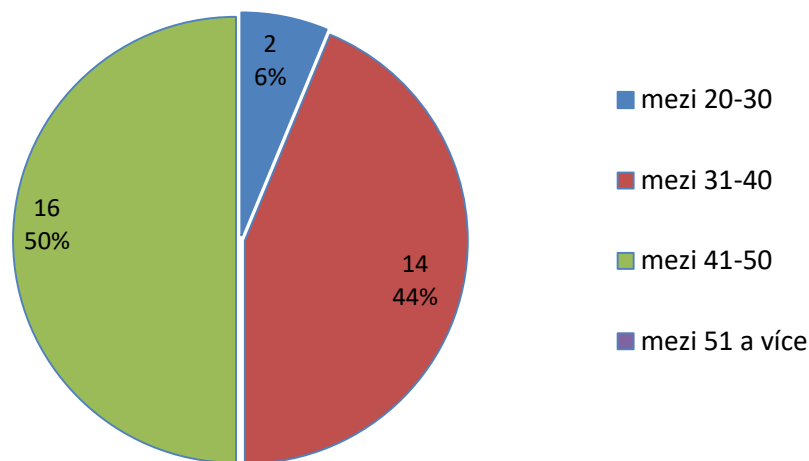
**Otázka č. 2: Nejvyšší dosažené vzdělání kriminalistických techniků VP.**



*Graf č. 2 Nejvyšší dosažené vzdělání*

Otázka č. 2 zjišťuje nejvyšší dosažené vzdělání kriminalistických techniků VP. Podle šetření nejvíce techniků, celkem 18 z celkového počtu 32, dosahuje vysokoškolského vzdělání. Středního vzdělání s maturitou, což je pro zařazení příslušníka Vojenské policie na pozici kriminalistického technika dostačující, dosahuje celkem 12 techniků.

### Otázka č. 3: Věk kriminalistických techniků VP.



Graf č. 3 Věk kriminalistických techniků VP

Věk kriminalistických techniků Vojenské policie je kromě dvou techniků v rozmezí 31-50 let. Tento stav reflektuje věkový průměr v Armádě ČR, kde je věkový průměr ve stejném rozmezí. Pokud bychom porovnávali věkové kategorie vojenských kriminalistických techniků s techniky Policie ČR, tak bychom došli k závěru, že věkový průměr techniků Policie ČR je vyšší. Dle mého názoru je tento stav zapříčiněn především rozdílnými služebními podmínkami rezortů obrany a vnitra. Zejména zásadní je pak faktor služební doby kriminalistických techniků, kdy na obraně jsou doby stanovovány na dobu určitou, zpravidla 4 – 6 let. Naopak rezort vnitra poskytuje svým příslušníkům závazky na dobu neurčitou.

#### 11.1.1 Shrnutí první části dotazníkového šetření

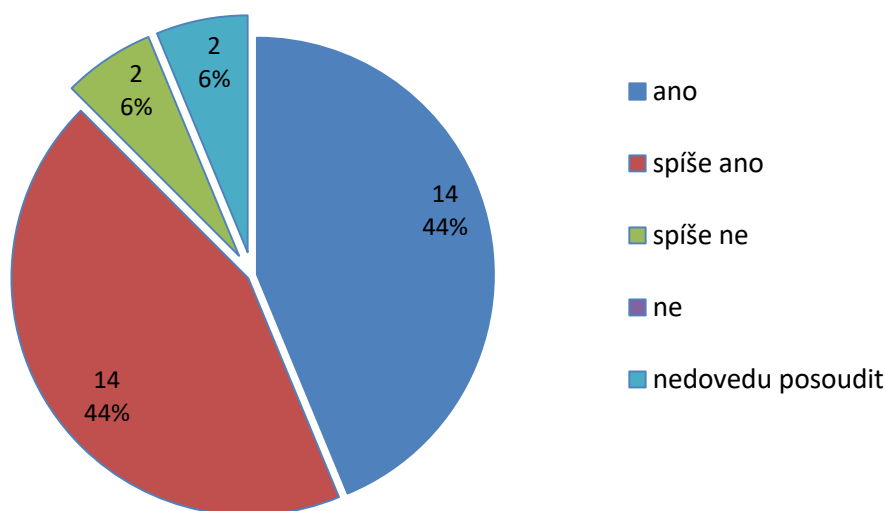
První část dotazníkového šetření sledovala délku služebního zařazení na pozici kriminalistických techniků u příslušníků Vojenské policie, věk kriminalistických techniků VP. Z šetření je patrné, že kriminalističtí technici VP jsou nejčastěji vysokoškolského vzdělání středního věku od 31-50 let. Délka služebního zařazení pak ukazuje především rovnoměrný poměr mezi služebně mladšími a staršími techniky. Tato situace se z praxe

jeví jako výhodná, neboť v tomto poměru dochází k výměně cenných zkušeností mezi mladšími a staršími technikými.

## 11.2 Vyhodnocení dostatečné úrovně profesního vzdělání kriminalistických techniků Vojenské Policie

Druhá část dotazníkového šetření byla tvořena otázkami vztahujícími se k současnému profesnímu vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie z pohledu dostatečnosti pro výkon kriminalisticko-technické činnosti a z pohledu celkového pokrytí potřeb v oblastech profesního vzdělávání kriminalistických techniků. Tato část je v dotazníku zastoupena celkem osmi otázkami, na které respondenti odpovídali pomocí uzavřených odpovědí. K prezentaci výsledku bylo v této části využito kruhových grafů opatřenými popisky výšečí (počet respondentů, procentuální hodnota odpovědi).

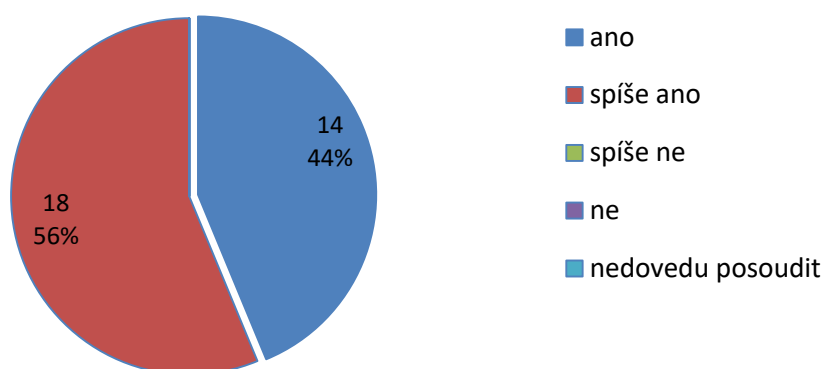
**Otázka č. 4:** Myslíte si, že jsou vyše aktuální znalosti dostatečné k výkonu kriminalistického technika VP?



Graf č. 4 Znalosti k výkonu kriminalistického technika VP

Z vyobrazených dat vyplývá, že většina kriminalistických techniků VP vnímá své aktuální znalosti z oblasti kriminalistické techniky jako dostatečné. Žádný z techniků nevyužil odpovědi ne a pouze dva odpověděli spíše ne. Celkem 28 techniků pak vnímá své znalosti za dostatečné, či spíše dostatečné.

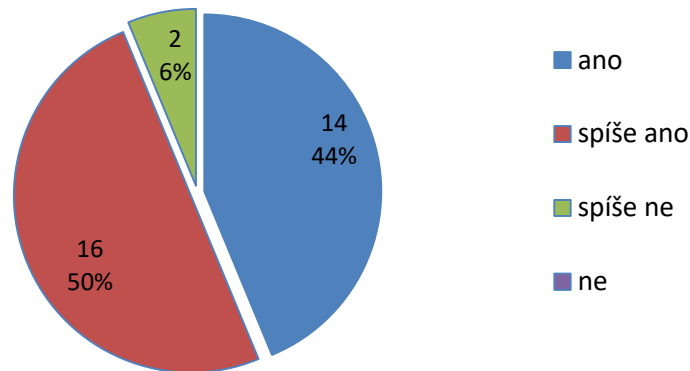
**Otázka č. 5:** Byl pro vás kvalifikační kurz kriminalistického technika dostatečný pro praktický výkon vaší funkce?



*Graf č. 5 Kvalifikační kurz kriminalistického technika*

V rámci této otázky odpovědělo celkem 32 respondentů ano, či spíše ano. Z uvedeného lze konstatovat, že kvalifikační kurz je pro kriminalistické techniky zásadní a techniky Vojenské policie je považován za dostatečný pro výkon kriminalisticko-technické činnosti.

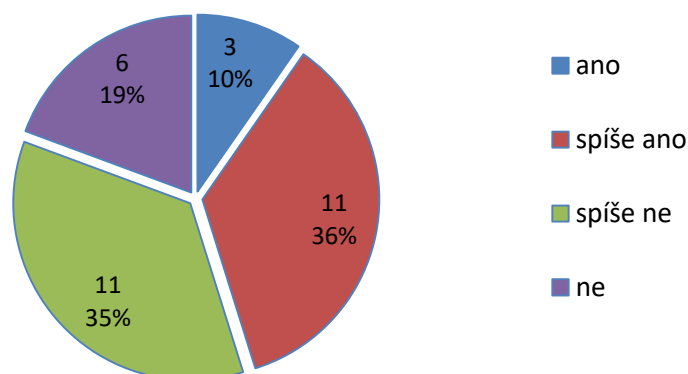
**Otázka č. 6:** Máte možnost se v problematice kriminalistické techniky dále vzdělávat



*Graf č. 6* Možnost dalšího vzdělávání v problematice kriminalistické techniky

Odpovědi respondentů v rámci této otázky dokazují, že většina techniků má a ví o možnostech dalšího vzdělávání v oblastech kriminalistické techniky. Pouze dva technici z celkového počtu 32 respondentů uvádí, že spíše nemají, či neví o možnostech dalšího profesního vzdělávání.

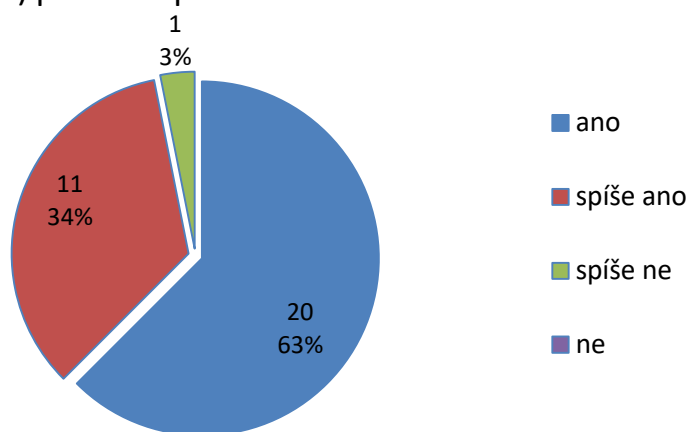
**Otázka č. 7:** Máte dostatečný časový prostor pro další profesní vzdělávání ve vašem oboru?



*Graf č. 7* Časový prostor pro další profesní vzdělávání

Ačkoliv v předchozí otázce technici spíše odpovídali, že mají možnosti se dále profesně vzdělávat, podle otázky č. 7 více jak polovina techniků (17 z 32) uvádí, že nemají dostatečný časový prostor pro další vzdělávání.

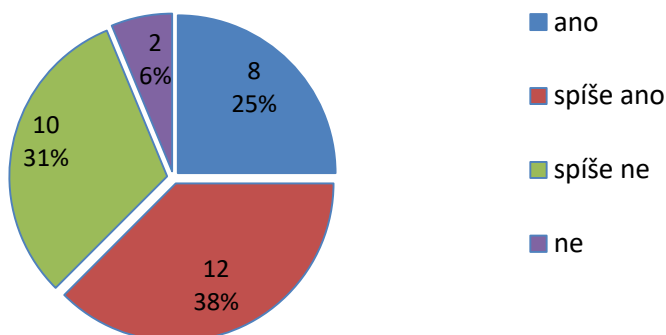
**Otázka č. 8: Máte dostatečné technické zázemí (materiální, prostorové) pro další profesní vzdělávání ve vašem oboru?**



*Graf č. 8 Technické zázemí pro profesní vzdělávání*

Z odpovědí na otázku č. 8 vyplývá, že kriminalističtí technici VP mají dostatečné technické zázemí pro své profesní vzdělávání. Celkem 31 techniků z celkového počtu 32 uvádí, že mají, či spíše mají dostatečné technické vybavení a pomůcky k potřebnému profesnímu vzdělávání.

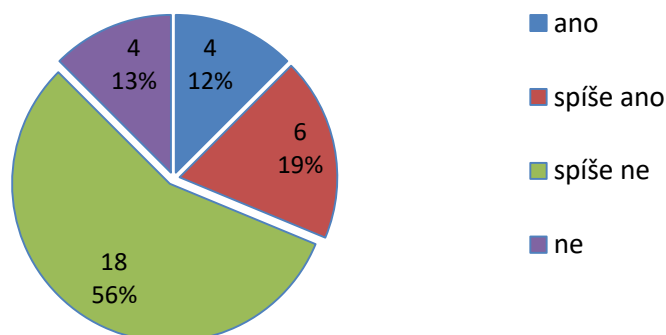
**Otázka č. 9:** Jsou vaše potřeby v oblasti profesního vzdělávání kriminalistických techniků VP vašimi nadřízenými dostatečně zohledňovány?



*Graf č. 9 Zohledňování vzdělávacích potřeb kriminalistických techniků nadřízenými*

Z celkového počtu 32 techniků 20 techniků vnímá postoje svých nadřízených k dalšímu profesnímu vzdělávání jako kladné, či spíše kladné. Vzdělávací potřeby zbylých 12 techniků nejsou jejich nadřízenými dostatečně zohledňovány.

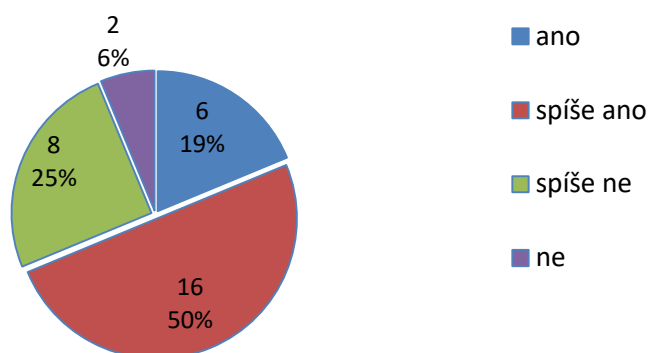
**Otázka č. 10:** Máte od vašich nadřízených dostatečný prostor pro vzdělávání se a udržování si odborných znalostí v oblastech kriminalistické techniky?



*Graf č. 10 Prostor pro vzdělávání se a udržování si odborných znalostí*

Dostatečný prostor poskytnutý ze strany nadřízených pro profesní vzdělávání kriminalistických techniků není dle zjištění dostačující. Více jak polovina respondentů (24 z 32) uvádí, že prostor je nedostatečný. 10 respondentů je s prostorem spokojeno, či spíše spokojeno.

**Otázka č. 11: Považujete nynější způsob profesního vzdělávání ve vašem oboru za dostatečný v kontextu získávání nových informací a trendů z oboru kriminalistické techniky?**



*Graf č. 11 Dostačující způsob profesního kriminalisto-technického vzdělávání*

Současný způsob profesního vzdělávání kriminalistických techniků VP je podle kriminalistických techniků dostatečný. Více než polovina (22 z 32) techniků považuje své profesní vzdělávání za dostatečné.

### 11.2.1 Shrnutí druhé části dotazníkového šetření

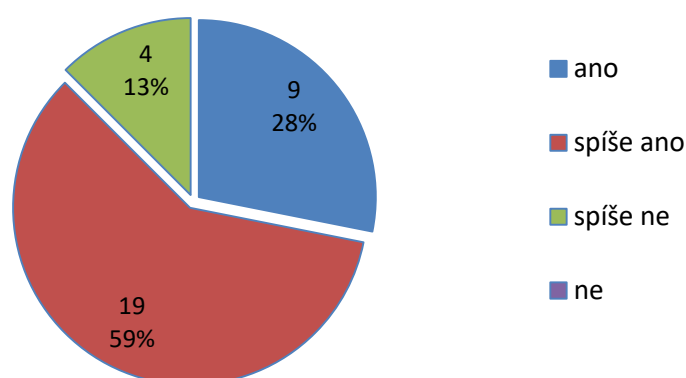
Druhá část dotazníkového šetření obsahovala otázky, zjišťující informace o dostatečné úrovni profesního vzdělání kriminalistických techniků Vojenské policie. Z šetření vyplývá, že většina kriminalistických techniků VP vnímá své aktuální znalosti z oblasti kriminalistické techniky za **dostatečné**. Z odpovědí techniků dále vyplývá, že pro výkon kriminalisticko-technické činnosti je kvalifikační kurz pro kriminalistické techniky zásadní a je považován za **dostatečný**. Většina techniků je také srozuměna s možnostmi profesního vzdělávání u Vojenské policie, ale nemají dostatečný časový prostor pro vlastní vzdělávání

se v oboru a to i přesto, že potřeba profesního vzdělávání je dle výpovědí techniků z větší míry dostatečně nadřizenými zohledňována. Zajímavé je potom zjištění, že i přes zohlednění potřeby vzdělávání se, nejsou nadřizenými pro takováto vzdělávání poskytnuty náležité podmínky. V kontextu předchozího lze dedukovat, že se jedná zejména o zohledňování časového prostoru a to i přesto, že současný způsob profesního vzdělávání sledává většina kriminalistických techniků jako dostačující.

### 11.3 Vyhodnocení otázek zjišťujících zájem kriminalistických techniků VP o profesní vzdělávání v odvětvích kriminalistické techniky

Třetí část dotazníkového šetření byla tvořena otázkami vztahujícími se k zájmu kriminalistických techniků VP o profesní vzdělávání v odvětvích kriminalistické techniky. Tuto část šetření v dotazníku tvoří celkem osm otázek. Z těchto otázek obsahují celkem čtyři otázky i otevřenou odpověď, kdy měl respondent možnost odpovědět vlastními slovy, pokud již nevybral z předdefinovaných odpovědí. K prezentaci výsledku bylo v této části využito kruhových grafů s výsečemi opatřenými popisky (počet respondentů, procentuální hodnota odpovědi).

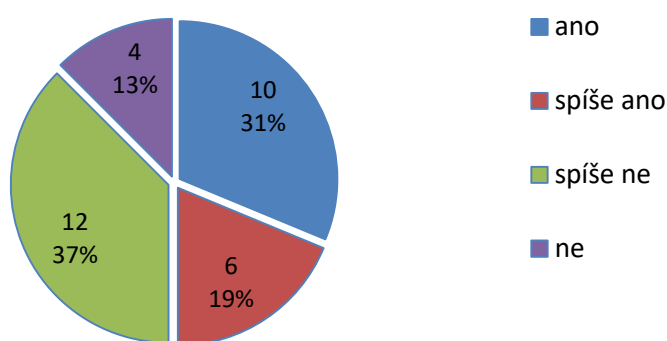
#### Otázka č. 12: Považujete současný systém profesního vzdělávání kriminalistických techniků u VP za dostatečný?



Graf č. 12 Současný systém profesního vzdělávání kriminalistických techniků

Současný systém profesního vzdělávání kriminalistických techniků je považován techniky spíše za dostatečný. Celkem 28 techniků z celkového počtu 32 odpovědělo na otázku dostatečnosti systému profesního vzdělávání jako dostatečný, či spíše dostatečný.

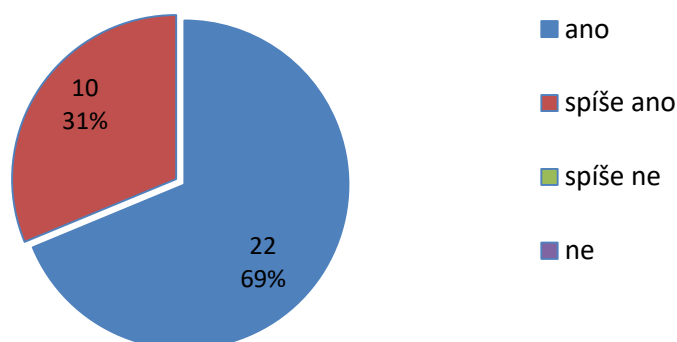
**Otázka č. 13:** Je pro vás poměr časového prostoru mezi vlastním výkonem a praktickým nácvikem kriminalisticko-technické činnosti dostačující?



*Graf č. 13 Poměr časového prostoru mezi výkonem a nácvikem*

Na základě odpovědí na tuto otázku je zřejmé, že technici jsou v názoru poměru časového prostoru pro výkon a nácvik rozdělení zhruba na polovinu. Toto zjištění se dá přisuzovat délce služebního zařazení techniků, kdy 37% techniků jsou technici sloužící na pozici technika do 10 let. Dle mého názoru by se právě tito včetně dalších ze skupiny déle sloužících, spíše přikláněli k větší pozornosti na praktickou přípravu v podobě nácviků.

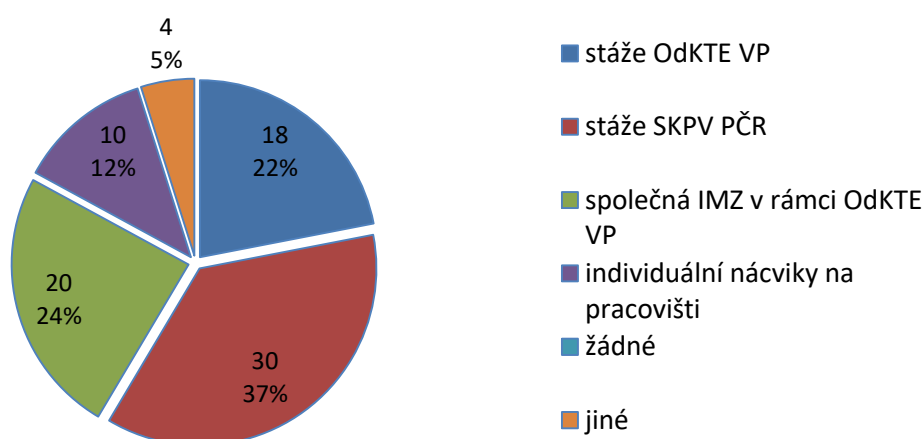
**Otázka č. 14:** Uvítali byste více možností dalšího vzdělávání v odvětvích kriminalistické techniky kromě těch, které jsou k dispozici v současné době?



*Graf č. 14 Více dalších možností profesního vzdělávání*

Odpovědi techniků na otázku č. 14 dokazují, že by rozhodně uvítali více možností profesního vzdělávání. Nikdo s techniků nezvolil odpověď ne, či spíše ne.

**Otázka č. 15:** Jaké byste preferovali možnosti profesního vzdělávání v oblasti kriminalisticko-technické činnosti?

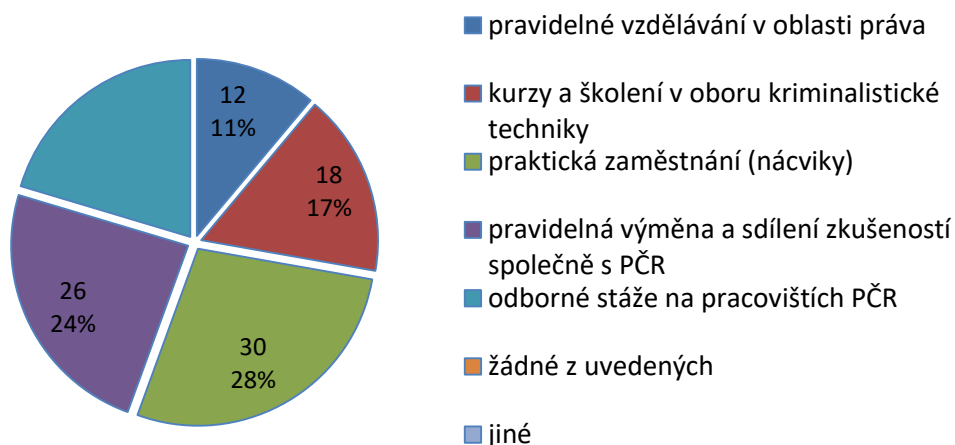


*Graf č. 15 Další možnosti profesního vzdělávání*

V rámci otázky č. 15 byly zaznamenávány četnosti odpovědí na otázku. Technici tedy měli možnost zvolit z více odpovědních možností, včetně možnosti odpovědět vlastními slovy.

Tuto možnost využili čtyři technici, z nichž dva podobně uvedli, že by uvítali možnost se dále profesně vzdělávat v podobě společných rozborů a předávání si zkušeností z reálných situací na místech činů (kazuistika případů). Další dva uvedli, že by se vzdělávali v čemkoliv a jakýmkoliv způsobem v rámci oboru. Nejvyšší četnost odpovědí pak zaznamenaly odpovědi nabízející možnosti stážování techniků, ať již OdKTE VP, tak na SKPV PČR. Žádný z techniků pak nezvolil odpověď žádné, což potvrzuje celkový zájem techniků o profesní vzdělávání.

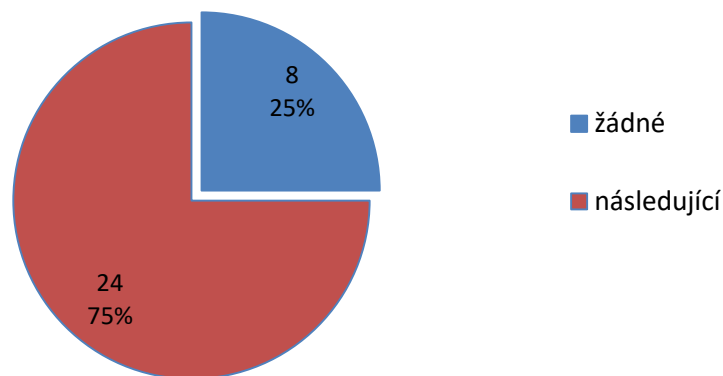
**Otázka č. 16: Jaké vzdělávací potřeby považujete z hlediska své praxe kriminalistického technika za nejdůležitější?**



*Graf č. 16 Nejdůležitější vzdělávací potřeby*

Otázka č. 16 nabízela celkem sedm odpovědí a respondenti mohli zvolit z více odpovědních možností. Nejčastěji tak volili vzdělávací potřeby zaměřené na praktická zaměstnání (náviky), sdílení zkušeností společně s Policií ČR a potřeby v podobě kurzů a školení v oboru kriminalistické techniky. Celkem 12 respondentů též projevilo zájem o vzdělávací potřeby v podobně pravidelného vzdělávání v oblasti práva.

**Otázka č. 17: Které další schopnosti a dovednosti byste rádi v oblasti kriminalisticko-technické činnosti rozvíjeli?**



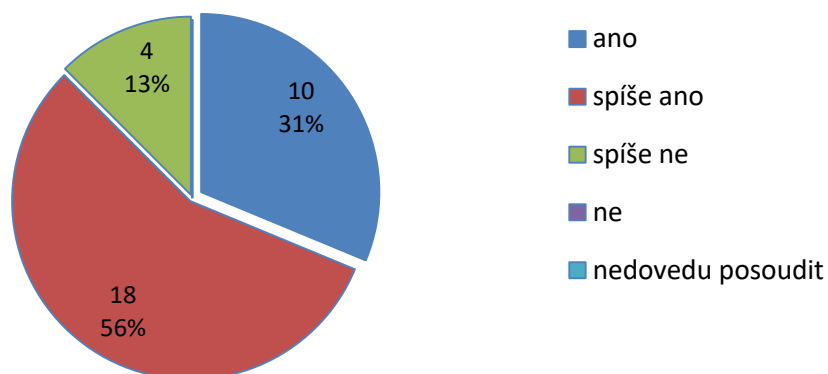
*Graf č. 17 Další schopnosti a dovednosti*

V rámci této otázky měli respondenti možnost vlastními odpověďmi vyjádřit jaké schopnosti a dovednosti by rádi v rámci své odbornosti rozvíjeli. Pouze osm z celkového počtu 32 respondentů uvedlo, že by nerozvíjeli žádné. Ostatních 24 respondentů uvedlo shodně následující možnosti:

- kriminalistická fotografie, včetně praktických školení k ovládnutí digitálních fotoaparátů,
- vzhledem k různorodosti nápadu trestné činnosti u VP je nezbytné rozvíjet všechny oblasti kriminalisticko-technické činnosti,
- fotografování za ztížených povětrnostních a světelných podmínek,
- praktické nácviky modelových situací z míst činů,
- praktická cvičení, simulace výjezdů na místa činů,
- vyhledávání latentních stop na místě činu,
- provádění fotodokumentace pomocí bezpilotního prostředku (dronu),
- jakákoliv praktická zaměstnání zvyšující schopnosti technika být efektivním na místě činu.

Z uvedených námětů je zřejmé, že se všechny shodují ve faktoru praktičnosti. Technici tímto vyjadřují potřebu vzdělávání se na základech praxe a to zejména praxe z míst činů.

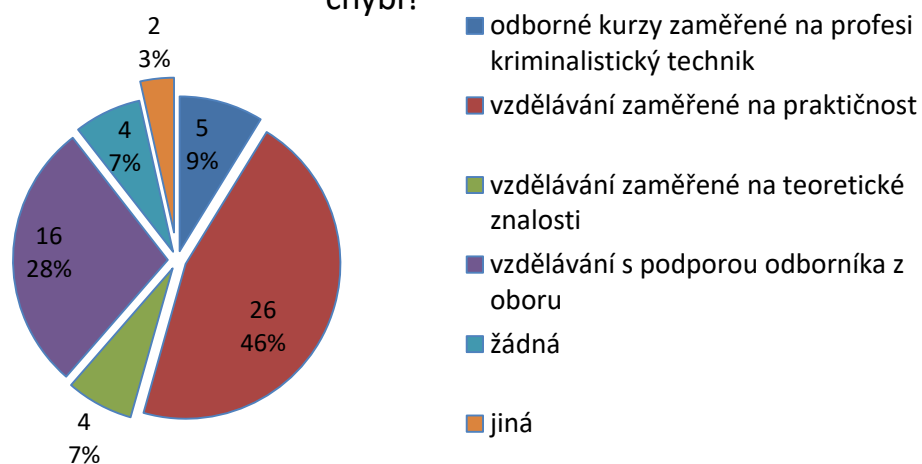
**Otázka č. 18:** Považujete systém profesního vzdělávání kriminalistických techniků VP za přínosný pro vaši práci?



*Graf č. 18 Přínos profesního vzdělávání*

Ačkoliv podle vyhodnocení předchozích otázek nemají technici dle svých odpovědí dostatečný prostor pro profesní vzdělávání, dle odpovědí na otázku č. 18 považují právě profesní vzdělávání pro výkon svého zaměstnání za přínosný. Pouze čtyři, z celkového počtu 32 respondentů odpovědělo, že profesní vzdělávání považují spíše za nepřínosné.

**Otázka č. 19:** Jaká forma vzdělávání podle vás v současné době v profesním vzdělávání kriminalistickým techniků VP chybí?



*Graf č. 19 Absence forem profesního vzdělávání*

V rámci otázky č. 19 opět mohli respondenti vybírat z více různých odpovědí. Jak je z grafického znázornění patrné, nejvíce technikům chybí formy vzdělávání zaměřené na praktické činnosti (celkem 46%). Dále by technici uvítali formy vzdělávání s podporou odborníků na dané problematiku kriminalisticko-technických činností. Dva z respondentů též využily možnost vyjádřit se samostatně. Tito podobně uvedli, že v rámci forem profesního vzdělávání jim chybí odborné stáže v zahraničí zaměřené na kriminalisticko-technickou činnost.

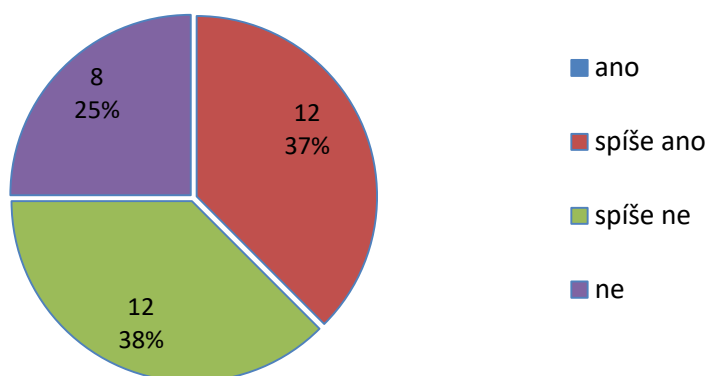
### 11.3.1 Shrnutí třetí části dotazníkového šetření

Třetí část dotazníkového šetření byla tvořena otázkami, které se vztahují k zájmu kriminalistických techniků VP o profesní vzdělávání v odvětvích kriminalistické techniky. Šetřením bylo zjištěno, že současný systém profesního vzdělávání kriminalistických techniků je považován techniky za dostatečný a technici o profesní vzdělávání **mají zájem**. Ovšem zhruba polovina kriminalistických techniků Vojenské policie pocítuje, že jim není dopřáván dostatečný časový prostor pro další vzdělávání se v oboru. Technici by také uvítali více možností (čas, příležitost, četnost) profesního vzdělávání a to především pro vzdělávání se v praktických oblastech a ve výměně svých praktických zkušeností (kazuistika), ať již v rámci Vojenské policie, tak i v rámci Policie ČR. V oblasti praktických činností se technici nejčastěji shodli na odborných stážích techniků, ať již na OdKTE VP, tak na SKPV PČR. Šetření prokázalo, že mezi techniky je o profesní vzdělávání **celkově zájem**. Konkrétně se technici shodují, že by posílili vzdělávání v praktických oblastech, z těchto například uvedli vzdělávání v oblasti kriminalistické fotografie, praktických nácviků na modelových situacích z míst činů, praktická cvičení vyhledávání latentních (neviditelných) stop na místech činů, vzdělávání s podporou odborníka z praxe, odborných stáží v zahraničí, či dokumentaci místa činu pomocí bezpilotních prostředků. Celkově pak mezi techniky přetrvává názor, že profesní vzdělávání je pro jejich praxi skutečně důležité. Takový zájem lze přisuzovat k faktu, že kriminalističtí technici Vojenské policie jsou spíše středního věku a o své vzdělávání mají stále zájem. Dokazuje to i počet techniků, kteří disponují vysokoškolským vzděláním, kterých je v současné době více jak polovina.

## 11.4 Vyhodnocení otázek zjišťujících motivaci k profesnímu vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie

Čtvrtá část dotazníkového šetření byla tvořena otázkami vztahujícími se k motivaci kriminalistických techniků k profesnímu vzdělávání. Zde se jednalo o motivaci, kterou technici pociťují nejenom ze strany svých nadřízených, ale i motivaci ve formě možných benefitů, které zaměstnavatel poskytuje a které mohou být spjaté se služebním místem kriminalistický technik. Tato část je v dotazníku zastoupena celkem třemi otázkami, z nichž u dvou mohli respondenti vybírat více odpovědí, včetně odpovědi otevřené. Výsledky jsou pak graficky znázorněny pomocí kruhových grafů s výsečemi opatřenými popisky (počet respondentů, procentuální hodnota odpovědi).

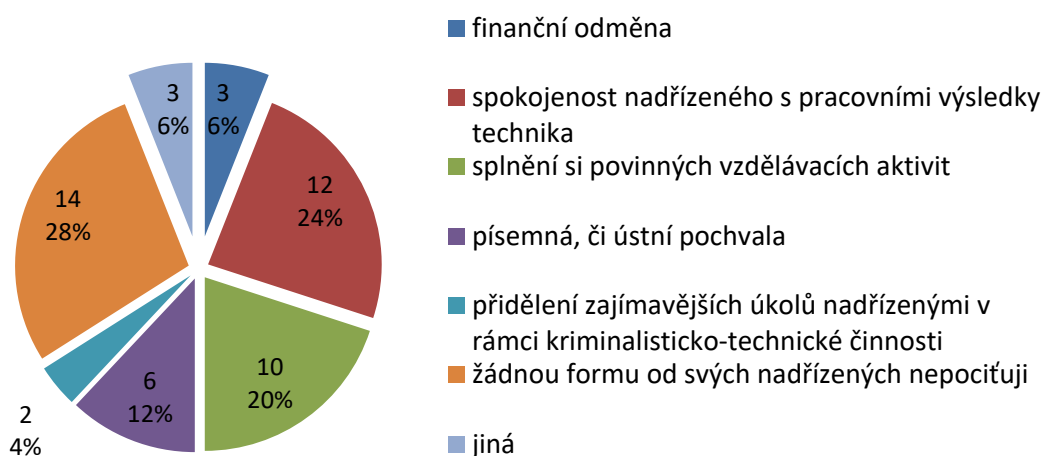
**Otázka č. 20:** Jste svými nadřízenými dostatečně motivováni k dalšímu profesnímu vzdělávání ve vašem oboru?



*Graf č. 20 Motivace od nadřízených k profesnímu vzdělávání*

Motivace, ať už čemukoliv, je bezesporu jednou z nejefektivnější hybnou silou. Stejně tak i motivace pro kriminalistické techniky Vojenské policie je velice důležitá, zejména pak motivace vnitřní a motivace od nadřízených techniků. I přesto více jak 25% techniků nespátřuje dostatečnou motivační od svých nadřízených. To dokazují i data, kdy odpověď ano nevybral ani jeden z techniků.

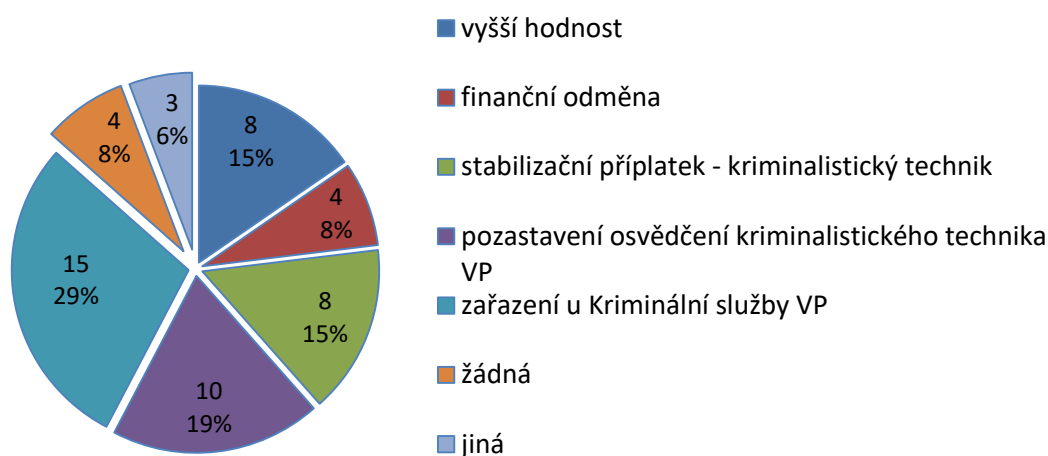
**Otázka č. 21: Jakou formu motivace k profesnímu vzdělávání máte od svých nadřízených?**



*Graf č. 21 Formy motivace k profesnímu vzdělávání*

Jak je z grafického znázornění výsledků otázky č. 21 patrné, nejvíce techniků (celkem 28% dotazovaných) odpovědělo, že žádnou formu motivace od nadřízených nepociťují. Dalších 24% techniků uvedlo, že motivaci od nadřízeného chápou jako spokojenost nadřízeného s pracovními výsledky technika. 20% techniků pak chápe motivaci pouze jako splnění si svých vzdělávacích povinností, které jsou stěžejní pro udržení si osvědčení o výkonu kriminalisticko-technické činnosti a potažmo tak zaměstnání. 12% techniků je pak nadřízenými motivováno písemnou, či ústní pochvalou a 6% techniků bylo nadřízeným motivováno finanční odměnou. Celkově tři technici využili možnosti vyjádřit se samostatně. Zde podobně uvedli, že spíše pociťují od nadřízených demotivaci k dalšímu vzdělávání. Výsledky této dotazníkové otázky korespondují s výsledky předchozí části šetření, kdy technici uvedli, že od svých nadřízených nepociťují dostatečný časový prostor a možnosti ke svému profesnímu vzdělávání.

### Otázka č. 22: Jakou formu motivace ke vzdělávání pro výkon činnosti kriminalistického technika považujete za stěžejní?



V rámci této otázky byla respondentům dána možnost vybrat z několika navržených odpovědí, včetně odpovědi vlastní. Nejvíce techniků (25%) se pak přiklonilo k odpovědi, která za motivační formu považuje zařazení příslušníka Vojenské policie u Kriminální služby VP. Tento názor potvrzují i odpovědi od tří techniků, kteří využili odpověď pro vlastní vyjádření a podobně uvedli, že je pro ně určitou prestižní záležitostí služba u Kriminální služby VP. Jejich motivace ke vzdělávání tedy spočívá v udržení si pozice kriminalistického technika. S tím souvisí i odpověď „pozastavení osvědčení kriminalistického technika VP“, kdy tato varianta tvoří 19% odpovědí. Technici jsou tedy motivováni ke vzdělávání na základě udržení si platného osvědčení, potažmo zaměstnání. Shodně (15%) byly vybrány odpovědi „vyšší hodnota“ a „stabilizační příplatek“. V obou případech se jedná o motivaci ve finanční formě, která je velice důležitým motivačním stimulem.

#### 11.4.1 Shrnutí čtvrté části dotazníkového šetření

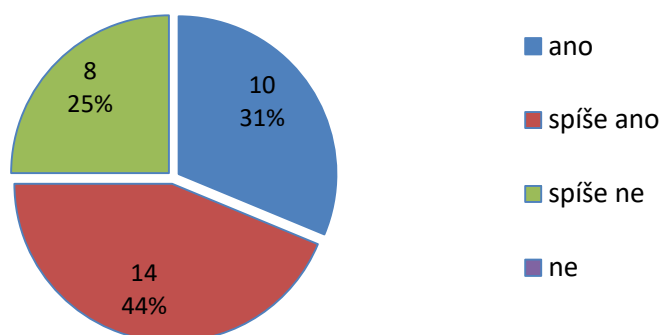
Čtvrtá část dotazníkového šetření byla tvořena otázkami, vztahujícími se k motivaci kriminalistických techniků k profesnímu vzdělávání. Zejména se jednalo o motivaci ze strany nadřízených. Jednalo se o motivaci, kterou technici pocítují nejenom ze strany svých nadřízených, ale i motivaci ve formě možných benefitů, které slouží k motivaci

příslušníků Vojenské policie. Šetřením v rámci čtvrté části bylo zjištěno, že současné možnosti a intenzita motivace od nadřízených techniků, jsou spíše nedostatečné. Většina techniků se dle šetření shoduje, že motivace ze strany nadřízených není na příliš vysoké úrovni. Celkově je pak motivace nejčastěji chápána jako pouhé splnění si svých vzdělávacích povinností, které jsou stěžejní pro udržení si osvědčení k výkonu kriminalisticko technické činnosti. Menší část techniků motivaci vnímá ve formě písemné, či ústní pochvaly. Pouze okrajově jsou technici motivováni formou finanční odměny, kterou navrhuje nadřízený technika. Technici, kteří využili možnost odpovědět vlastními slovy, do dotazníku uvedli, že od svých nadřízených nepocítují dostatečný časový prostor a ani možnosti ke svému profesnímu vzdělávání. Největším motivačním faktorem je pro techniky zařazení techniků u Kriminální služby VP. Tento názor potvrzují i odpovědi techniků, kteří využili odpověď pro vlastní vyjádření a podobně uvedli, že je pro ně určitou prestižní záležitostí služba u Kriminální služby VP. Právě taková služba s sebou přináší vyšší hodnostní zařazení a tím i vyšší finanční ohodnocení. Celkově finanční ohodnocení je jedním z největších motivačních stimulů a to nejen v oboru kriminalistické techniky.

### **11.5 Vyhodnocení otázek zjišťujících dostupnost a srozumitelnost systému profesního vzdělávání pro kriminalistické techniky Vojenské Policie**

Pátá, poslední část dotazníkového šetření byla tvořena otázkami vztahující se k systému profesního vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie. Konkrétně se jedná o systém, který kriminalistickým technikům Vojenské policie zprostředkovává jejich profesní vzdělávání. Systém, který by měl zaručovat dostupnost, transparentnost a efektivnost při zařazování do příslušných vzdělávacích kurzů.

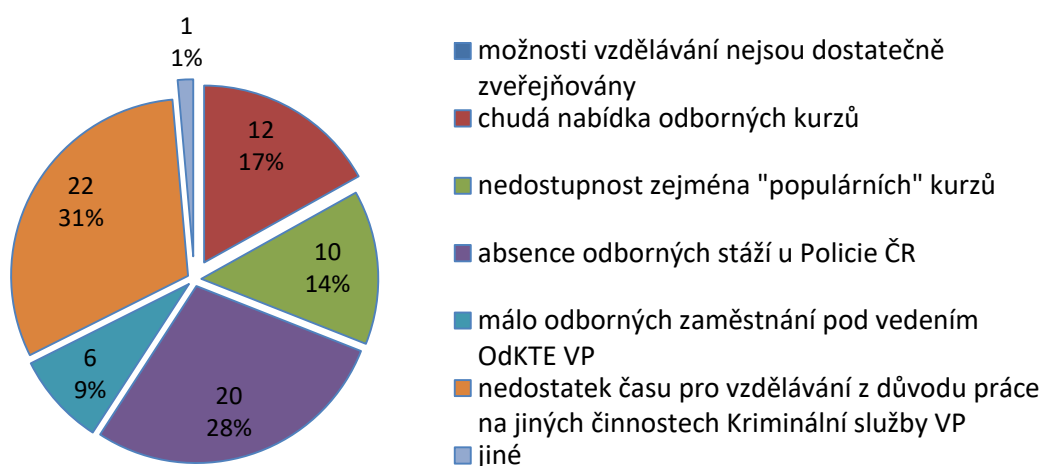
**Otázka č. 23:** Je pro vás systém profesního vzdělávání kriminalistických techniků VP jasně srozumitelný a deklarovaný?



*Graf č. 23 Srozumitelnost systému vzdělávání kriminalistických techniků*

Více jak polovina respondentů se k otázce srozumitelnosti a deklaraci vzdělávání vyjádřila kladně. Celkem 44% techniků odpovědělo, že je pro ně systém vzdělávání spíše srozumitelný a transparentně vedený. Dalších 31% respondentů uvedlo, že je pro ně systém zcela srozumitelný a transparentní.

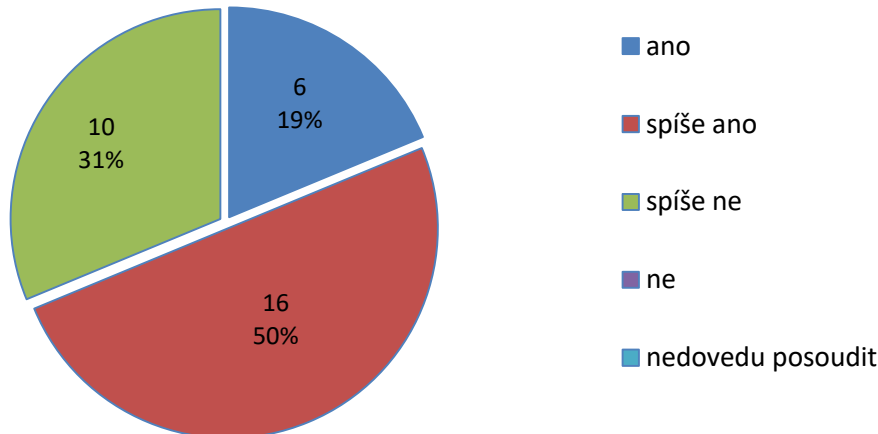
**Otázka č. 24:** V čem spatřujete největší nedostatek v systému profesního vzdělávání kriminalistických techniků?



*Graf č. 24 Nedostatky v systému profesního vzdělávání kriminalistických techniků*

Podle respondentů je největší nedostatek ve vzdělávání spatřován v nedostatku časového prostoru pro vzdělávání. Technici jsou často nadřizenými využíváni i k jiným činnostem Kriminální služby Vojenské policie, než k činnosti kriminalisticko-technické. Celkem tak odpovědělo 22 respondentů. Dalším nedostatkem je podle respondentů absence odborných stáží u Policie ČR. Celkem se k této odpovědi přiklonilo 20 respondentů. Dalších 12 spatřuje problém v chudé nabídce kurzů a též v nedostupnosti zejména oblíbených (tematicky zajímavých) kurzů – celkem 10 respondentů. Dalších šest respondentů spatřuje nedostatky v systému vzdělávání v nedostatku odborných stáží pod vedením OdKTE VP. Jeden respondent využil možnosti se k otázce osobně vyjádřit a uvedl, že za nedostatečnost v systému ve vzdělávání stojí nadřizení techniků, kteří celkově zlehčují profesní vzdělávání techniků.

**Otázka č. 25:** Je pro vás systém nabídky a výběru prolongačních kurzů, či jiných aktivit v rámci profesního vzdělávání dostatečně efektivní?



*Graf č. 25 Efektivnost systému nabídky a výběru profesního vzdělávání*

V rámci této otázky se většina respondentů (více jak 50% spíše ano, 19% ano) vyjádřila k systému nabídky a výběru prolongačních kurzů a dalších vzdělávacích činností za efektivní. 31% respondentů uvedlo, že spíše nespátřují systém nabídky a výběru profesního vzdělávání pro techniky za dostatečně efektivní. Žádný z respondentů pak nevyužil odpovědi ne, či nedovedu posoudit. Z uvedeného vyplývá, že ačkoliv dle předchozích zjištění technici považují nabídku profesního vzdělávání za chudou, či méně

pestrou, samotný systém nabídky a výběru prolongačních kurzů a dalších vzdělávacích aktivit shledávají spíše za efektivní.

### **11.5.1 Shrnutí páté části dotazníkového šetření**

Pátá a zároveň poslední část dotazníkového šetření, byla tvořena otázkami vztahujícími se k systému profesního vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie. Nejen samotné profesní vzdělávání, které kriminalističtí technici absolvují, tak i systém nabídky, výběru a zařazování do prolongačních kurzů je pro kriminalistické techniky důležitý. Tento systém by měl být na vysoké úrovni, tak aby zajišťoval především efektivní a transparentní nabídku profesního vzdělávání pro kriminalistické techniky Vojenské policie. Podle výsledku šetření v této části dotazníkového šetření se technici spíše přiklánějí k vhodnosti, srozumitelnosti a transparentnosti nabídky profesního vzdělávání. Technici dále uvádí, že jsou často nadřizenými využíváni i k jiným činnostem Kriminální služby Vojenské policie, než k činnosti kriminalisticko-technické, což je omezující pro jejich další vzdělávání zejména z pohledu nedostatku časového prostoru pro vzdělávání, omezující je též chudá nabídka prolongačních kurzů. Část techniků také uvádí, že v současnosti nabízené prologační kurzy jsou pro ně nezajímavé. V systému profesního vzdělávání technikům též chybí nabídka odborných stáží u Policie ČR, které jsou v současné době řešeny pouze individuální iniciativou některých techniků. Někteří technici by uvítali více stáží na Oddělení kriminalistické techniky a expertiz Vojenské policie. Většina techniků pak spatřuje systém nabídky a výběru prolongačních kurzů a dalších vzdělávacích činností za efektivní. Z vyhodnocení páté části dotazníkového šetření tak vyplývá, že systém nabídky a výběru dalšího profesního vzdělávání pro kriminalistické techniky je u Vojenské policie řešen celkově dobře. Problém nastává se samotnou „neatraktivní“ nabídkou kurzů a časovým prostorem pro vzdělávání, který podle názoru techniků není v rámci jejich pracovních povinností dostatečný.

## 11.6 Vyhodnocení výzkumných hypotéz

**Hypotéza č. 1: Současné profesní vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie v odvětvích kriminalistické techniky je dostatečné a pokrývá potřeby kriminalistických techniků Vojenské policie pro kvalitní výkon jejich činnosti.**

Pro vyvrácení, či potvrzení hypotézy č. 1, byla v rámci této práce sestavena druhá část dotazníkového šetření. Šetření bylo v této části zaměřeno na současné profesní vzdělávání kriminalistických techniků VP v kontextu jeho dostatečnosti pokrytí potřeb pro získávání nových poznatků a zkušeností. Tuto část tvořilo celkem osm otázek zjišťující informace o dostatečné úrovni profesního vzdělání kriminalistických techniků VP. Z šetření vyplynulo, že většina kriminalistických techniků VP vnímá své aktuální znalosti z oblasti kriminalistické techniky za dostatečné. Za dostatečný též technici považují kvalifikační kurz pro kriminalistické techniky, který musí technici absolvovat na počátku své profesní kariéry. Většina techniků je také srozuměna s možnostmi profesního vzdělávání u Vojenské policie. Ovšem uvádí, že nemají dostatečný časový prostor pro vlastní vzdělávání se v oboru. Zajímavé je potom zjištění, že i přes zohlednění potřeby vzdělávání se, nejsou nadřízenými pro takováto vzdělávání poskytnuty náležité podmínky. Lze tedy konstatovat, že **hypotéza č. 1 se potvrdila** a to i přesto, že technikům pro další profesní vzdělávání není z pohledu nadřízených poskytován, takový prostor jaký by si technici představovali.

**Hypotéza č. 2: Kriminalističtí technici Vojenské policie mají zájem o profesní vzdělávání v odvětvích kriminalistické techniky.**

Pro vyvrácení, či potvrzení hypotézy č. 2, byla v rámci této práce sestavena třetí část dotazníkového šetření. Šetření bylo v této části zaměřeno na zájem o profesní vzdělávání v oblastech kriminalistické techniky ze strany kriminalistických techniků Vojenské policie. Tato část byla v dotazníku tvořena celkem osmi otázkami. Šetřením bylo zjištěno, že současný systém profesního vzdělávání kriminalistických techniků je považován techniky za dostatečný a technici o profesní vzdělávání mají zájem. Ovšem zhruba polovina kriminalistických techniků Vojenské policie pociťuje, že jim není dopřáván

dostatečný časový prostor pro další vzdělávání se v oboru. Technici by také uvítali více možností (čas, příležitost, četnost) profesního vzdělávání a to především pro vzdělávání se v praktických oblastech a ve výměně svých praktických zkušeností (kazuistika), ať již v rámci Vojenské policie, tak i v rámci Policie ČR. V oblasti praktických činností se technici nejčastěji shodli na odborných stážích techniků, ať již na OdKTE VP, tak na SKPV PČR. Technici se shodují, že by posílili vzdělávání v praktických oblastech a celkově pak mezi techniky přetrvává názor, že profesní vzdělávání je pro jejich praxi skutečně důležité. Lze tedy konstatovat, že **hypotéza č. 2 se potvrdila**, kriminalističtí technici Vojenské policie mají o profesní vzdělávání ve svém oboru zájem.

**Hypotéza č. 3: Kriminalističtí technici Vojenské policie mají dostatečnou motivaci k profesnímu vzdělávání v odvětvích kriminalistické techniky v průběhu služebního zařazení u Vojenské policie.**

Pro vyvrácení, či potvrzení hypotézy č. 3, byla v rámci této práce sestavena čtvrtá část dotazníkového šetření. Šetření bylo v této části zaměřeno na motivaci o profesní vzdělávání v oblastech kriminalistické techniky během služebního zařazení technika u Vojenské policie. Tato část byla v dotazníku tvořena celkem třemi otázkami z oblasti motivace. Šetřením bylo zjištěno, že současné možnosti a intenzita motivace od nadřízených techniků jsou spíše nedostatečné. Většina techniků se dle šetření shoduje, že motivace ze strany nadřízených není na příliš vysoké úrovni. Celkově je pak motivace nejčastěji chápána jako pouhé splnění si svých vzdělávacích povinností, které jsou s těžejní pro udržení si osvědčení k výkonu kriminalisticko-technické činnosti. Lze tedy konstatovat, že **hypotéza č. 3 se nepotvrdila**, kriminalističtí technici Vojenské policie nejsou k profesnímu vzdělávání ve svém oboru dostatečně motivováni.

**Hypotéza č. 4: Profesní vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie je dostupné a srozumitelně nabízené pro všechny kriminalistické techniky Vojenské policie.**

Pro vyvrácení, či potvrzení hypotézy č. 4, byla v rámci této práce sestavena pátá část dotazníkového šetření. Šetření bylo v této části zaměřeno na dostupnost a srozumitelnost nabízených prolongačních kurzů, či jiných činností zaměřených na profesní vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie. Systém profesního vzdělávání by měl být na vysoké úrovni, tak aby zajišťoval především efektivní a transparentní nabídku profesního vzdělávání pro kriminalistické techniky Vojenské policie. Podle výsledku šetření v této části dotazníkového šetření se technici spíše přiklánějí k vhodnosti, srozumitelnosti

a transparentnosti nabídky profesního vzdělávání. Většina techniků též spatřuje systém nabídky a výběru prolongačních kurzů a dalších vzdělávacích činností za efektivní. Lze tedy konstatovat, že **hypotéza č. 4 se potvrdila**, jelikož z vyhodnocení páté části dotazníkového šetření vyplývá, že systém nabídky a výběru dalšího profesního vzdělávání pro kriminalistické techniky je u Vojenské policie řešen celkově dobře.

## **12 Konfrontace výsledků dotazníkového šetření s garantem profesního vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie**

Již před započítím výzkumného šetření obsaženého v této práci, bylo šetření představeno garantovi profesního vzdělávání. Garantem profesního vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie je Oddělení kriminalistických technik a expertiz Vojenské policie. Konkrétně pak za profesní vzdělanost techniků odpovídá náčelník OdKTE VP, který ze své pozice také propojuje kriminalistické techniky a znalce s Kriminalistickým ústavem. Současným náčelníkem OdKTE VP je pplk. T. V., který na této pozici působí již dvanáctým rokem. Kromě toho, že je pplk. T. V. náčelníkem OdKTE VP, je též kriminalistickým a soudním znalcem v oboru kriminalistika, konkrétně v odvětvích daktyloskopie, trasologie a technické zkoumání dokladů a písemností.

S náčelníkem OdKTE VP byl na počátku šetření konzultován dotazník pro kriminalistické techniky a otázky v dotazníku nastaveny tak, aby výsledky šetření měli vypovídající hodnotu nejen pro tuto práci, ale také pro možné úpravy, či změny v systému profesního vzdělávání vojenských kriminalistických techniků. Výsledky dotazníkového šetření byly

tedy poskytnuty náčelníkovi OdKTE VP ke konzultaci. V této kapitole jsou tedy zpracovány postřehy a náměty garanta profesního vzdělávání, v kontextu s předloženými výsledky šetření.

Náčelník OdKTE VP uvádí, že stěžejní fází začínajícího technika je absolvování kvalifikačního kurzu pro kriminalistické techniky. Kriminalističtí technici jsou v rámci tohoto kurzu připravováni na své budoucí povolání. Jedním největších benefitů tohoto kurzu je jeho intenzita. Kurz je velmi intenzivní zejména po praktické stránce, to je velice důležité, jelikož samotná podstata práce kriminalistického technika tkví v jeho technicky manuálních schopnostech. To ostatně potvrzuje i výsledek šetření, kde technici uvádí, že kvalifikační kurz je pro kriminalistické techniky zásadní. Většina kriminalistických techniků VP vnímá své aktuální znalosti z oblasti kriminalistické techniky jako dostatečné. K tomuto náčelník OdKTE VP uvádí, že pokud by jejich znalosti nebyly dostatečné, okamžitě by se to projevilo ve výsledcích práce techniků v podobě nedostatečně zajištěných kriminalistických stop, stop poničených (neupotřebitelných), či stop zajištěných nesprávnou technikou. V kriminalisticko-technické praxi je praxe více než jinde propojena se znalostmi. Náčelník OdKTE VP právě na tento fakt často upozorňuje vedení Vojenské policie, tak aby profesní vzdělávání bylo bráno více na zřetel, bylo dostatečně propagováno a finančně podporováno. Možná i právě proto technici mají dobré povědomí o možnostech svého profesního vzdělávání se, včetně dostatečného technického vybavení a pomůcky k potřebnému profesnímu vzdělávání. Ohledně technického vybavení náčelník OdKTE VP uvádí, že u Vojenské policie je kriminalisticko-technické vybavení na velmi vysoké úrovni. Zejména pak vybavení spotřebního charakteru, které technici používají pro vyhledávání a zajišťování kriminalistických stop. Náčelník připomíná, že materiální vybavenost techniků Vojenské policie v mnohém předčí vybavení techniků Policie ČR. Zajímavé bylo zjištění, že kriminalističtí technici vnímají postoje svých nadřízených k profesnímu vzdělávání jako kladné, ale vzápětí uvádí, že prostor poskytnutý ze strany nadřízených pro profesní vzdělávání kriminalistických techniků není dostačující. Náčelník OdKTE tyto výsledky vysvětluje strukturou Kriminální služby Vojenské policie. Jako nešikovné označuje zařazení techniků přímo na jednotlivé skupiny odborů Kriminální služby VP, kdy přímými nadřízenými techniků jsou náčelníci skupin. Jelikož Vojenská policie z podstaty své působnosti nemá takový nápad trestné činnosti, který by mohl

zaměstnat naplno kriminalistické techniky ve smyslu ohledávání míst činů, jsou pak technici svými náčelníky skupin využíváni pro jiné kriminalistické úkony. Podle náčelníka OdKTE tento stav jistě není uspokojivý, ale pokud jiná činnost nezasahuje do hlavní pracovní náplně techniků, lze jí akceptovat. Současné problémy v tomto ohledu spočívají spíše v tom, že technici jsou považováni spíše za inspektory samostatně šetřící kriminální případy s přidanou hodnotou kriminalistického technika. To je podle náčelníka rezolutně špatně a sám tento stav řeší apelováním na náčelníky odborů kriminální služby, aby se tak nedělo. Pokud jsou technici využíváni k operativním úkonům šetření trestných činů, nemají dostatečný časový prostor pro vlastní profesní vzdělávání, což ostatně vplynulo i z provedeného dotazníkového šetření. Ze šetření též vplynulo, že podle kriminalistických techniků je současný způsob profesního vzdělávání dostačující. Tento stav náčelník OdKTE VP vítá, jelikož se na tvorbě systému a způsobech vzdělávání sám podílí a tyto pak prezentuje před nejvyšším vedením Vojenské policie, která je schvaluje.

Z provedeného šetření také vplynulo, jak důležité je vzdělávání orientované na praktické poznatky z kriminalisticko-technických oblastí. V rámci dotazníkového šetření technici projevíli potřebu se profesně vzdělávat s ohledem na osvojování si nových technik a získávání nových zkušeností technického rázu. Technici uvádí, že by se rádi vzdělávali formou odborných stáží, ať již na OdKTE VP, či SKPV PČR a jiných odborných praktických činnostech kriminalisticko-technického zaměření. Sám náčelník OdKTE VP uvádí, že praktické zkušenosti, ve formě praktických cvičení, či stáží jsou jím podporovány. Sám si je z pohledu své praxe vědom, že v systému profesního vzdělávání mají nezastupitelné místo. O to více ho mrzí, že současný systém vzdělávání opravdu těchto možností technikům nenabízí více. Ačkoliv jsou tendence se s techniky pravidelně setkávat a prakticky se tak dále rozvíjet, je bohužel takováto činnost nejsložitější. V současné době probíhají společná setkání techniků s OdKTE VP v každém čtvrtletí. Technici se setkávají na tři dny a v rámci těchto IMZ je možné určitě věci, zejména ty nové, procvičovat. Tato setkání jsou ovšem omezena počtem účastníků, a tak je vyhovující, aby se alespoň jednou za půl roku těchto zaměstnání účastnil každý technik. Náčelník OdKTE též osvětluje situaci se stážemi u Policie ČR, které v současnosti pro techniky neprobíhají vůbec. Klade to za vinu i samotným technikům, kteří i když možnosti stážování byly, se jich neúčastnili. Problém dle jeho slov spočíval v nedostatku

časového prostoru pro stážování, který technikům nebyl dán ze strany jejich nadřízených, ale často i v nezájmu o stáže ze strany techniků samotných. Náčelník OdKTE VP k tomuto dále připomíná, že nabídka profesního vzdělávání formou odborných stáží, je v současnosti připravována jako povinná součást prodloužení osvědčení ke kriminalisticko-technické činnosti. V současné době je pro techniky závazný pouze studijní pobyt na OdKTE, či KÚ a to pouze v rámci prodloužení samotné. Nově by měl být zaveden systém, dle kterého budou mít technici povinnost absolvovat odbornou stáž na jednom z kriminalisticko-technických pracovišť Policie ČR. Prozatím je plánováno s takovými stážemi jednou za čtyři měsíce v podobě 24 hodinové směny. Náčelník OdKTE byl také seznámen s výsledky šetření, kde technici projevují zájem o vzdělávání s pomocí odborníka z praxe a vzdělávání, kdy jsou rozebírány skutečné případy z vlastní praxe techniků a jsou si tak vyměňovány cenné poznatky z praxe. K tomuto uvádí, že jeho záměrem je do budoucna v rámci vlastních setkávání kriminalistických techniků Vojenské policie zabezpečovat návštěvy odborníků zejména z odvětví kriminalistiky, která nejsou zastoupena vlastním OdKTE VP. Dle jeho slov by se jednalo zejména o kriminalistické znalce z biologických a genetických (DNA) expertiz, či odborníky z odvětví kyberkriminality. Zejména tyto kriminalisticko-technické oblasti jsou v současnosti v kriminalistice nejvíce skloňovány. Náčelník OdKTE si navzdory výsledkům šetření neodpustil poznámku, že by si měl každý z techniků sám sáhnout do svědomí a zamyslet se nad tím, kolik vlastního, mnohdy i volného času, technici věnují kriminalistické technice. Připomíná, že ti nejlepší z kriminalistických techniků a znalců jsou jedinci, kteří kriminalistice věnují nejen čas strávený v zaměstnání, ale i svůj osobní čas. Pro velkou většinu se kriminalistika stala vášní v podobě koníčka, ve kterém se chtějí a mají potřebu realizovat.

K problému motivace náčelník OdKTE VP uvádí, že sám je náčelníkem oddělení a ví, jaké jsou možnosti motivace jeho podřízených u Vojenské policie. Chápe, že část techniků se cítí spíše demotivována k práci. Sám ví o technících, kteří chtějí vykonávat pouze kriminalisticko-technickou činnost, ovšem nadřízenými jsou úkolováni jinak. Bohužel to vychází z podřízenosti a nadřízenosti příslušníků Vojenské policie. Přesto nabízí technikům, kteří jsou úkolováni mimo své pracovní náplně pomoc, v podobě společných konzultací s nadřízenými technika a vysvětlení si problému. Uvádí, že již několik techniků této možnosti využilo a bylo nalezeno kompromisu, který uspokojil obě strany. Co se týče

finančních odměn, písemných a ústních pochval, tyto ze své pozice nemůže technikům sám udělovat. Ovšem pokud usoudí, že práce technika za ohodnocení stojí, technika na pochvalu, či finanční odměnu pro technika navrhne.

Na závěr konfrontace náčelník OdKTE uvádí, že zařazení na pozici kriminalistického technika Vojenské policie je samo osobě prestižní záležitostí. Však považme, že v celém Ministerstvu obrany ČR je takovýchto techniků pouze 32. Jsou to příslušníci mající tu čest být ke svému určení perfektně vyškoleni a účastnit se mnohdy nejcitlivějších situací v Ministerstvu obrany a Armádě ČR. Ze své pozice nejsou, ba ani nemohou být, ovlivňováni, řízeni, směřováni a jinak manipulováni jinými příslušníky Ministerstva obrany, či Armády ČR. Kriminalističtí technici na základě svých znalostí a manuálních schopností mohou osvětlit postup pachatele na místech činů. S tímto vědomím, by podle slov náčelníka OdKTE VP, měli ke své práci a potažmo ke svému profesnímu vzdělávání kriminalističtí technici přistupovat a tvořit tak nejpevnější část řetězce jakým je Kriminální služba Vojenské policie.

### **13 Osobní doporučení na základě zjištěných poznatků**

Výše popsané výzkumné šetření a jeho výsledky neobjevily ve vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie zásadní nesrovnalosti, či pochybnosti, na základě kterých by bylo nutné razantně měnit již vytvořený a fungující způsob profesního vzdělávání kriminalistických techniků. I přesto by bylo vhodné některé tendence v profesním vzdělávání techniků pozměnit, či dokonce úplně změnit. Již z předchozí kapitoly je jasné, že o tendenci změny se pokouší sám garant profesního vzdělávání, který se tlakem na své nadřízené snaží vydobýt větší prostor, který by technici měli pro své vzdělávání. Účelem této kapitoly pak není dehonestace současného systému a obsahu profesního vzdělávání a další rozebírání všech námětů vplynuvších z dotazníkového šetření. Ze strany autora práce se jedná o pouhý nástin nápadů a podnětů, které se na základě výzkumného šetření ukázaly nejpálčivějšími.

**Kreditový systém** – problémem současného profesního vzdělávání kriminalistických techniků je malá pozornost ze strany právních výkladů, které jsou za vzdělávání

odpovědný. Pomineme-li stáří těchto interních předpisů, je otázkou jejich dokonalost ve smyslu důkladného podněcování vzdělávání. Zde se jedná zejména o samotný systém, který se mi jeví jako nedokonalý a ke kriminalistickým technikům velmi vstřícný. Považme jenom délky periodických prologací osvědčení techniků, které jsou opravdu dlouhé. Sám nejsem příznivcem častého přezkušování a bedlivých kontrol, avšak v rámci výkonu práce kriminalistických techniků, by dle mého názoru, měl existovat systém neustálé profesní přípravy technika. Takový systém by mohl zajistit systém postupného získávání kreditů používaný na vysokých školách. Technik by tak během své praxe získával kreditová ohodnocení z nejrůznějších, zejména praktických činností, které by musely být v souladu s určitou vzdělávací osnovou. Pokud by technik kupříkladu ročně nesplnil kreditovou náplň, byla by mu pozastavena činnost, alespoň do té doby, než by získal dostatečný počet kreditů. Takto propracovaný systém, by nejenom zaručoval, že se technik bude průběžně cíleně vzdělávat, ale také by poskytoval jasnou kontrolu nadřízených a garanta profesního vzdělávání nad přípravou samotného kriminalistického technika. Tento systém by pak mohl aktivizovat i techniky, kteří v současném systému dokáží nacházet skuliny, díky nimž si plní pouze nejpodstatnější povinné činnosti k prodloužení svých osvědčení. Základem popsaného kreditového systému profesního vzdělávání, by ovšem musel být jasně deklarovaný a fungující systém poptávky a dostatečné nabídky kurzů a aktivit profesního vzdělávání v kriminalisticko-technických oblastech.

**Časový prostor** – v šetření často techniky omílaný nedostatečný časový prostor, který by technici potřebovali k profesnímu vzdělávání. Právě takovýto prostor by mohl být zajištěn i výše popsaným kreditovým systémem. Ten by byl zakotven v interních nařízeních, které by jasně deklarovaly, jak a v jakých časových objemech se mají kriminalističtí technici vzdělávat. Žádný z nadřízených techniků, by si pak nemohl dovolit technika úkolovat v časovém prostoru, který má předepsaný pro svou osobní profesní přípravu. Ačkoliv se garant profesního vzdělávání k tomuto vyjadřuje, že je ochoten s nadřízenými techniků o časovém prostoru ke vzdělávání jednat, je jasné, že ne každý technik má dostatek odvahy touto cestou své problémy řešit. Podle mého názoru, by měl být čas k profesnímu vzdělávání jasně daný, tak aby nemohlo docházet ke sporům, zda má, či se může technik vzdělávat.

**Praxe** – ačkoliv při přečeňování zásady názornosti může docházet k úpadku abstraktního myšlení, myslím si, že názornosti a zejména pak ve spojení s praktickou činností, není pro povolání kriminalistického technika nikdy dost. Nakonec i samotný výzkum prokázal, že technici jsou praktickým cvičením a samotné praxi v podobě stáží na jiných pracovištích kriminalistické techniky nakloněni. Praktická cvičení, která jsou prováděna v terénu, či v laboratořích mají nezastupitelnou roli v osvojování si kriminalisticko-technických dovedností. Ze své vlastní zkušenosti mohu potvrdit, že poznatky získané z reálných míst činů, hrají nezastupitelnou roli ve vlastní praxi. Tento fakt bývá v kriminalistice o to více umocněn snad i proto, že trestné činy jsou pro člověka do jisté míry fascinující, až přitahující a dlouze si pamatující. Jsem proto rád, že mne garant profesního vzdělávání při Vojenské policii utvrdil, že je myšleno na povinné stáže pro kriminalistické techniky Vojenské policie při výjezdových skupinách služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR. Pokud by byl někdy nastolen v profesním vzdělávání systém získávání prolongačních kreditů, právě za tyto stáže bych uděloval počet kreditů nejvyšší. V kombinaci se vzdělávacími činnostmi, které by techniky obohacovali teoretickými znalostmi, by tento systém vzdělávání byl nejsilnější hybnou silou k získání vysoké profesionální úrovně kriminalistických techniků. Samotná osobnost technika by byla posunuta výše ve smyslu pedagogické zásady propojení teorie s praxí, kdy teoretické znalosti technika by byly více propojovány s praxí a s prostředím, ve kterém technik působí.

Ucelený systém obsahující výše popsané podněty by podle mých úvah jistě zaručoval dostatečnou přípravu kriminalistického technika, který samostatně a na základě svých vlastních zkušeností a úsudků řeší ty nejsložitější situace na místech činů. Další z podstatných hodnot takového technika je jeho možnost své zkušenosti a poznatky předávat svým služebně mladším kolegům, čímž se uzavírá pomyslný kruh učící se společnosti kriminalistických techniků.

## **Závěr**

Tato diplomová práce se zabývala tématem profesního vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie. Profesnímu vzdělávání v kriminalisticko-technických oblastech, na základě kterého budou kriminalističtí technici co možná nejvhodněji připraveni na situace, které jim pachatelé přichystají na místech činů. Cílem teoretické části práce bylo zpracování teoretického náhledu na celoživotní vzdělávání s obecným zaměřením na profesní vzdělávání zaměstnanců a popisem Vojenské policie z pohledu státní organizace. Cílem praktické části práce bylo zmapování současného stavu profesního vzdělávání kriminalistických techniků u Vojenské policie a zjištění nových, či jiných potřeb techniků v oblasti profesního vzdělávání.

Teoretická část práce obsahuje celkem šest kapitol. První kapitoly se zabývají celoživotním vzděláváním dospělých a profesním vzděláváním dospělých. Další kapitoly jsou spjaty s tématy kriminalisticko-technické činnosti. Nejprve je nastíněna Vojenská policie jako státní organizace disponující vlastním zákonným rámcem, který tvoří základ pro působnost Vojenské policie a je směrodatný pro rozdělení Vojenské policie podle stanovených úkolů. Dále je podrobněji popsána Kriminální služba Vojenské policie, včetně jejich odborů Kriminální služby VP a pro kriminalisticko-technickou činnost důležité Oddělení kriminalistické techniky a expertiz. V neposlední řadě jsou v této části podrobně popsány subjekty podílející se na profesním vzdělávání kriminalistických techniků VP, včetně současného systému a možností profesního vzdělávání. Právě tyto pojmy teoretické části práce byly popsány podrobněji, jelikož na ně navazuje praktická část práce.

Praktická část práce je tvořena projektem, realizací a vyhodnocením výzkumného šetření, kdy na základě stanovených hypotéz byl vytvořen dotazník pro kriminalistické techniky Vojenské policie z oblasti profesního vzdělávání. Výsledky tohoto šetření jsou pak konfrontovány s garantem profesního vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie, kterému přinášejí určitou zpětnou vazbu z procesu profesního vzdělávání. Reakce garanta vzdělávání na výsledky šetření jsou zachyceny v poslední kapitole této práce. Zde se jedná zejména o nové náměty ze strany kriminalistických techniků, které by mohli být cestou garanta profesního vzdělávání začleněny do procesu vzdělávání techniků. Tento

postup by pak mohl být bez nadsázky považován za přidanou hodnotu této diplomové práce.

Tato práce prokázala, jakou nezastupitelnou roli sehrává v rámci profesního vzdělávání kriminalistických techniků praktičnost. Právě praktické zaměření profesního vzdělávání techniků nesmí být opomíjeno. Ze strany velení Vojenské policie by proto profesní vzdělávání techniků mělo být plně podporováno tak, aby byla zaručena profesionalita činnosti techniků.

Profesní vzdělávání na poli kriminalistické-techniky je jednou z nejdůležitějších činností kriminalistického technika. Na základě dobré profesní přípravy se technik nemusí obávat situací, které by svou složitostí měli technici na místech činu překvapit. Tato práce by tedy mohla zapůsobit na nadřízené kriminalistických techniků Vojenské policie, kteří by si pak více uvědomovali důležitost profesního vzdělávání v kontextu činnosti kriminalistického technika Kriminální služby Vojenské policie.

## Seznam použitých informačních zdrojů

- ARMSTRONG, Michael, 2002. *Řízení lidských zdrojů*. Praha: Grada. ISBN: 80-247-0469-2.
- ARMSTRONG, Michael, 1999. *Personální management*. Praha: Grada, ISBN 80-716-614-5.
- DOLEJŠÍ, Ladislav, 2011. *Vojenská policie*. 2. dopl. vyd. Praha: Ministerstvo obrany České republiky, Odbor komunikace a propagace (OKP). ISBN 978-80-7278-555-1.
- GAVORA, Peter, 2010. *Úvod do pedagogického výzkumu*. 2. rozš. české vyd. Překlad Vladimír Jůva, Vendula Hlavatá. Brno: Paido. ISBN 978-80-7315-185-0.
- HORVÁTOVÁ SULEIMANOVÁ, Juliet, WOJČÁK, Emil, POLÁKOVÁ, Michaela, 2019. *Vzdelávanie a rozvoj zamestnancov*. Košice: Elfa, ISBN 978-80-8086-9.
- HRONÍK, František, 2007. *Rozvoj a vzdělávání pracovníků*. 1. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-1457-8.
- CHMELÍK, Jan a kol 2005. *Rukověť kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 80-86898-36-9.
- MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK, 2004. *Kriminalistika*. 2., přeprac. a dopl. vyd. V Praze: C.H. Beck. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-878-9.
- MUŽÍK, Jaroslav, 1999. *Profesní vzdělávání dospělých*. 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia. ISBN 80-859-6393-0.
- MUŽÍK, Jaroslav, 2013. *Profesní vzdělávání dospělých, rozšířená studijní opora*. Praha: UJAK Praha.
- PALÁN, Zdeněk, 1997. *Výkladový slovník vzdělávání dospělých*. Praha: DAHA. ISBN 80-902232-1-4.
- PALÁN, Zdeněk, 2002. *Lidské zdroje. Výkladový slovník*. Praha: Academia. ISBN 80-902-232-1-4.
- PALÁN, Zdeněk, 2002. *Základy Andragogiky. Úvod do studia personalistiky*. Praha, VŠ JAK s.r.o.
- PAVLOV, Ivan, 2018. *Teória výchovy a sebevýchovy dospělých*. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici. ISBN 978-80-557-1516-2.

- PRŮCHA, Jan, Jaroslav VETEŠKA, 2012. *Andragogický slovník*. 1. vyd. Praha: Grada, ISBN 978-80-247-3960-1.
- PORADA, Viktor, Peter POLÁK, 2015. *Kriminalistika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o.. Učebnice. ISBN 978-80-7380-558-6.
- STRAUS, Jiří a kol., 2012. *Kriminalistická technika*. 3., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-409-1.
- VICHLENDÁ, Milan, Jiří VESELÝ, 2004. *Základy kriminalistiky*. Vyd. 1. Ostrava: Ostravská univerzita, Pedagogická fakulta. ISBN 80-7042-369-2.
- VODÁK, Josef, Alžběta KUCHARČÍKOVÁ, 2007. *Efektivní vzdělávání zaměstnanců*. Praha: Grada. ISBN 80-247-190-4-7.

### **Právní předpisy:**

- Zákon č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii a o změně některých zákonů (zákon o Vojenské policii).
- Zákon č. 150/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník.
- Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.
- Pokyn policejního p rezidenta č. 175 ze dne 22. července 2016, o odborné způsobilosti k vykonávání znalecké a kriminalisticko-technické činnosti.
- Nařízení Ministerstva vnitra č. 37/2013.

### **Internetové zdroje:**

<https://managementmania.com/cs/kolbuv-cyklus-uceni> ze dne 17.1.2021

<https://www.policie.cz/clanek/o-nas-56.aspx> ze dne 1.3.2021

## **Seznam zkratek**

**ČR** – Česká republika

**IMZ** – Instruktažně metodické zaměstnání

**KÚ** – Kriminalistický ústav

**OKS VP** – Odbory Kriminální služby Vojenské policie

**OdKTE VP** – Oddělení kriminalistické techniky a expertiz Vojenské policie

**PČR** – Policie České republiky

**SKPV PČR** – Služba kriminální policie a vyšetřování Policie České republiky

**VP** – Vojenská policie

## **Seznam příloh**

Příloha č. 1 – Dotazník *Profesní vzdělávání kriminalistických techniků Vojenské policie*

Příloha č. 2 – Organizační struktura Kriminální služby Vojenské policie

Příloha č. 3 – Organizační struktura Oddělení kriminalistických technik a expertiz Vojenské policie

## **Příloha č. 1**

### **Dotazník pro kriminalistické techniky Vojenské policie**

**Otázka 1: Délka vašeho služebního zařazení na pozici kriminalistický technik VP:**

- méně jak 5 let
- méně jak 10 let
- méně jak 15 let
- méně jak 20 let
- více jak 20 let

**Otázka 2: Vaše dosažené vzdělání:**

- střední vzdělání s maturitní zkouškou
- vyšší odborné vzdělání
- vysokoškolské – bakalářský/magisterský studijní program
- jiné

**Otázka 3: Váš věk:**

- mezi 20 - 30
- mezi 31 - 40
- mezi 41 - 50
- mezi 51 a více let

**Otázka 4: Myslíte si, že jsou vaše aktuální znalosti dostatečné k výkonu funkce kriminalistického technika VP?**

- ano
- spíše ano
- spíše ne

- ne
- nedovedu posoudit

**Otázka 5: Byl pro vás kvalifikační kurz kriminalistického technika dostatečný pro praktický výkon vaší funkce?**

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne
- nedovedu posoudit

**Otázka 6: Máte možnost se v problematice kriminalistické techniky dále vzdělávat?**

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

**Otázka 7: Máte dostatečný časový prostor pro profesní vzdělávání ve vašem oboru?**

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

**Otázka 8: Máte dostatečné technické zázemí (vybavení, prostory, pomůcky, nástroje, nářadí, spotřební materiál, atd.) pro profesní vzdělávání ve vašem oboru?**

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

**Otázka 9: Jsou vaše potřeby v oblasti profesního vzdělávání kriminalistických techniků VP vašimi nadřízenými dostatečně zohledňovány?**

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

**Otázka 10: Máte od vašich nadřízených dostatečný prostor pro vzdělávání se v oblastech kriminalistické techniky a udržování si odborných znalostí a technik?**

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

**Otázka 11: Považujete nynější způsob profesního vzdělávání ve vašem oboru za dostatečný v kontextu získávání nových informací a trendů z oboru kriminalistické techniky?**

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne
- nedovedu posoudit

**Otázka 12: Považujete současný systém profesního vzdělávání kriminalistických techniků u Vojenské policie za dostatečný?**

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

- nedovedu posoudit

**Otázka 13: Je pro vás poměr časového prostoru mezi vlastním výkonem a praktickým cvičením kriminalisticko-technické činnosti (pokusy, konzultace, apod.) dostačující?**

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

**Otázka 14: Uvítali byste více možností profesního vzdělávání v odvětvích kriminalistické techniky kromě těch, které jsou k dispozici v současné době?**

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

**Otázka 15: Jaké byste preferovali možnosti profesního vzdělávání v oblasti kriminalisticko-technické činnosti?**

- stáže OdKTE VP
- stáže SKPV PČR
- společná IMZ v rámci OdKTE VP
- individuální cvičení na pracovišti
- žádné
- jiné .....

**Otázka 16: Jaké vzdělávací potřeby považujete z hlediska své praxe kriminalistického technika za nejdůležitější?**

- pravidelné vzdělávání v oblasti změn zákonů, vyhlášek, interních aktů řízení, apod.

- kurzy a školení v oboru kriminalistické techniky
- praktická zaměstnání (cvičení)
- pravidelná výměna a sdílení policejních zkušeností v rámci PČR
- odborné stáže na pracovištích PČR
- žádné z uvedených
- jiné .....

**Otázka 17: Které další schopnosti a dovednosti byste rádi v oblasti kriminalisticko-technické činnosti rozvíjeli?**

- žádné
- následující .....

**Otázka 18: Považujete systém profesního vzdělávání kriminalistických techniků VP za přínosný pro vaši práci?**

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne
- nedovedu posoudit

**Otázka 19: Jaká forma vzdělávání podle vás v současné době v profesním vzdělávání kriminalistických techniků VP chybí?**

- odborné kurzy zaměřené na profesi kriminalistický technik
- vzdělávání zaměřené na praktičnost
- vzdělávání zaměřené na teoretické znalosti
- vzdělávání s podporou odborníka se zaměřením na kriminalisticko-technickou činnost
- žádná
- jiná .....

**Otázka 20: Jste svými nadřízenými dostatečně motivováni k profesnímu vzdělávání ve vašem oboru?**

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

**Otázka 21: Jakou formu motivace k profesnímu vzdělávání máte od svých nadřízených?**

- finanční odměna
- spokojenost nadřízeného s mými pracovními výsledky
- splnění si povinných vzdělávacích aktivit
- písemná, či ústní pochvala
- přidělení zajímavějších a perspektivnějších úkolů nadřízeným v rámci kriminalisticko-technické činnosti
- žádnou formu motivace od svých nadřízených nepocítuji
- jiná .....

**Otázka 22: Jakou formu motivace ke vzdělávání pro výkon činnosti kriminalistického technika považujete za stěžejní?**

- vyšší hodnost
- finanční odměna
- stabilizační příplatek – kriminalistický technik
- pozastavení licence kriminalistického technika VP
- zařazení u Kriminální služby VP
- žádná
- jiná .....

**Otázka 23: Je pro vás systém profesního vzdělávání kriminalistických techniků VP jasně srozumitelný a deklarovaný?**

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

**Otázka 24: V čem vidíte největší nedostatek v systému dalšího profesního vzdělávání kriminalistických techniků?**

- možnosti vzdělávání nejsou dostatečně zveřejňovány
- stále se opakující (chudá) nabídka kurzů
- nedostupnost zejména „populárních“ z nabízených kurzů
- absence odborných stáží u PČR
- málo odborných zaměstnání pod vedením OdKTE VP
- nedostatek času pro vzdělávání z důvodu práce na jiných činnostech Kriminální služby VP
- jiné .....

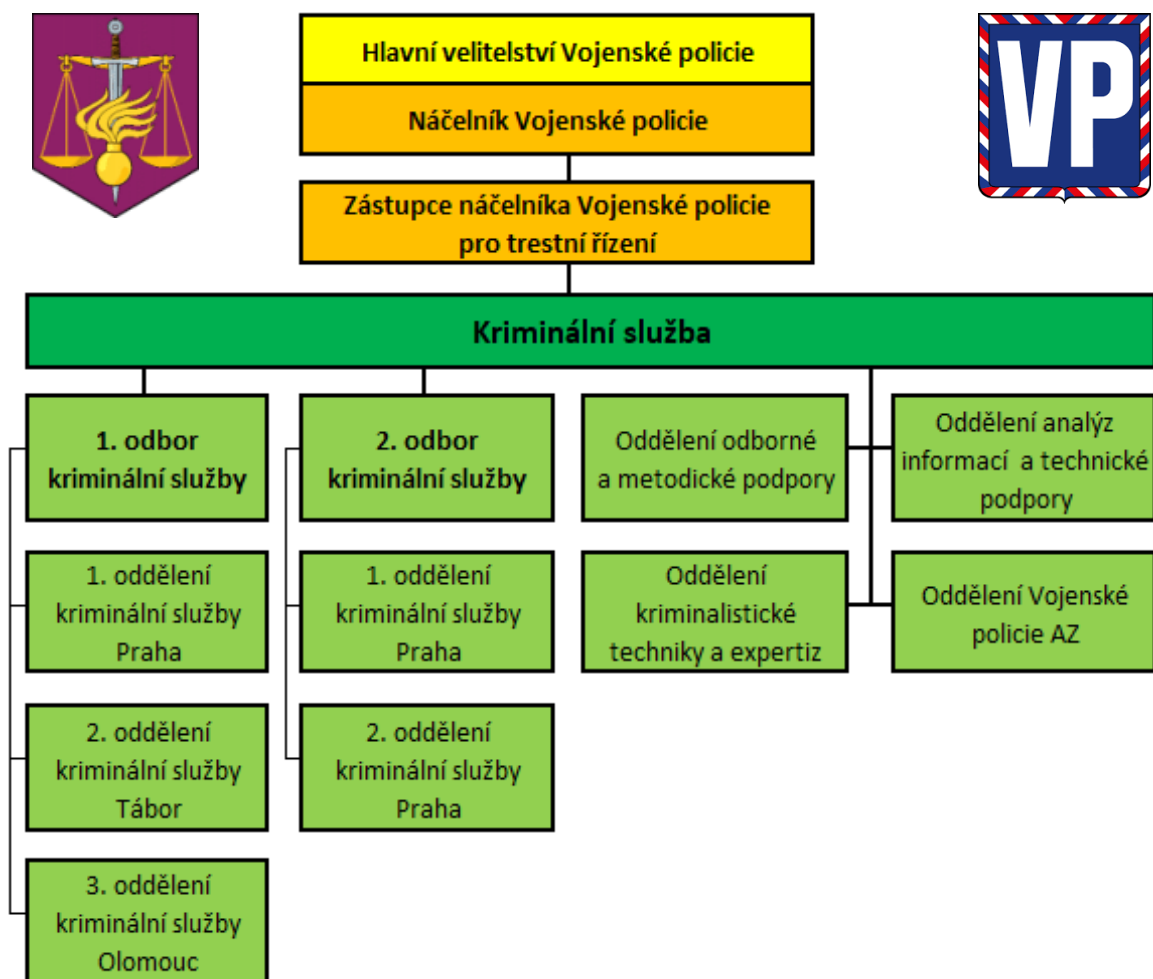
**Otázka 25: Je pro vás systém nabídky a výběru prolongačních kurzů, či jiných aktivit v rámci profesního vzdělávání dostatečně efektivní?**

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne
- nedovedu posoudit

**U otázek 14, 15, 18, 20, 21 a 23 je možné volit více odpovědí.**

## Příloha č. 2

### Organizační struktura Kriminální služby Vojenské policie



### Příloha č. 3

## Organizační struktura Oddělení kriminalistické techniky a expertiz

### Vojenské policie

